

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 229 (13.762)

Trst, sredo, 10. oktobra 1990

Napetost in strah na Bližnjem vzhodu se dramatično stopnjujeta

Ves svet obsoja Izrael po pokolu v Jeruzalemu

*ZDA še podpirajo Šamirja in bi lahko preprečile obsodbo OZN
Na zasedenih arabskih ozemljih se nadaljuje nasilje policije*

Dvojno merilo ni sprejemljivo

VOJMIR TAVČAR

Ogorčena in odločna obsodba kr-
vave represije. Tako bi lahko v
enem stavku strnili odmeve na po-
nedeljkovo dogajanje v Jeruzalemu,
kjer je izraelska policija streljala na
palestinsko množico in ubila 22 de-
monstrantov, več sto pa jih ranila.
Tudi napredni izraelski časopisi so
izrazili hude pomisleke zaradi rav-
nanje policije in vlade in izraelski
premier Šamir ni prepričal nikogar za
izgovarjanjem na provokacijo. Nav-
sezadnje niniti pomembno, kdo je
začel. Dejstvo je, da je izraelska po-
licija streljala na množico z jasnim
namenom, da ubija. In to ni v nobe-
nem primeru ne sprejemljivo ne
opravičljivo.

O pokolu v Jeruzalemu je včeraj
razpravljaval varnostni svet OZN. V
trenutku ko pišemo, je bilo glasova-
nje o resoluciji, ki so jo predlagale
nekaterе države in ki je ostro obso-
jala Izrael, odloženo. Predvsem zara-
di velike zadrege ZDA, ki niso še iz-
brale med obsodbo zaveznika (Was-
hington se je doslej z vetom vedno
uprli obsodbi Izraela) in nujnostjo, da
ohranijo politično soglasnost, ki ga
je varnostni svet dosegel ob obsodbi
Sadama Huseina.

Bo tokrat v ameriški izbiri prevla-
dalo načelno stališče in bodo ZDA
pristale na obsodbo izraelske vlade,
ali pa politikantska izbira pod pritis-
kom domačih in tujih lobbyjev? Tež-
ko je reči. Nesporo pa je dejstvo, da
bi ameriška administracija zapravila
svojo verodostojnost v očeh vsega
demokratskega sveta, če bi ubrala
pot dveh meril in bi preprečila ob-
sodbo Izraela. V tem okviru lahko
ima Evropa - predvsem tiste države,
ki so se vojaško angažirale v Zalivu
- pomembno vlogo, saj lahko vpliva
na odločitev ameriškega zaveznika.
Tudi Evropa bi se namreč znašla v
težko vzdržnem položaju, če bi Was-
hington ubral pot popuščanja Izrael-
cem.

Ponedeljkovi krvavi dogodki so
zopet dokaz, da politika sile in
represije vodi v slepo ulico. Problem
Bližnjega vzhoda in zlasti sožitja
med Arabci in Izralci bo lahko rešen
le, če bo Izrael zapustil zasedena
ozemlja in pokazal resno pripravlje-
nost na politično reševanje palestin-
skega vprašanja. Varnostni svet lah-
ko k temu prispeva, če soglasno in
odločno obsodi izraelsko početje.

JERUZALEM — Svetovno javno
mnenje je izrazilo ogorčenost in odlo-
čen protest nad pobojem Palestinecev,
ki so umrli zaradi nezaslišanega napa-
da izraelske policije, ki je streljala
proti razoroženi množici v starem
predelu Jeruzalema. Dogodek je po-
novno postavil v ospredje palestinsko
vprašanje in potrebo po njegovi do-
končni rešitvi.

Pokol Palestinecev pa se posredno
povezuje z zalivsko krizo in jasno je,
da je dolil olja na ogenj Sadamovi
strategiji, da bi zasedbo Kuvajta zdru-
žil s palestinskim vprašanjem. Iraški
tiran je takoj po krvavem dogodku
sporočil javnosti, da obstaja resna
možnost, da bo v kratkem napadel Iz-
rael ter vse tiste (ZDA), ki mu poma-
gajo pri krvavem poboju Palestinecev.

»Črni ponedeljek« je včeraj sprožil
veržno reakcijo protestov, zaradi če-
sar je izraelska vlada uvedla policijsko
uro v vzhodnem Jeruzalemu in na za-
sedenih arabskih ozemljih. V vzhod-
nem Jeruzalemu je kljub temu prišlo
do množičnih protestov muslimanske-
ga prebivalstva, ki ga je policija na-
padla s solzilcem, palicami in gumijas-

timi krogami, na desetine ljudi pa
aretirala. Še najhuje je bilo v Nazare-
tu, kjer se je zbralo več tisoč mladih.
Vodstvo intifade pa je proglasilo
splošno stavko in pozvalo ljudstvo k
sveti vojni za rešitev palestinskega
vprašanja.

Včerajšnji spopadi med izraelsko
policijo in demonstranti so zahtevali
še dve človeški žrtvi. Gre za izraelske-
ga taksista, ki ga je skupina Palestin-
cev ubila v bližini Jeruzalema, ter za
mladega Palestinca, ki je padel pod
streli policije v Ramalahu. Protest za-
radi pokola je odjeknil tudi na zaseda-
nju skupščine OZN v New Yorku, kjer
je velika večina držav članic izrazila
zaskrbljenost nad posegom izraelske
policije. Na zasedanju so poudarili za-
htevo, da se skupščina OZN odločno
izreče proti nasilju in naj pri tem upo-
rabi isto odločnost, kot v zvezi z iraš-
ko zasedbo Kuvajta. In prav okoli tega
vlada določena negotovost, saj ni zna-
no, kaj bodo rekli ZDA. Obstaja nam-
reč možnost (predstavniki ZDA naj bi
govorili v zgodnjih jutranjih urah), da
bo ameriški predstavnik v OZN upo-
rabil pravico do veta, da bi one-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Irak je takoj izkoristil izraelsko nasilje Sadam ponovno grozi vsem silam v Zalivu

BAGDAD — Izraelski premier Ša-
mir se prav gotovo spreneveda, ko kr-
vavo nasilje svoje policije opravičuje s
»palestinskimi provokacijami«. Te iz-
mišljene ali resnične provokacije pa
prinašajo vodo na mlin iraškemu dik-
tatorju. Sadam je včeraj izkoristil
ogorčenje Arabcev, da je z grožnjami
Izraelu posredno zagrozil zahodnim sil-
am v Zalivu, iraško zasedbo Kuvajta
pa je opravičil z izraelsko zasedbo
Gaze in Cisjordanije.

V svojem televizijskem sporočilu je
Sadam ostro obsodil »pokole, ki so jih
sionisti povzročili v Al-Kudsu« (Jeru-
zalemu). Poudaril je, da Izrael ne bo

mogel ohraniti nadzorstva nad Palesti-
no z nasiljem. »Zato,« jim je zagrozil,
»je bolje, da zapustite Palestino,
preden bo prepozno.« Da bi podkrep-
pil svoje grožnje Izraelu in njegovim
zaveznikom, je Sadam sporočil, da ima
Irak novo raketo dolgega doleta, ki
lahko doseže cilje več sto kilometrov
daleč. Na čast mladih Palestinecev, ki
so se uprli policiji s kamni, se bo nova
iraška raketa imenovala »kamen«. »Ko
bo prišel čas spopada,« je zaključil Sa-
dam, »bo raketa lahko dosegla tudi
hudiča.«

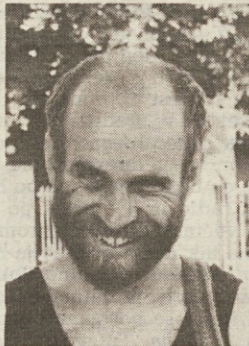
Sadamov protizraelski govor (kate-
remu so po vsem Iraku sledile protizra-
elske manifestacije) je včeraj izzval
neposredno Šamira. Le-ta je opozoril
na nevarnost, ki jo za Izrael predstav-
lja Irak. »Sadam želi povezati palestin-
sko vprašanje z zalivsko krizo,« je de-
jal. »Irak je vedno želel zediniti ves
arabski svet proti nam.«

Sadamove grožnje so včeraj še okre-
pile mednarodne pozive k sklicanju
mednarodne mirovne konference za
Bližnji vzhod. Francosko predsedstvo

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Vest sporočil nepalski minister za turizem

Prva naveza odprave Alpe Adria Sagarmatha 90 osvojila vrh Everesta

V nedeljo, 7. t. m., v dopoldan-
skih urah, je prva naveza alpinistič-
ne odprave Alpe Adria Sagarmatha
90, ki so jo sestavljali Andrej in
Marija Štremfelj ter Janez Jeglič, v
družbi šerpe Kahkarita, dosegla vrh
strehe sveta Everesta.

Vest je včeraj zjutraj neposredno
sporočil kar nepalski minister za
turizem. Od nedelje tako vihra na
vrhu Everesta tudi zastava Furlani-
je-Juljske krajine.

Marija in Andrej Štremfelj ter
Janez Jeglič so ubrali normalno
pot na vrh in so opustili ameriško
smer zaradi preobilice snega, ki jim
je otežkočila napredovanje.

V upanju, da bo vreme ugodno,
je pričakovati, da bodo prvi sledile
tudi druge naveze in upati je, da
bodo vrh Everesta dosegli tudi naši
alpinisti De Infanti, Mazzoleni, Žu-
pančič, Vidali in Jelinčič pa še Sil-
vo Karo.

Razumljivo je, da je bilo ob tej
vesti pri nas izredno veselje in veli-
ko je zadoščenje, da je uspel pod-

vig, ki smo si ga vsi želeli, pred-
vsem organizator Slovensko plan-
ninsko društvo Trst, ki se je v to
odpravo vsestransko angažiralo. In
s predsednikom SPDT Lojzetom
Abramom objavljamo tudi daljši in-
tervju o tem velikem dosežku.

Ekspedicija Alpe Adria Sagar-
matha 90 je bila plod zamisli SPDT,
da razširi ta podvig tudi na druge
dežele v okviru skupnosti Alpe Ad-
ria in za to zaprosi za pomoč, oziro-
ma za pokroviteljstvo Furlanijo-Ju-
lijsko krajino. To se je zgodilo in
pristojni organi so na idejo pristali
ter finančno tudi podprli ekspedici-
jo, ki jo je SPDT organiziralo v so-
delovanju s komisijo za Odprave v
tuja gorstva pri Planinski zvezi Slo-
venije.

Zamisel je bila tudi v tem, da se
s to ekspedicijo proslavi 10-letnica
delavne skupnost Alpe Jadran.

Na slikah z leve proti desni:
Andrej in Marija Štremfelj ter Ja-
nez Jeglič.

Peterle v Benečiji

Na poti v Aviano se je predsednik slovenske vlade Peterle sestal s predst-
niki Slovencev videmske pokrajine (Foto Jole Namor)

NA 3. STRANI

Z novo politično silo se odpira nova stran v zgodovini italijanske levice Occhetto bo danes objavil ime »stvari«

RIM — Enajst mesecev po prvi napovedi o možni spre-
membi imena in simbola bo tajnik KPI Occhetto danes ob
17. uri seznanil vodstvo stranke z novim imenom in simbo-
lom, na 40 straneh pa bo predstavil tudi vsebino »stvari«.
Gre za prelomni dan v zgodovini KPI, Occhettova izjava pa
bo vsebovala tudi vrednote, na katere naj bi se nova politi-
čna formacija sklicevala, in pa tudi predloge, kako naj bi
novorojena formacija delovala v italijanskem političnem
prostoru. Takoj po predstavitvi strankinemu vodstvu, pa se
bo tajnik KPI ob 19. uri srečal s predstavniki sredstev mno-
žičnega obveščanja. Njim bo predstavil novo osebno izkaz-
nico »stvari«, iz ciljev, ki jih bo ta nova formacija skušala
doseči, pa bosta izhajala tudi novo ime in simbol. Occhetto
je sicer že v ponedeljek zvečer povedal, da sta »demokrati-
ja« in »levica« ključni besedi novega imena, manj jasno je,
če bo v novem nazivu ostala beseda »stranka«, skoraj goto-
vo pa v njem ne bo pozivanja na »delo« ali »delavce«.

Vseh ugibanj bo torej konec danes popoldne, ko se bo
odprla nova stran v zgodovini italijanske levice. Tajnikove
izjave bodo še posebej kritično ocenjevali zagovorniki fron-
te za »ne«, ki se bodo sestali takoj po Occhettovem poroči-
lu. Razporeženje med Occhettovimi »nasprotniki« je dokaj
mirno, o čemer priča tudi izjava nekdanjega tajnika KPI

Alessandra Natte, ki je bil v zadnjih mesecih eden najo-
strejših tajnikovih kritikov. V zvezi z objavo imena »stvari«
je le lakonično odvrnil: »Zame je jutri samo sredo.«

Ob pričakovanju imena nove politične formacije pa je v
političnem življenju še vedno dokaj živa polemika, do kate-
re je prišlo predvsem po zadnji spremembi gesla socialistič-
ne stranke in izjavah tajnika PSI v Avantiju v zvezi s KPI in
odnosi na levi. Tako član tajništva KPI D' Alema v današ-
njem uvodniku v partijskem glasilu Unità pravi, »da je tež-
ko skriti zadrego in zaskrbljenost zaradi prave eskalacije
neprimernih izjav socialističnega tajnika na račun KPI, v
trenutku ko se pripravljajo pomembne odločitve za KPI in
za italijansko levico.« D' Alema Craxiju tudi očita, da je
takoj po odločitvi, da k simbolu PSI doda tudi geslo »Socia-
listična enotnost«, v bistvu ultimativno zahteval, »da nova
politična formacija že z imenom sprejme tudi Craxijev poli-
tični program.« Koordinator tajništva KPI se v nadaljevanju
še sprašuje, kakšno perspektivo misli tajnik PSI na ta način
ponuditi italijanski levi in dodaja, da do sprememb v KPI
ni prišlo zaradi »zaskrbljenosti, da bi se čimprej otrsli bre-
mena preteklosti in imena, temveč predvsem iz želje po
resnični preobrazbi KPI.«

Stranke dosegle načelno soglasje o trajanju javne razprave

V petek začetek razprave o bodoči slovenski ustavi

LJUBLJANA — Slovenska skupščina bo v petek pričela razpravo o novi slovenski ustavi. Včeraj so se predstavniki strank pod predsedstvom predsednika skupščine dr. Bučarja pogovarjali o dnevnem redu razprave, ki ne bo v ničemer formalna. Do izraza sta prišli dve težnji: predstavniki strank Demosa so za hitro razpravo in odlaganje debate o ustavnem zakonu o volitvah, ki bi moral določiti tudi datum novih volitev; zlasti liberalci pa nameravajo o ustavi sprožiti javno razpravo, ker se z nekaterimi temeljnimi usmeritvami ne strinjajo in imajo plemične pripombe.

Vendar pa je prišlo do načelnega soglasja, da naj javna razprava traja do 30. novembra, če bo treba, pa jo bodo podaljšali in bo za izhodišče služilo besedilo, ki ga je včeraj predložila ustavna komisija.

V tem besedilu so nekatere, ne samo tehnične spremembe, predvsem pa so navedene razne variante.

Tako je na primer v preambuli na temelju prvotnega besedila še vedno zapisano: »Zavedajoč se svetosti življenja in človekovega dostojanstva...«, toda dodana je varianta, ki pravi »Zavedajoč se nedotakljivosti človekovega življenja in dostojanstva...«

V tretjem členu, kjer so obravnavane temeljne človekove pravice, je tudi za nas pomemben stavek: »Čuti se odgovorno za usodo Slovencev, ki živijo izven njenih meja, in pospešuje njihove stike z domovino.« Temu je variantno dodan stavek: »Varuje in zagotavlja pravice avtohtone italijanske in madžarske narodne manjšine, narodnih manjšin in etničnih skupin.«

Člen 63 se nanaša na posebne pravice italijanske in madžarske narodne manjšine. Ta člen je v celoti sporen, saj obstaja možnost, da se ga v ustavi ohrani ali da se ga črta,

in to gradivo bodo obravnavali skupaj s posebnim ustavnim zakonom.

V na novo sestavljenem besedilu dosledno uporabljajo oznako »avtohtone narodne skupnosti«, vendar se dopušča možnost, da se to zamenja z izrazom »narodna manjšina«.

Prvi odstavek se glasi: »Italijanom in Madžarom je kot pripadnikom avtohtonih narodnih skupnosti v Republiki Sloveniji zajamčena pravica, da svobodno uporabljajo svoj jezik, izražajo in razvijajo svojo nacionalno kulturo ter v ta namen ustanavljajo organizacije in uporabljajo svoje narodne simbole.«

Do tu je določba nesporna. V predlogu je kot varianta napisano samo naslednje nadaljevanje: »da razvijajo gospodarske dejavnosti in dejavnosti na področju javnega obveščanja in gojijo odnose s svojim matičnim narodom. Republika jih pri tem gmotno in moralno podpira.«

Zadnji odstavek pa določa: »Italijanska in madžarska narodna skupnost morata biti neposredno zastopani v lokalni samoupravi in v državnem zboru.«

Predlaga se možnost črtanja tega določila.

Seveda so temeljne določbe o človekovih pravicah, pravni in drugi zaščiti državljanov, o gospodarskih in drugih vprašanjih izredno temeljito obdelane in zelo verjetno ne bodo sprožile resnejših razprav. Ponovno pa se bo najbrž razvnela polemika o enodomnem ali dvodomnem parlamentu, ki ga ustava imenuje »državni zbor«. Predvideni sta dve možnosti: ali enodomni ali dvodomni, sestavljen iz državnega zbora in zbora regij. Nekateri hočejo s tem poudariti regionalno načelo ustave.

BOGO SAMSA

Osnutek Srbije, BiH, Makedonije in Črne gore

Federalni predlog uvaja centralizem

BEOGRAD — Potem ko je predsedstvo Jugoslavije prejšnji četrtek dobilo od Slovenije in Hrvaške »model konfederacije v Jugoslaviji« je kot kaže te dni dobilo tudi osnutek ustavne ureditve Jugoslavije na federativnih temeljih, ki so ga pripravili strokovnjaki Bosne in Hercegovine, Črne gore, Makedonije in Srbije, seveda pod okriljem tamkajšnjih predsedstev. Predsedstvo Jugoslavije je včeraj ta dokument poslalo v javnost.

Že na prvi pogled je očitno, da koncept ustavne ureditve Jugoslavije na federativnih načelih, ki so ga pripravile stare strukture na oblasti in njihovi strokovnjaki v Srbiji, Bosni in Hercegovini, Makedoniji in Črni gori, temelji na čisti federativni varianti s centralistično usmeritvijo, ki bi zmanjšale še tiste pristojnosti republik, slednjih politično v tem konceptu sploh ni, ki so jih imele po ustavi 1974 leta, torej niti ne gre za izboljšave iz te ustave ampak na vračanje na ustavo iz leta 1963, ko so bile republike zgolj administrativne enote. Novost je edino v tem, da bi se takšna

skupnost imenovala zvezna republika Jugoslavija pa tudi ta, da je možna odcepitve kake republike, če se tako odloči, vendar bi v tem primeru preostale republike zanj lahko sprejele drakonski zakon s pogoji in načinom odcepitve.

Sicer pa avtorji predlagajo omejeno suverenost republik, republiške ustave in zakoni bi morali biti v soglasju z zveznimi akti, uvedli bi enotno davčno in denarno politiko, urejali lastninske in obligacijske odnose, zvezna ministrstva bi funkcionirala na vsem ozemlju zvezne republike Jugoslavije. Zanimivo je, da je v ta koncept povsem prodira srbska ideja o večinskem odločanju, konsensa skoraj ni, odpravljen je tudi skozi referendum celo pri sprejemu nove ustave. Povečali bi se tudi vloge zveznega ustavnega in vrhovnega sodišča. Skratka ne gre v bistvu za nič novega, ampak le za oživljanje tistih centralističnih predlogov, ki jih je Slovenija odločno zavracala vsa zadnja leta pri amandmajskem spreminjanju zvezne ustave. (dd)

Domnevna morilca sodnika Livatina bodo zaslišali v kölnskem zaporu

CALTANISSETTA — Namestnik državnega pravdnika Sferaladi in sodnik Bongiorno, ki vodi preliminarne preiskave, sta včeraj odpotovala v Köln, kjer naj bi danes v tamkajšnjem zaporu zaslišala domnevna morilca sodnika Livatina Paola Amica in Domenica Paceja. Oba je v petek v Dormagenu na zahtevo italijanskih varnostnih organov aretirala nemška policija. Prošnjo za dovoljenje za zaslišanje obeh domnevnih zločincev so sodne oblasti poslale takoj po aretaciji, ko se je tudi zvedelo, da ekstradicija Amica in Paceja ne bo preveč hitra.

V Agrigentu pa so preiskovalci posredovali nekaj podatkov o poteku preiskave o umoru sodnika Livatina. Kot so povedali, so predvidene še nekatere misije v Nemčijo in po Italiji. Preiskovalci namreč sumijo, da se eden od preostalih dveh mafijskih plačancev, ki naj bi ob Amicu in Paceju sodelovala pri umoru sodnika Livatina, skriva v Italiji, drugi pa v Nemčiji.

Radio in televizija Slovenije zaplavalava v lotizacijske vode

LJUBLJANA — Komisija za informiranje slovenske republike skupščine je v teh dneh obravnavala dva predloga nove ureditve slovenskega radia in televizije. Po prvem predlogu naj bi bilo v najvišjem organu, »svetu« petdeset ljudi: dvajset bi jih izbrali delavci hiše, trideset pa bi bilo predstavnikov civilne družbe: parlamenta, univerze, kulture, gospodarstva, itd.

Včeraj so na predlog Demosa z večino glasov odobrili zakonski predlog, ki predvideva 25-članski upravni svet, v katerem bo 22 poslancev, izvoljenih v skupščini in trije predstavniki »hiše«. Med izvoljenimi predstavniki strank bo 14 iz Demosovih vrst, 2 predstavnika italijanske in madžarske manjšine in šest iz opozicije. V 45 dneh mora tako sestavljen svet RTV urediti vsa imenovanja in predvsem izbrati novega generalnega direktorja, direktorja televizije in radia. Zakon bo na dnevnem redu skupščine 25. oktobra, skupščina pa ga bo obravnavala po hitrem postopku.

Slovenski radio in TV bosta po tem zakonu prešla povsem v roke večinski stranki oziroma v roke Demosa, ki se očitno tudi na tak način pripravlja na nove volitve. Zakonski predlog predvideva popolno »lotizacijo« vseh odločilnih vodilnih mest. Vzorec je italijanski, z nekaterimi bistvenimi razlikami. V Italiji se borijo za oblast in mesta vse stranke in polemika je javna. Tu pa gre za odločitve Demosa za zaprtimi vrati, ko javnost o njih ne ve ničesar, dokler pač ni z njimi seznanjena kot z že dokončnimi sklepi.

V Italiji obstajajo tri precej ločene TV mreže, ki niso povsem državne, so pa lotizirane, tako da ima v prvi odločilno besedo krščanska demokracija, v drugi socialisti in v tretji komunisti. V Sloveniji se sicer govori o delitvi pro-

gramov, a v resnici je sredstev, kadrovskih in drugih potencialov za eno samo, pa še to ne povsem popolno televizijo, in za ena sama TV poročila. V Italiji seveda poleg tega obstaja še vrsta zasebnih televizijskih programov s krajšnjimi televizijskimi poročili. Naposled upoštevajo tudi kriterij profesionalnosti, ki je v Italiji zakonsko zaščiten. Če bi kaj takega veljalo v Sloveniji, bi se za Demos seznam možnih kandidatov za odgovorna mesta na radiu in TV nevarno skrčil.

Verjetno je prav seznam imen kandidatov za odločilna mesta bistvo problema. Veliko se je govorilo o znanem uveljavljenem časnika Janazu Staniču, njegovo ime pa je iz ne povsem znanih vzrokov izginilo s tega seznama. Sedaj govore kot o glavnem kandidatu o predsedniku društva pisateljev Rudiju Šeligu, čeprav je pred kratkim prevzel predsedstvo izredno pomembne skupščinske komisije za kulturo, kar je težko profesionalno breme. Omenjal se je duhovnik Klementič, urednik Družine, ki pa bo zdaj prevzel mesto svetovalca za verska vprašanja pri RTV. Naj med temi imeni omenimo še Manco Košir in Alenko Puhar.

Zelo verjetno so se sestavljali tega zakonskega predloga zgledevali po Hrvaški, kjer je do »kontrarevolucije« na področju TV informiranja že prišlo. Dnevnik se je po mnenju opazovalcev zblikratiral, postal je glasilo vladnih strank in objavlja predvsem uradna poročila, zloglasne italijanske »veline«. Tudi formalno so ustanovili mesto cenzorja.

V bistvu torej niti ne gre v tolikšni meri za politično usmeritev in podrejanje vladnim strankam, kot za strokovnost, prožnost, za kar države niso usposobljene, saj ju omogočata pluralizem in konkurenca raznih stališč. B. S.

Sen. Spetič o izjavah De Michelisa

RIM — Izjave v zvezi s prosto lukno in prosto valutno cono, ki sta jih izrekla zunanji minister De Michelis in podtajnik v ministrstvu Sacconi, je senator Stojan Spetič ocenil z zaprepadenostjo. Spetič meni, da je »triumfalnost, ki je sledila mini vrhu predstavnikov petstrankarske koalicije F-JK in Veneta v Palači Chigi, ohladila že običajna ledena prha, večna zgodovina se ponavlja in nam jemlje sapo«. Na dnevni red pristojne senatne komisije za bilanco namreč ni bila vključena točka o obmejnih območjih, kar bo povzročilo nova zamujanja, medtem pa vlada še ni povedala, kaj bo dejansko ukrenila v zvezi s tem vprašanjem.

Spetič dalje meni, da je zaskrbljenost velika, predvsem ker se bliža razprava o proračunu, obstaja pa nevarnost, da ukrep, ki bi moral severovzhodni Italiji zagotoviti novo vlogo v razvoju gospodarskih, znanstvenih in kulturnih odnosov z evropskim Vzhodom, dokončno pristane na slepem tiru. Senator Spetič zato poziva vse družbene sile deželne skupnosti, naj posežejo pri pristojnih vladnih in parlamentarnih telesih.

• Ves svet obsoja Izrael

NADALJEVANJE S 1. STRANI

mogočil izglasovanje resolucije, v kateri bi zahtevali, naj OZN pošlje v Jeruzalem preiskovalno komisijo. Ta naj bi do 20. oktobra izdelala predlog, ki naj bi Palestincem zagotovil varnost. To resolucijo pa bodo kot kaže ameriški predstavniki s težavo podprli, tako da lahko pričakujemo, da se bodo Američani poslužili pravice veta. Američani predlagajo, naj bi v Jeruzalem odšel le predstavnik generalnega tajnika OZN Pereza De Cuellarja.

Glede tega vprašanja je Gianni De Michelis kot predsedujoči v skupini zunanjih ministrov Evropske skupnosti izrazil potrebo, da bi preiskovalna

komisija OZN takoj odšla v Jeruzalem, da bi podrobno preučila vse možnosti za miroljubno rešitev palestinsko-izraelskega vprašanja.

Obsodbo brutalnega postopka izraelskih oblasti, ki je pripeljal do prelivanja krvi Palestincev v vzhodnem delu Jeruzalema, je včeraj izrekel tudi jugoslovanski zvezni sekretariat za zunanje zadeve. Dokaj oster protest je nad tem dogodkom izreklo tudi uradno glasilo Vatikana Osservatore Romano.

Proti ameriškemu zadržanju je Organizacija za osvoboditev Palestine, PLO, izrazila zaprepadenost, ker Washington ne obsoja kršenja najosnov-

nejših človekovih pravic. PLO je obenem zahtevala takojšen sklic zunanjih ministrov Arabske lige, da bi na ministrski konferenci preučili nastali položaj, ki je po mnenju te organizacije zahteval 32 palestinskih žrtev in več kot 900 ranjencev.

• Sadam grozi

NADALJEVAJE S 1. STRANI

je pojasnilo Mitterrandov in Andreottijev predlog. Za Francoze je konferenco mogoče sklicati, tudi če se Irak ne umakne iz Kuvajta, vendar ni nujno, da bi kuvajtsko in palestinsko vprašanje obravnavali skupaj.

Podobno stališče je izrazil italijanski zunanji minister De Michelis na zasedanju evropskega parlamenta. »Tudi na Bližnjem vzhodu je treba uvesti helsinško logiko,« je dejal, »vendar palestinsko in kuvajtsko vprašanje nista soodvisna. Kar se je zgodilo v Jeruzalemu, sploh ne opravičuje ali postavlja v ozadje iraške zasedbe Kuvajta.«

Medtem ko se bodo danes v Rimu sestali vladni predstavniki Magreba in južnih držav ES, pa je položaj tujih talcev v Iraku iz dneva v dan slabši. Včeraj so se sicer vrnili trije Italijani, na pot pa se je odpravilo 350 ameriških državljanov. V Iraku pa ostaja še nad 310 Italijanov, ki so časnikarjem sporočili, da embargo sploh ne učinkuje, saj je v iraških trgovinah mogoče najti veliko več hrane kot prej.

Napetost v Zalivu pa je včeraj povzročila precejšnjo podražitev nafte. V New Yorku je sod nafte dosegel vrednost 40,50 dolarja (1,50 dolarja več kot v ponedeljek), medtem ko je v Londonu cena poskočila za dva dolarja. Cena nafte je seveda vplivala tudi na borze. Newyorška borza je včeraj padla za približno 28 točk.

Trentin žanje odobravanje Kovinarji so še brez pogodbe

RIM — Najbolj rdeče obarvani člani vodstva CGIL, ki so se združili v samostojno komponento po Trentinovi napovedi o razpustu komunistične komponente sindikata, so včeraj izdali drugo uradno sporočilo. V dokumentu podpirajo Trentinovo pobudo in jo označujejo kot dogodek »izredne politične teže, čeprav se je o možnosti razpusta strankarskih komponent govorilo že pred časom«. Dokument pa je nekako naperjen proti socialistični struji CGIL, ki jo vodi Del Turca in ki se zavzema za sindikalni reformizem. V njem namreč piše, da mora sindikat vrniti delavskemu razredu vlogo, ki mu pripada, za to pa je potrebna predvsem doslednost. »Rdečih 39«, ki jim načeljujejo Bertinotti, Franco in Cremaschi zato podpira zamisel po formalnem in materialnem preosnovanju CGIL, o čemer naj bi bil govor že na prihodnjem kongresu sindikata.

Za sindikalista številka dva, socialista Del Turca, pa je bila Trentinova pobuda, čeprav hvalevredna in pozitivna, nekakšna logična posledica sprememb v komunistični partiji, ki se

prav v teh urah dogovarja za novo ime stranke.

Medtem ko v CGIL delajo obračun o koristnosti in škodljivosti političnih komponent, pa se nadaljujejo pogajanja za obnovo delovne pogodbe kovinarjev. Pogajanja o delovni pogodbi odvisnih trgovcev in uradnikov so se včeraj prekinila. Zataknilo se je pri zahtevi po krajšem delovnem urniku, ki ga je zahteval sindikat kategorije, medtem ko Confindustria meni, da bi to oviralo razvoj.

Velik pesimizem pa je zavladal tudi med kovinarji in njihovimi sindikalnimi predstavniki. Pogoji, ki jih postavlja Intersind so za FIOM, FIOM in UILM nesprejemljivi in celo žaljivi, v čisto praktičnem pogledu pa so še popolnoma nejasni. Intersind je namreč le okvirno nakazal postopek višanja plač, ki naj bi bilo porazdeljeno v prihodnjih letih, o krajšem delovnem urniku pa naj bi se dokončno pogovorili šele ko bo ta pogodba (ki sicer sploh še ni zapečaten) zapadla. Sindikat na te zahteve ne pristane, kovinarji pa se že pripravljajo na nov množičen protest, ki bo še ta mesec v Rimu.

Brigadista Morucci in Faranda od včeraj na delni prostosti

RIM — Bivša rdeča brigadista Valerio Morucci in Adriana Faranda od včeraj uživata delno prostost, ki jima je po večdnem pogajanju dodelilo sodišče. Kaznilnico Rebibbia je prvi zapustil Morucci, ki bo odslej skupaj s Farandovo delal v neki socialni ustanovi kot računalniški tehnik. Njun urnik bo od 7.30 do 22.30, nato pa se bosta morala oba vrniti v zapor. Po 40-urnem delu pa bosta preostali čas lahko preživela s sorodniki. Vest, da bosta bivša terorista, ki sta sodelovala pri ugrabitvi in umoru Alda Mora, lahko na delni svobodi, je pred časom močno razburila javnost.

Kako je lahko vernik zbran pri molitvi, če je vanj naperjeno orožje? (AP)

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle med Slovenci videmske pokrajine

Podpora manjšini v boju za pravice

Slovenska vlada želi, da bi manjšina oblikovala enotno predstavniško telo, ki bi bilo sogovornik Slovenije

ČEDAD — Slovenska vlada bi želela, da bi bili Slovenci v Italiji splošno oblikovati svoje enotno predstavništvo, skupno in reprezentativno telo, ki bi o vseh bistvenih vprašanjih narodnostne skupnosti bilo sosesednik Slovenije in tudi Italije. Vendar je oblikovanje takega telesa naloga Slovencev, ki živijo v Italiji, in slovenska vlada se ne namerava vmešavati v to, kako in po kakšnih kriterijih naj bo tako predstavniško telo oblikovano. Tako je med drugim poudaril v pogovoru s predstavnikami Slovencev iz videmske pokrajine predsednik slovenske vlade Lojze Peterle med svojim včerajšnjim dopoldanskim obiskom v videmski pokrajini. Peterle, ki je v večernih urah skupaj s predsednikom deželne odbora F-JK Adrianom Biasutijem v Avianu odprl tečaj postdiplomskega študija (Prirejata ga videmska in houstonska univerza, sledi pa mu tudi nekaj tečajnikov iz Slovenije), je izkoristil priložnost, da je dopoldan posvetil srečanju s predstavniki Slovencev iz videmske pokrajine. Po kratkem vljudnostnem obisku pri čedajskem županu Pascoliniu, se je Peterle srečal z zastopniki slovenskih organizacij in ustanov, nato pa si je odledal dvojezično šolsko središče v Špetru.

Včerajšnji obisk je bil kratek in neuraden, a kljub vsemu dovolj konkreten. Peterle, ki že dolgo časa obiskuje Benečijo in dokaj dobro pozna njene probleme, je namreč sprejel vabilo slovenskih predstavnikov, naj se udeležijo letošnjega Senjama beneške pesmi, ki bo konec meseca na Lesah. To bo pa tudi priložnost za daljši pogovor in bolj poglobljeno analizo problemov, saj bodo takrat predsednika vlade spremljali še nekateri ministri in ožji sodelavci.

Predstavniki Slovencev iz videmske pokrajine so med dopoldanskim srečanjem predsedniku slovenske vlade orisali položaj narodnostne skupnosti in pri tem poudarili svojo lojalnost do italijanske države, obenem pa odločno voljo, da ostanejo Slovenci. Zato zavračajo poskus, da bi jih Italija obravnavala kot drugorazredne državljane in tudi drugorazredne manjšince. S procesi demokratizacije v Sloveniji se je sicer delno spremenil odnos tudi do Slovencev v videmski pokrajini, ki so v Benečiji dejansko večina in čutijo odgovornost do teritorija, a nimajo sredstev, da bi bili kos vsem potrebam in izzivom.

Slovenci v videmski pokrajini so in se čutijo del slovenskega naroda, je bilo tudi poudarjeno, in kot take jih mora upoštevati matična Slovenija, pa čeprav je zemljepisna oddaljenost od Ljubljane večja in čeprav imajo zaradi zgodovinskih razmer še vedno težave s slovenskim jezikom.

Peterle je v svojem odgovoru poudaril predvsem željo slovenske vlade, da bi imela kot sosesednika telo, ki bi predstavljalo vse Slovence v Italiji. Stvar manjšine je, kako oblikovati ta organ in slovenska vlada se v to ne želi vmešavati, pač pa želi biti v službi narodnostne skupnosti. Poudaril je, da je vlada pripravljena pogovarjati se z vsemi komponentami, pri tem pa dodal, da želi imeti z vsako pokrajino poseben odnos glede na probleme in svojstvenosti, ki se v vsaki pokrajini pojavljajo.

Peterle je v nadaljevanju povedal, da je predsednika Italijanske vlade Andreottija opozoril na nevzdržnost delitve Slovencev v Italiji na »Slo-

vence in ljudi slovanskega izvora«. Po njegovem mnenju bo to razlikovanje mogoče odpraviti. Slovenska vlada bo Andreottiju poslala popravke k Maccanicovemu zakonskemu osnutku, vendar to ne bodo njeni popravki, pač pa popravki, za katere se zavzema narodnostna skupnost.

Specifično o videmski pokrajini je Peterle dejal, da je narodnostna skupnost doživela v zadnjih dvajsetih letih izreden preporod. Obvezal se je zato, da bo skušal po svojih močeh vplivati na gospodarsko krepitev narodnostne skupnosti. Dodal je, da je imel v pogovorih s predstavniki F-JK vtis, da si dežela iskreno želi krepitev odnosov s Slovenijo in krepitev vloge obmejnega prehodnega področja. In v tem okviru imajo Slovenci v Italiji lahko pomembno vlogo. Končal je z optimistično ugotovitvijo, da manjšini in matici skupna volja po ustvarjanju novih odnosov in možnosti omogoči oblikovanje nove kakovosti in doseganje novih uspehov.

Nato si je predsednik slovenske vlade z zanimanjem ogledal dvojezično šolsko središče v Špetru in se seznanil z njegovimi uspehi in problemi. Otroški živ žav (Peterle je prišel ravno ob uri kosila) je sicer nekoliko otežkočil pogovarjanje, bil pa je kljub temu prijetna in življenjska »zvočna kulisa«, sad dela špeterskih pedagogov, ki so si s strokovnostjo in marljivostjo pridobili zaupanje staršev in otrok. (vt)

Na sliki (Foto Jole Namor): Lojze Peterle med obiskom v špeterskem dvojezičnem šolskem središču

Koper - »avstrijska« luka

KOPER — Po novem spet osebni dohodki izplačani "po starem" - Letos 5,5 mio ton pretovora, prihodnje leto pa že 6 mio ton?

Promet v Luki Koper se bliža optimalnemu - okrog 6 milijonov ton letno - in vse kaže, da ga bo moč doseči že prihodnje leto. Zaradi sprememb na Madžarskem in Čehoslovaškem se bo namreč v prihodnje marsikateri tovor, ki je v te dežele potoval iz poljskih luk verjetno znašel v jadranskih in torej tudi v koprski luki. Tranzitni promet v Luki Koper je letos dosegel že 54 odstotkov v strukturi prometa.

Štrajka zaradi prenizkih osebnih dohodkov za september v koprski Luki ne bo. Predvidoma 12. oktobra bodo delavci spet dobili "normalne" osebne dohodke, ki so jih (s sklepom delavskega sveta) zaradi varčevanja in lastnega prispevka k zmanjšanju izgube (ob polletju okrog 1,7 milijona dolarjev brez neplačanih prispevkov) zmanjšali za okroglih 9 odstotkov.

Sklep o "vrnitvi" osebnih dohodkov na raven v mesecu juliju je minuli petek sprejel tudi delavski svet Luke.

Direktor Rudi Dujc nam je ob tem povedal: »Ocena devetmesečnega poslovanja nam omogoča spet "normalno" izplačevanje osebnih dohodkov, saj je promet v primerjavi z minulim letom za 17 odstotkov večji (v devetih mesecih 4,2 milijona ton in ni razloga, da ne bi letos dosegli rekordnih 5,5 milijona ton pretovora), ustrezni pa morajo biti tudi finančni rezultati. Precenjeni dinar nas sicer še vedno "tepe", a smo pri temeljiti analizi financ ugotovili, da zaradi tudi precenjene vrednosti osnovnih sredstev (njihovo vrednost smo v minulem letu dvakrat revalorizirali, najprej sami, potem pa še v skladu z republiškimi predpisi) plačujemo preveč amortizacije in to je nekoliko zmanjšalo stroške. Zmanjšali smo tudi stroške investicijskega vzdrževanja, nekaj privarčevali z zmanjšanjem osebnih dohodkov in vse je v končni fazi prispevalo k temu, da je ob devetmesečju finančni rezultat zadovoljiv. Izgube sicer še nismo povsem odpravili, prepričani pa smo, da bomo ob koncu leta

- ob enaki dinamiki prometa - s pomočjo približno milijona dolarjev stimulacijo na račun izvoza storitev poslovali pozitivno.«

V rezultatih poslovanja koprsk Luke je letos še posebej pomembno to, da ohranjajo primat, ki so si ga pridobili lani in sicer, da so najpomembnejše, po prometu največje "avstrijsko" obmorsko pristanišče. Lani so za avstrijske naročnike pretovorili 1.370.000 ton blaga, v devetih mesecih letos pa že 1,2 milijona ton blaga. Avstrijci iz prekomorskih dežel letno uvozijo vsega okrog 8 milijonov ton blaga, Koprčani pa so si s kakovostjo, uspešnim dogovarjanjem priborili delež, ki jim je lahko v ponos. »Imamo možnosti še povečati promet, a se marsikaj zatika, ker poslovni partnerji (ne gre le za Avstrijce) z zadržki čakajo na razplet političnih odnosov v Jugoslaviji,« pravi Rudi Dujc, dodaja pa še, da bo, jutri na Dunaju posebno vladno telo obravnavalo poslovanje oziroma ponudbe koprsk Luke. Avstrijci imajo namreč poseben komite za delo s pomorskimi lukami in vsako leto obravnavajo eno od luk prek katerih uvažajo blago. Letos so na vrsti Koprčani.

DUŠAN GRČA

Heimatdienst napada slovenskega premiera

CELOVEC — Kaj pa, če bo odpovedi še več? Je vprašal novinar. Sprevod bo - pa če bi moral samo jaz korakati, je izjavil inž. Sepp Prugger, organizator današnjega spreveda, v čast 70. obletnice koroškega plebiscita.

Ker so predstavniki delodajalcev - trgovinska zbornica, združenje industrijcev - dokončno odklonili plačilo dopusta zaposlenim, se je mogočno zamisljena stavba slavnostne parade s 13.000 ljudmi v koroških nošah, z godbami na pihala, zastavonoši itn., ki naj bi defilirali pred množico gledalcev, pred predsednikom Waldheimom in kanclerjem Vranitzkym, močno zamajala. Številna društva so že odpovedala udeležbo, drugi bodo poslali skromne delegacije. Inž. Prugger pravi, da devet godb na pihala ne bo, nekatere preostale bodo morale zato dvakrat muzicirati v sprevodu. Ja, seveda, pravi, ponudba Slovincem doslej ko prej velja.

Organizator spreveda je očitno v dno duše razočaran, ker mnogim na Koroškem priznavanje k deželi ne pomeni več kot plačan praznik. Tudi ne izljuje docela, da se za odpovedmi nastopa na paradi skrivajo tudi politični motivi.

Koroški Heimatdienst (KHD) je ob 70-letnici plebiscita razposlal na vsa koroška gospodinstva posebno številko svojega glasila. V njem je že tradicionalna protislovenska propaganda kanonada prerasla v silovit zaporni ogenj. Slovenci v količak pozitivnem smislu vobče niso omenjeni, še tisti ne, ki so se pred 70 leti izrekli za Avstrijo. V marsičem glavna tarča napadov je slovenska vlada, imenoma predsednik Lojze Peterle, ministra dr. Dular in dr. Bohova. »Nam Korošcem zbuja skrb,« piše glasilo KHD, »silovito razraščanje slovenskega nacionalizma v sosednji deželi in čedalje opaznejše vključevanje Koroške v velikoslovensko delovanje«. KHD svareče dviga prst: onkraj meje da že napovedujejo »priključitev vseh območij s slovenskimi manjšinami k Sloveniji«.

Temu sledijo običajni napadi na slovensko oz. dvojezično šolstvo, na privilegije, ki da so jih deležni Slovenci, in napadi na slovenske duhovnike. Slovenski verski tednik Nedelja ob 10. oktobru piše:

»Mogočno slavlje je enostransko, boleče, žaljivo in doraščajočemu rodu nerazumljivo. Sedanjosti in bodočim rodovom se skuša vcepiti naziranje in misel, zmaga in premoč, gospodstvo in suženjstvo rojstnega dne: eden je gospod, drugi naj bo suženj; eden je zmagovalac, drugi premaganec... V zadnjih desetletjih je močnejši brat izpustil bratovo roko in krenil na samostojno pot ponosa in premoči. Vedno bolj pozablja šibkejšega brata! Škodalo!«

JOŽE ŠIRCELJ

Istrski slikar Mladen Kaštel razstavlja v Sežani

SEŽANA — Letos je sežanska Mala galerija že drugič gostila slikarje iz Istre. Tokrat so odprli razstavo akvarelov in oljnih platen Mladena Kaštele iz Buzeta.

Slikar, ki že dolgo let živi in ustvarja v osrčju Istre, je s svojimi čustvi še vedno navezan na rojstni kraj Novigrad, kjer se je leta 1934 rodil. V Zagrebu je končal Akademijo za likovno umetnost - smer kiparstvo. Ustvaril si je veliko del v risbi, sliki, skulpturah in drugo, od katerih se mnoga nahajajo tako v privatnih zbirkah ter javnih mestih v Buzetu, Zagrebu, Sisku in drugod.

Na otvoritvi je o slikarjevem umetniškem opusu spregovoril Aleksander Nikolić, kustus muzeja iz Buzeta. Predstavil je njegovo 30-letno delo, v katerem je slikar prešel mnogo faz. Kaštela nam predstavlja rodni kraj Dalmacijo, kjer odkrivamo ribiče, odhajanje na lov, morje, galebe, čolne, itd. Na drugi strani pa prikazuje motive Istre, kjer je avtor preživel svoja najplodnejša leta življenja. To so grajski motivi, trgovine, ulice in značilna istrska arhitektura, ki jo je Kaštela zelo dobro prikazal na svojih de-

lih. Posluhuje se dveh slikarskih tehnik - akvarela in oljnih platen. S pomočjo plemenite preprostosti zgoščenega slikarskega izražanja nam avtor ustvarja v tihi lepoti zadržanega niansiranja tonov oziroma v močni prisotnosti impresivnega kolorita.

Avtor gradi v prikazanih delih lastni izraz slikarske interpretacije občutka za prostor in predmetnost motiva v razponu od umirjene lirike etiričnega akvarela do dinamične napetosti izražana v bogatem nanosu barv.

»Mladen Kaštela je vedno ustvarjal zase in zaradi sebe in nikoli ni bil cilj predstaviti se širšemu občinstvu. Zato bi želel, da bi mu v Buzetu pripravili retrospektivno razstavo, kjer bi se predstavil tudi kot kipar,« je zaključil Nikolić.

Sežanska Zveza kulturnih organizacij je ob tej priložnosti pripravila bogat katalog, v katerem je o umetniškem delu spregovoril akademik Andre Mohorovičič, krasijo pa ga tudi številne črno-bele slike. Razstava bo na ogled do konca meseca.

- oks -

Spremembe v TOK-u

ILIRSKA BISTRICA — Vse kaže, da bo kmalu prišlo do korenite spremembe v razvojni in delovni usmeritvi bistriške tovarne organskih kislin (TOK), ki je že več desetletij najhujši onesnaževalec okolja v tem delu Slovenije. Vodstvo tovarne je pripravilo nekaj različic ekološke in tehnološke sanacije sporne proizvodnje citronske kisline, ki na koncu lahko pripelje do ukinitve obrata in celovite preusmeritve tovarne.

Ko je bistriški IS razpravljalo o tem projektu, so člani podprli vsak sanacijski program, ki bo pripeljal do končne ekološke ozdravitve tovarne v središču mesta, če bo v njem predvidena tudi celovita rešitev socialnih problemov, ki jih bo prinesel tak preobrat.

Pri iskanju najustrežnejših rešitev bo sodelovala tudi republika. V Bistrici še ta teden pričakujejo posebnomo komisijo, ki bo pomagala pri izbiri ukrepov za programsko in tehnološko preobrazbo Toka, ki bo po mnenju nekaterih omogočila tudi preureditev nove Tokove industrijske čistilne naprave v centralno komunalno čistilnico odplak.

J. O.

Kljub sinočnjemu sporazumu bo 18. oktobra 4-urna stavka Sindikati preklicali današnjo »belo stavko« uslužbencev ACT

Vse je kazalo, da bodo danes zaradi »bele stavke« uslužbencev podjetja ACT precejšnje težave v javnem prevozu. V skladu z odločitvami, ki pa jih je sindikalno vodstvo CGIL, CISL in UIL preklicalo v večernih urah, naj ne bi uslužbenci medobčinskega prevoznega podjetja ACT opravljali nadurnega dela, naj bi se odrekli delu v času tedenskega počitka ter naj ne bi opravljali funkcij, ki bi sicer zahtevale višjo kvalifikacijo. Tajništva sindikatov CGIL, CISL in UIL pri medobčinskem prevoznem podjetju so s takšno protestno akcijo hotele prisiliti upravo ACT, da izpolni vse obveze že sprejetega dogovora med sindikati in podjetjem, ki bi dokončno uredil vprašanje odpravnin, nadurnega dela in priznanja ustrezne kvalifikacije za vse uslužbence ACT. Glede nekaterih pomembnih točk, npr. v zvezi z odpravninami in zaposlitveno ravno, so sindikati in uprava podjetja dosegli okviren sporazum, zaradi česar so preklicali današnjo protestno akcijo, ne pa 4-urne stavke, ki bo naslednji četrtek, 18. oktobra, in sicer od 18. do 22. ure.

O vzrokih protesta uslužbencev ACT smo se pogovarjali s sindikalnima predstavnikoma, članoma CGIL, Rudijem Purichem in Brunom Opattijem. »Najprej bi rad pojasnil,« nam je dejal Purich, »da nam je žal, da bomo z našo akcijo oškodovali prebivalstvo. To absolutno ni naš namen, potrudili se bomo, da bo čim manj težav za uporabnike. Žal pa se je vodstvo podjetja odločilo za tako politiko, ki je za nas enostavno nesprejemljiva.«

Opatti nam je pojasnil: »Nova kolektivna pogodba za uslužbence prevoznih podjetij velja že dve leti. Ta dokument je med drugim na novo organiziral stopnje kvalifikacij znotraj prevoznega podjetja. Prej smo namreč imeli deset delov-

nih kvalifikacijskih stopenj, medtem ko jih nova pogodba predvideva samo devet. To dejstvo je naravnost narekovalo, da bi znotraj podjetja ponovno definirali celotno organizacijo dela. Danes namreč številni delavci in uslužbenci opravljajo naloge, za katere uradno niso usposobljeni. Mi zahtevamo, tako kot predvideva pogodba, da podjetje tem delavcem prizna ustrezno kvalifikacijo. Poleg tega smo s podjetjem 1. avgusta podpisali pogodbo, ki je urejala vprašanje odpravnin za delavce ter problem dela med tedenskim počitkom. Ne skrivamo, da so odnosi med vodstvom podjetja in sindikati zelo slabi.«

»Očitno je,« pravi Purich, »da vodstvo podjetja nima jasnih pojmov, kako bi vodilo to podjetje. Znotraj ACT imamo izjemne tehnološke možnosti, ki danes niso izkoriščene. Žal se podjetje ubada s problemi kot so nizka produktivnost, neizkoriščenost vseh zmogljivosti, proračunski deficit, itd. Sindikalisti menimo, da bi te probleme lahko rešili s sodobnim, menežerskim upravljanjem podjet-

ja. V naših delavnicah bi na primer lahko brez težav skrbeli za vzdrževanje in popravila vseh vozil, ki so v lasti občin, pokrajine, Krajevne zdravstvene enote, itd. Tudi produktivnost na cesti bi lahko bistveno povečali. Trenutno imamo na primer približno dvajset avtobusov, ki so ustavljeni v garaži. To je »zamrznjen« kapital, ki ne ustvarja nobenega dohodka. Poleg tega bi naše podjetje lahko skrbelo tudi za izvenlinijske avtobusne prevoze (turizem, itd.). Vse te možnosti so danes neizkoriščene. Da bi uresničili te možnosti bi potrebovali res sposobno vodstvo, tako vodstvo, ki bi najprej definiralo zaposlitveni plan in ki bi v podjetje privabilo strokovnjake, usposobljene in specializirane delavce. Nič pa ne kaže, da bo vodstvo ubralo tako pot.«

Opatti je k temu še dodal: »Vodstvo podjetja stalno zanemarija potrebe naših tehničnih oddelkov. Bojim se, da to ni naključna poteza in da taka politika ima kot končni cilj to, da bi nekatera opravila zaupali privatnikom izven podjetja.« (w)

Richetti se je zavzel za odobritev zakona za razvoj obmejnih področij

Župan Richetti je na ponedeljkovi seji tržaškega občinskega sveta izrazil upanje, da bo parlament čimprej dokončno odobril zakonski osnutek za razvoj obmejnih območij Furlanije-Juljske krajine, ki še vedno leži v senatni komisiji za proračunska vprašanja. Župan je ob tem priporočil senatorjem, naj upoštevajo tudi vprašanja prostoraških območij, ki po njegovem niso v nasprotju z normativom Evropske skupnosti.

Občinski svet se je v nadaljevanju seje v glavnem ukvarjal le s tekočimi upravnimi zadevami. Med drugim so odložili odobritev sklepa o uporabi telovadnice v UL Locchi s strani košarkarskega kluba Stefanel. O tem vprašanju se je razvila razprava, v katero so posegli predstavniki vseh strank, odobritev sklepa pa so odložili na kasnejši datum. Odbornik Tomizza je napovedal, da je začel posvetovanja za oblikovanje občinskega proračuna.

Društvo slovenskih izobražencev v novo sezono Koroška arhitektura na prvem večeru DSI

Društvo slovenskih izobražencev je v ponedeljek pričelo svojo sezono rednih srečanj v Ulici Donizetti 3 z zanimivim večerom, posvečenim svojevrstni arhitekturi Roža, Podjune in Zilja. Večer je sodil v sklop Koroških kulturnih dnevoj, ki so se pričeli v soboto v Gorici in se bodo zaključili v nedeljo, 21. oktobra. Ta prireditvev že osmo leto izpolnjuje svoje poslanstvo povezovanja med koroškimi in primorskimi Slovenci. Na ponedeljkovem večeru v DSI so predstavili knjigo univerzitetnega profesorja iz Ljubljane Petra Fisterja, ki je v svojem delu zbral sad dolgoletnega raziskovanja avtohtone arhitekture na koroških tleh. Delo, ki ga je mogoče dobiti tudi v Trstu, nosi naslov: »Ta hiša je moja, pa vendar moja ni«. Izšla je pri celovski Mohorjevi družbi, založila pa jo je Krškanska kulturna zveza.

Večera v DSI so se poleg avtorja samega udeležili še njegova žena, prof. Majda Fister, ki je opravila etnološke raziskave in poskrbela za krajevna

imena v tej knjigi, ter ing. Franci Katting in Nuže Tolmajer, predstavnika Krškanske kulturne zveze. Gostje so za tržaško občinstvo v Peterlinovi dvorani pripravili tudi pregleden in likovno privlačen pregled tipične koroške arhitekture. Avtor je napravil zelo natančno izdelane akvarele o domačijah, cerkvah, kapelah na Koroškem, skice in rekonstrukcije pa so napravili njegovi učenci. Vsaka slika je opremljena s krajšo razlago, ki je povzeta po Fisterjevi knjigi. Razstavo si bo v UL Donizetti mogoče ogledati tudi v prihodnjih dneh, in sicer do sobote, 20. oktobra. Prostori bodo odprti vsak dan, razen nedelje, od 17. do 19. ure.

Peter Fister je prisotnim predstavil daljši posnetek, v katerem je zajel vse najzanimivejše značilnosti tipičnih domačij, bogatih cerkva, srednjeveških kostnic, protiturskih taborov itd. Iz vsake slike je bilo razvidno, kako se je pristna koroška arhitektura spojila s pokrajino tako, da je postala del nje.

Fisterjeva knjiga »Ta hiša je moja, pa vendar moja ni« je res dragocen prispevek k poznavanju naše kulturne dediščine. Delo je napisano v vsakomur razumljivem jeziku, a je kljub temu na visoki strokovni ravni. Poleg tega je zelo privlačno likovno opremljeno, da ga bo res vsakdo rad vzel v roke. Avtor v svojem delu uvodoma podaja nekaj bistvenih zgodovinskih podatkov o koroški zemlji od naselitve in srednjega veka do današnjih dni. V naslednjih poglavjih ločeno analizira vse arhitektonske značilnosti v Zilji, Rožu, Podjuni in okoličih. Nekaj vrstic je Fister posvetil tudi arhitekturi v Kanalski dolini, ki je v času med obema vojnama kazala v svojem zgodnjem delu povsem enako podobo kot v Zilji, po drugi svetovni vojni pa so z novo politično ureditvijo začeli spreminjati tudi arhitekturo. Danes je skrb za avtohtono arhitekturo zamenjala želja po tem, da bi ugajali sosedom. Zato Koroški sedaj gradijo nove hiše, sodobno opremljajo stanovanja, nič več pa ne skrbijo za ohranitev značilnosti, s katerimi so tudi Slovenci skupaj z nemškimi sosedi stoletja ustvarjali okolje, ki je bilo najprej njihova domovina. (hj).

Na sliki (foto Križmančič) ponedeljkov otvoritveni večer v DSI.

Pismo uredništvu

F. Anzellotti: »Votline pod T8 so nepomembne«

Cenjeni gospod urednik!

V zvezi s člankom, ki ga je Primorski dnevnik objavil 2. 10. 1990 in ki ga je podpisala Skupina za obrambo okolja Trst, bi vas prosili za objavo naslednjega odgovora.

Glede gradnje sinhrotrona želimo podčrtati ti točki:

1. Kras je svetovno znan po svojih površinskih kraških morfologijah in po jamah: kamnito podzemlje je povsod karbonatno, se pravi sestavljeno iz kamnin, ki se raztopijo v vodi - kajpak v geoloških časovnih terminih. Zato je nepojmljivo, da bi na njegovem teritorialnem območju obstajal kak predel popolnoma brez kraških pojavov. Obstajajo pa področja, in T8 je najboljša med temi, ki so zaradi svojih litoloških in strukturalnih značilnosti manj podrejeni kraškim pojavom kot v povprečju. To pa ne pomeni, da kraških pojavov ni, ampak le, da so manj številni.

Zaradi tega je povsem normalno, predvidljivo in predvideno v študijah o izvedljivosti, ki so bile napravljene *ad hoc*, da so v apnenčastem podzemlju območja T8 mestoma tudi kraški pojavi in da obstajajo tudi manjše votline. Zaradi skromnih razsežnosti in pretežno navpične morfologije pa so te votline dejansko brez pomena glede na načrtovana dela in ne načenjajo odličnih globalnih geotekničnih značilnosti apnenčaste kamnine.

2. Ohlajevalne vode ne morejo nikoli postati onesnažujoče ne v notranjosti ne v zunanosti stroja iz preprostega razloga, ker ne pridejo v stik z nobenim onesnažujočim elementom.

Zahvaljujem se vam za pozornost in vas lepo pozdravljam.

Za DD Sincrotrone Trieste

Fulvio Anzellotti

Stališče tržaškega odbora za konstituanto

Omogočiti je treba reden razpis referendumov o volilnem sistemu

S predložitvijo več kot 600 tisoč podpisov na kasacijskem sodišču je bil storjen prvi odločilen korak na poti, ki bi morala spomladi 1991 pripeljati italijanske državljane do referendumov o ukinitvi sedanje zakonodaje za izvolitev poslanske zbornice, senata in občinskih svetov. Kot je znano, pa so se proti tej možnosti že mobilizirale številne sile, med katerimi je tudi vodstvo PSI, ki je že predlagalo, da bi predčasno razpustili parlament, da bi le preprečili referendum.

Do te problematike je zavzel stališče Tržaški odbor za konstituanto, ki meni, da bi morali omogočiti razpis referendumov v prihodnji pomladi. Kot je zapisal v tiskovnem sporočilu, je odbor prepričan, da bi predčasen razpust parlamenta predstavljal nov hud udarec za republiške institucije in za demokratično življenje. Poleg tega se po njegovem mnenju za predčasne volitve zavzemajo tisti, ki skušajo izko-

ristiti krizo komunistov in volilno poraziti novo stranko levece.

»Sprememba sedanjih volilnih zakonov je potreba italijanske demokracije,« piše odbor v svojem sporočilu. »SedANJI sistem, ki bi v teoriji moral zagotoviti maksimum predstavljenosti vsem komponentam civilne družbe, je dejansko postal vir brezvladija in korupcije in s tem tudi prvi razlog za izgubljanje verodostojnosti demokratičnega sistema. Mi smo še zlasti prepričani, da bi vladna alternativa, za katero se bo nova politična formacija rodila, potrebovala reformo volilnega sistema, ki bi morala spodbujati izoblikovanje velikih in jasnih nasprotujočih si političnih taborov. Zatorej pozivamo vse odbore za konstituanto, fore, klube in organizacije KPI, naj napravijo vse, kar je mogoče, za preprečitev predčasnega razpusta parlamenta, za razpis in uspeh volilnih referendumov,« se zaključuje sporočilo.

SKD Slavec iz Ricmanj se zavzema za nove in bolj privlačne oblike kulturnega delovanja

V skoraj poldrugem letu delovanja je ricmanjsko SKD Slavec zaznavno spremenilo svoj odnos do tradicionalnega dela. Odbor so ob prejšnjem običnem zboru, ki je bil junija lani, številčno skrčili in bistveno pomladili. Ob ponovnem obračunu društvenega delovanja so ricmanjski odborniki pozitivno ocenili opravljeno delo in preizkušene smernice uvrstili v delovni načrt nove mandatne dobe.

Redni občni zbor SKD Slavec, ki je bil prejšnji petek v veliki dvorani Babne hiše, je otvoril predsednik društva Jadran Žerjal s podelitvijo diplom vinogradnikom, ki so sodelovali na letošnji 12. razstavi domačih vin. V predsedniškem poročilu je nato spregovoril o spremembah, ki so jih vnesli v zadnji mandatni dobi: ob ugotovitvi, da tradicionalne pobude ne vzbujajo več dovolj zanimanja med domačini, so se društveni odborniki odločili za nekatere novosti. Tako so sicer običajno razstavo, in pokušnjo domačih vin, ki se je ponavadi odvijala okrog sv. Martina, ukovirili v Ricmanjski teden in ji dodali še tekmovalni značaj z ocenjevanjem komisije enologov in nagradami. Druga novost je bil rock koncert osmih slovenskih ansamblov, ki je septembra lani privabil na Žrebčevo predvsem mlado občinstvo. Kljub vsemu pa največ pozornosti priključijo domači izvajalci: ob tem je predsednik omenil uspeh »vasknega večera«, ko so tradicionalni Ricmanjski teden zaključili člani društvene dramske skupine in pevci združenega MePZ Slavec-Slovenec. Ob vsem tem pa skrbi društvo tudi za stike s COŠ Ivan Trinko-Zamejski in domačim otroškim vrtcem.

Sledilo je tajniško poročilo Sonje Komar, ki se je pred izčrpnim opisom posameznih prireditelj spomnila na pred kratkim umrlo domačinko Olgo Demark, častno članico SKD Slavec in botro društvenega prapora. Poleg kulturnih večerov in pobud, kot sta vsakoletna šagra in postavljanje maja, se ricmanjsko društvo lahko ponaša tudi s pestro likovno dejavnostjo galerije Babna hiša, v kateri sta v minulih sezonah razstavljala Milko Bambič in Jože Šajn. Posebno poglavje predstavlja mešani pevski zbor, ki se je na lanski proslavi 95-letnice društva prvič predstavil v združeni sestavi pevcev iz Ricmanj in Boršta. Po tem nastopu je zbor pel ob raznih priložnostih in sodeloval na reviji Primorska poje.

Po blagajniškem poročilu Marine Trente se je gospodar Guido Brajnik še posebej zahvalil za prostovoljno delo pri urejanju prostora na Žrebčevem. Odbornik Aldo Štefančič je

nato v imenu dolinske občinske uprave pohvalil bogato društveno delovanje in poudaril pomembno vlogo tovrstnih vaških organizacij. Za njim sta spregovorila tajnika KPI Giuseppe Mauro in SSK Sergij Mahnič, pozdrav je posredovalo KD Vodnik, pismo pa so voščili še KD Primorsko, KD Prešeren in ricmanjski župnik Kosmač. Po razpravi, ki pa se je osredotočila na probleme izključno »notranjega« značaja, je predsednik nadzornega odbora Miran Kuret razrešil dolžnosti stari odbor. Novoizvoljeni odbor bo sedaj moral poskrbeti za reorganizacijo članstva in izboljšanje odborniškega dela, že v ponedeljek pa se je začel plesni tečaj standardnih in latinskoameriških plesov, jutri bo v Boljuncu na vrsti koncert priznanega japonskega harmonikarja Jasuhira Kobajashija, 4. novembra pa tradicionalno Srečanje okteta Primorske. (dam)

Na sliki (foto Magajna) predsedstvo občnega zbora.

S plesno predstavo zaključen prvi del »Jeseni skozi gib«

Z zanimivim in sugestivnim nastopom IGEN iz Studia za ples iz Celja, ki je prikazal plesno predstavo SOBA 3-6-6, se je v soboto v Gregorčičevi dvorani sklenil prvi del pobude »Jesen skozi gib«, katere organizator je Zveza slovenskih kulturnih društev.

Kot znano je prvi del pobude obsegal izobraževalni seminar za vzgojitelje, mentorje, pedagoške in kulturne delavce, ki je potekal od 2. do 6. oktobra na sedežu ZSKD pod vodstvom Igorja Jelena iz studia za ples iz Celja.

Udeležence seminarja (skupno jih je bilo 13) so se v petih dneh, ob praktičnem delu in videoposnetkih, seznanile z osnovami sodobnega plesa, z bistvenimi elementi zgodovine plesa, spoznale so in same preizkusile, kako posredovati plesne osnove otrokom v povezavi z drugimi izraznimi dejavnostmi, kot so npr. likovnost, glasba, dramatizacija... ipd. Ob koncu večdnevnega dela pa so si skupaj ogledale še predstavo Soba 3-6-6. Predstava, ki jo je skupina IGEN premiersko uprizorila maja t. l. v celjskem Muzeju revolucije ob 10-letnici delovanja, je nastala na osnovi sodelovanja raznih jugoslovanskih umetnikov. Koreografija in scena sta delo Igorja Jelena iz Celja (ki tudi vodi skupino), dramaturgijo je pripravil Darko Lukić iz Sarajeva, glasbo je izvirno sestavil Vladimir Kaevski, član priznane rockskupine MISAR iz Skopja, kostume pa je pripravila Helena Muha iz Celja.

V predstavi nastopa 8 mladih plesalcev: Tina Gorenjak, Petra Škoflič, Sanja Bulatović, Špela Cvetko, Darja Eisenbacher, Urša Senvik, Miha Alujevič in Alenka Končan, ki je bila si-

cer v soboto odsotna zaradi bolezni. Nedvomno je bila predstava doživetje, bodisi zaradi intenzivnosti (gre namreč za izrazni ples, ki meji že na teatrski ples), bodisi zaradi izvirnosti in neobičajnosti zasnov (predstava se začne na ulici, prostor dogajanja pa je zaprta soba, ki bolj spominja na celico). Te prostorske značilnosti seveda omejujejo število gledalcev (največ 30), ki so pa toliko bolj »vključeni« v sugestivno dogajanje predstave. Na sobotnem nastopu je gotovo prišla do izraza homogenost skupine, ki je kljub mladim obrazom podala zrelo in prepričljivo plesno interpretacijo.

Že to soboto, 13. oktobra, pa se bo začel drugi del pobude Jesen skozi gib. Vsako soboto do 24. novembra (skupno 7 srečanj) bodo v Gregorčičevi dvorani potekale plesne delavnice, ki jih bo prav tako vodil Igor Jelen in so namenjene otrokom in mladincem od 5. do 18. leta starosti. Seveda bodo delavnice troje vrst glede na različne starostne stopnje udeležencev. Ob 16. uri bo najprej na vrsti prva delavnica za otroke od 5. do 8. leta; ob 17. uri bo sledila plesna delavnica za otroke od 9. do 11. leta; zadnja delavnica, ki bo pa obsegala sodobni ples in jazz balet, bo potekala od 18. do 19. ure in je namenjena mladim od 12. do 18. leta.

Jesen skozi gib je torej predvsem za mestne otroke priložnost, da se v sedmih sobotnih popoldnevih približajo izraznemu plesu ustvarjalno in sproščeno. Možnost za prijave in vpisovanje je še danes in jutri na ZSKD - UL sv. Frančiška 20, tel. 767303 - od 9. do 12. in od 16. do 18. ure.

Harej glasoval z večino proti lastnemu vstopu v odbor

Predstavniki SSK sinoči rešil pokrajinski odbor pred krizo

Slovenska skupnost je sinoči rešila pokrajinski odbor pred politično krizo. Glas svetovalca Zorka Hareja je bil namreč odločilen za odložitve sprejema odstopa demokristjanskega odbornika Braita in istočasnega vstopa SSK v upravo. Večinski koaliciji, ki razpolaga le s polovico glasov v skupščini, je prekrizal račune socialdemokrat Pertusi, ki se ni udeležil odločilnega glasovanja, Crozzolijevemu odboru pa je, kot rečeno, nepričakovano priskočil na pomoč Harej. Za odložitve odstopa odbornika Braita je glasovalo 12 svetovalcev večine in Slovenske skupnosti, proti pa vsa opozicija.

Harej in Pertusi sta si v primerjavi s prejšnjo pokrajinsko sejo izmenjala vlogo. Pred dvema tednoma je namreč Harej zapustil sejno dvorano, Pertusi pa je glasoval z odborom, tokrat pa se je zgodilo ravno nasprotno.

Resolucijo, ki je zahtevala ponovno odložitve Braitovega odstopa, so podpisali socialisti, liberalci in republikanci, demokristjani pa so v zadnjem trenutku umaknili podpis in so ta dokument, kot so sami povedali, podprli le iz čuta odgovornosti do institucij. Kakorkoli že, se v tržaških političnih krogih je glasovo govorilo o krizi, o predčasnem razpustu občinskega in pokrajinskega sveta ter torej o volitvah spomladi prihodnjega leta.

Novo odložitve je predlagal socialist Gerin, ki je priznal, da preživlja koalicija hude trenutke in tudi morebitni vstop SSK v upravo ne bo rešil številnih odprtih problemov. Tako imenovano preverjanje se bo torej nadaljevalo, Craxijeva stranka pa očitno ne verjame v pozitiven izid dogovorov, ki se bodo nadaljevali v prihodnjih dneh.

Komunist Martone je rekel, da res ne razume političnega stališča Slovenske skupnosti, ki je z eno nogo v večini in z drugo v opoziciji. Tajništva strank dejansko odločajo tudi o poteku pokrajinske seje, kot dokazuje dejstvo, da predsednik Crozzoli sploh ni bil obveščen, kaj so se v ponedeljek sporazumeli tajniki strank koalicije. Vse to meče po njegovem v zelo slabo luč pokrajinsko upravo kot samostojno javno institucijo,

zato je načelnik KPI izrazil pričakovanje, da se bodo predsednik in vsi svetovalci uprli pravemu diktatu političnih sil.

Harej je rekel, da se spričo političnih zapletov počuti v veliki zadregi in da nova zavlačevanja vsekakor ustvarjajo nove težave v odnosih med SSK in večinskimi strankami. Zato bo treba marsikatero zadevo čimprej razčistiti. Svetovalec SSK, kot je sam povedal, noče v očeh javnega mnenja izpasti kot človek, ki hoče za vsako ceno v pokrajinski odbor. Tudi morebitni vstop SSK v upravo pa po Harejevem mnenju ne bo rešil vseh odprtih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti.

Tudi demokristjan Poilucci je javno priznal, da se je KD znašla v veliki zadregi in da bo podprla odložitve Hareje izvolitve le iz politične discipline. Stranka relativne večine ni podpisala zahteve po odložitvi vstopa SSK v odbor, ker se je hotela s tem javno distancirati od tistih, ki iz tega ali onega razloga še zavlačujejo rešitev tega vprašanja. (s. t.)

Drevi okrogla miza o razvoju pristanišča

V dvorani Imperatore hotela Excelsior bo drevi ob 18. uri zasedanje na temo Tržaško pristanišče: kako usklajevati trgovske posle s financami. Kot že naslov izdaja, bo govor o načrtih za razvoj tržaškega pristanišča v luči raznih zakon-skih novosti oziroma predlogov.

Okroglo mize, ki jo je organiziral klub Roselli, se bodo udeležili poslanec Sergio Coloni, deželni odbornik za promet in civilno zaščito Giovanni Di Benedetto, predsednik avtonomne pristaniške ustanove Paolo Fusaroli, podjetnik Federico Pacorini ter deželni odbornik za prostorsko načrtovanje Gianfranco Carbone. Okroglo mizo bo vodil predsednik Finporta Alessandro Perelli.

Skrbi in težave tržaških oblasti

Kam namestiti nove Albance?

Danes bo prišla iz Drača v Trst ladja Palladio, z njo pa novi albanski ubežniki. Ladja je postala že simbol, za mnoge pa obsesija, saj vsakih deset dni "pripluje" z njo v naše mesto vedno dodatno in vedno večje vprašanje "kam z ubežniki?".

Tržaški občinski odbornik za skrbstvo Mario Bercé je zaradi problema Albancev že napovedal svoj odstop, pozneje pa ga je prekal, sedaj pa zaskrbljeno seštevja in razlaga izdatke. Avgusta in septembra meseca je odborništvu za skrbstvo potrosilo 180 milijonov lir za namestitev beguncev. Do decembra meseca bodo potrebovali 400 ali 500 milijonov, s katerimi bodo preživljali tiste Albance, ki nimajo več pravice do posebne podpore, ki jo daje prefektura. Podpora predvideva državni zakon o beguncih, vendar jo hkrati omejuje na 45 dni. Bercé je dejal, da bo Občina poskrbela, da bo skupina ljudi, približno 25 jih je, lahko jedla in spala na račun uprave in to dokler jim ne bo posebna komisija priznala političnega azila. Bercé pa je dodal, da bodo za nove prišleke lahko naredili malo ali nič.

Alarmantne vesti je posredoval tudi Tržaški inštitut za socialno skrbstvo ITIS, ki je naglasil, da bodo s težavo kos novim prihodom. Komisar Inštituta Giorgio Satti pravi, da bi lahko kvečjemu sprejeli še pet oseb in povečali število prostorov v menzi na 150 sedežev. Dodal je, da je treba takoj nekaj storiti, v prvi vrsti pa bi se za to morali zavzeti deželna uprava in država, potrebna pa bi bila tudi boljša koordinacija pristojnih teles v samem Trstu. Satti je naglasil, da so že pred prihodom Albancev izdelali načrt, ki predvideva, da bi v treh letih preuredili zadnji dve nadstropji zavoda Gaspare Gozzi in vanj namestili morebitne prišleke iz afriških in drugih izvenevropskih držav. V tem delu zavoda naj bi bilo 300 prostih ležišč. Načrt je že sprejela tržaška občinska uprava in ga poslala Deželi, da bi lahko prejeli sredstva iz sklada, ki ga določa zakon Martelli. Za preureditev prostorov bi potrebovali 800 milijonov lir, z 260 milijoni pa bi lahko popravili vsaj del stavbe.

Skratka, prihoda novih albanskih pribežnikov (naziv je točen le do določene mere, saj prihajajo v Trst s potnimi listi in vizumi) se vsi bojijo, saj naše mesto dejansko ni pripravljeno sprejeti novih in nepričakovanih prebivalcev. Marsikdo ima sicer "veze" in odide v kako drugo italijansko mesto, marsikdo pa ne ve, kam bi šel in si pomaga (ne vedno najbolje) kar v našem mestu. Novi prihodi pa še dodatno zaostrejo položaj, perspektiva pa je prav gotovo v tem, da bo trajek pripeljal še veliko Albancev.

Na nedavnem shodu s Cossutto

Sen. Gerbčeva ostro kritična do tajnika KPI

Na ponedeljkovi manifestaciji pristašev druge in tretje kongresne resolucije KPI, ki se je udeležil senator Armando Cossutta, je med drugim spregovorila tudi bivša senatorka Jelka Gerbec, ki je bila podobno kot vsi govorniki zelo kritična do vsedržavne sekretarja Occhetto. Gerbčeva je skupno s Sergiom Minutillom predsedovala temu shodu. V svojem govoru je med drugim poudarila, da je v Italiji na raznih področjih opaziti splošen premik na desno, »ki ga je delno dopustila tudi kriza, ki jo je v vrstah KPI odprl Occhettov predlog«.

Podobno kot Cossutta je tudi Gerbčeva podčrtala, da je Occhettova konstituenta »pogorela oziroma da se ni nikoli uresničila«, pri čemer je dodala, da si pristaši druge in tretje resolucije nadejajo, da na bližnjih kongresih postanejo večina po vsej Italiji. Glede imena in simbola KPI pa je govornica podčrtala, da je proti vsakršni spremembi, podprla pa je tudi težnjo po enotnosti stranke, pri čemer se je polemično vprašala »ali so na to enotnost enako pozorni tisti, ki zagovarjajo predlog o novi "stvari"«.

Pristaši druge kongresne resolucije se zavzemajo za ustanovitev nove komunistične stranke, na katero moramo biti po mnenju Gerbčeve pozorni tudi Slovenci. KPI je vedno zagovarjala pravice slovenske manjšine in se je dosledno borila za njihovo priznanje. »V novi Occhettovi tvorbi pa ne vemo, kakšen bo odnos do Slovencev, do problematike slovenske manjšine, ker niti o teh vprašanjih se Occhettov del partije ni nikoli izrazil«, je s to poslednjo kritično pripombo zaključila svoj poseg na ponedeljkovi manifestaciji Jelka Gerbec.

Tudi slovenskim šolarjem nagrade na natečaju ENPA

Ustanova za varstvo živali ENPA v Trstu je še pred koncem lanskega leta razpisala natečaj za risbe in razna prozna dela na temo zaščite živali in narave. Natečaja so se udeležili en otroški vrtec, enajst osnovnih in šest nižjih srednjih šol.

Pred dnevi so učencem za najboljša dela razdelili tudi nagrade in priznanja. Tako je kar pet nagrad za svoja dela prejelo pet učencev osnovne šole F. S. Finžgar iz Barkovelj, in sicer: Mile Džefanovič, lani učenec 3. razreda, Anja Starec, lani učenka 5. razreda, Janja del Linz, lani učenka 4. razreda, Marko Pertot, letos že dijak nižje srednje šole v Rojanu in Sara Bevilacqua, lani učenka drugega razreda barkovljanske šole.

Nižja srednja šola Ciril Metoda od Sv. Ivana je prejela peto nagrado za veliko število dijakov, ki so člani omenjene ustanove za varstvo živali. Dobitnikom nagrad in priznanj čestitamo. (nl)

Rajonski svet za Novo mesto je medtem spet protestiral

Zaprteje mestnega središča: še nekaj dni za dovoljenja

Priprave na zaprtje Terezijanske četrti prometno so že v polnem teku, zato je Občina Trst javila, preko virov javnega obveščanja, da bo treba do sobote, 13. oktobra, vložiti prošnje za posebno dovoljenja, ki bodo omogočala lastnikom, da se z zasebnim avtomobilom prosto peljejo po sicer zaprtih cestah. Prošnje sprejemajo edino v občinski izpostavi v Ulici Battisti št. 14 (ki v teh dneh ne opravlja običajnih anagrafskih poslov), vsak dan od 9. do 12. ure in od 14. do 17. ure (v soboto bo urad odprt samo z dopoldanskim urnikom). Pri tem gre omeniti, da je doslej le malo Tržčanov pokazalo zanimanje do dovoljenj, saj so doslej vložili le kakih 200 prošenj. Do 20. oktobra bo Občina proučila prošnje in poskrbela za tisk posebnih in oštevilčenih nalepk. Slednje bodo pričeli deliti 22. oktobra. Osebe, ki nimajo stalnega bivališča v Terezijanski četrti, bodo nalepke dvignile na občinski izpostavi, ostali pa jih bodo prejeli kar

Bogat kulturni program ob jubileju Združenja Giuliani nel mondo

Združenje, ki že 20 let skrbi za emigrante iz Julijske krajine

Združenje Giuliani nel mondo slavi letos 20-letnico delovanja in je zato pripravilo niz kulturnih manifestacij, s katerimi bo iz Trsta in Gorice poslalo svoj pozdrav tistim prebivalcem Julijske krajine, ki so zapustili domače kraje - predvsem Istro, Tržaško in Goriško - ter se izselili v Avstralijo, Južno Ameriko, Kanado in Evropo.

Program prireditve so predstavili na sedežu tržaške Pokrajine, ki je, skupaj z goriško pokrajinsko upravo, častni član združenja. Predsednik zveze Giuliani nel mondo, deželni odbornik Dario Rinaldi, je predsednikoma tržaške in goriške pokrajine Crozzoliju in Crisciju ter zbranim gostom in novinarjem na kratko opisal 20-letno delovanje organizacije, v kateri je vključenih 67 samostojnih združenj, in poudaril, da je med člani že veliko pripadnikov četrte generacije izseljencev. Prav zaradi tega naj bi izkoristili priljubljenost okrogle obletnice, da bi izdelali obra-

čun dosedanjega delovanja, saj bodo morali nujno upoštevati globoke generacijske spremembe znotraj organizacije same.

Nobenega dvoma ni, da bodo prav na tem stavili bodočnost združenja, ki bi brez potrebne prenove izgubilo svojo kohezijsko vlogo. O tem so zgovorno poročali tudi kritični posegi nekaterih prisotnih predsednikov posameznih združenj.

Argentinska zastopnika sta namreč naglasila dejstvo, da je gospodarska kriza močno prizadela tudi pripadnike skupnosti iz Julijske krajine. Zaradi tega bi se mnogi, predvsem mladi, radi vključili v italijansko gospodarsko stvarnost.

»Brazilski« zastopnik pa je dejal, da se pripadniki skupnosti delijo na bogate, ki jim prav nič ni do tega, da bi se vrnili v Istro, in revne, ki nimajo nikakršnega razloga, da bi brazilsko revščino zamenjali za »julijsko« bedo.

O tem, kako živijo izseljenci v Argentini ali v Avstraliji, bo vsekakor še govor na sestankih, ki bodo spremljali uradni del »praznika«. V petek, 12. oktobra, bodo v Palači Costanzi odprli razstavo posvečeno trem arhitektom, ki so zapustili naše kraje in zasloveli v svetu. Rečan Dino Burattini živi in dela v Sydneyu, Goričan Antonio Pinzani je svoje načrte podpisal v Caracasu, Tržčan Erminio Smrekar pa je bil deležen številnih priznanj v Melbourneu.

Praznovanje bodo nato preselili v Gorico, kjer bo v nedeljo na vrsti koncert komorne glasbe, v ponedeljek, 15. oktobra pa bodo odkrili spominsko ploščo na tržaški Pomorski postaji.

■ Krožek za družbenopolitična vprašanja Che Guevara bo v petek, 12. t. m., priredil prvo predavanje po poletnem premoru.

Na sedežu krožka v Ul. Madonnina 19 bo z začetkom ob 18. uri predavanje na temo »Od najmanjših delcev do galaksij: hipoteza o izvoru vesolja«. Govorila bo prof. Margherita Hack, ravnateljica astronomskega oddelka Univerze v Trstu, ki je zdaj tudi predsednica krožka Che Guevara.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega

Karla Žetka

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na njegovih zadnji poti. Posebna zahvala gre dr. Živku Lupincu in g. župniku Viljemu Žerjalu.

SVOJCI

Opčine, 10. oktobra 1990

Pri Timavi odkrili arheološke ostanke iz prazgodovinske dobe

Tržaško spomeniško varstvo je v vrsti izkopavanja v bližini izvirov Timave pri Štivanu odkrilo zanimive arheološke ostanke, ki segajo do prazgodovine. O njih je govorila ravnateljica spomeniškega varstva Franca Maselli Scotti na predavanju, ki ga je imela v ponedeljek zvečer v Sesljanu.

Scottijeva je med drugim omenila gradišče, ki je obstajalo v Devinu in ki dokazuje, da je ta kraj nepretrgoma naseljen vsaj od 10. stoletja pred Kristusom. Obnovila je zgodovino tega naselja, ki je zapustilo raznovrstne sledove iz rimske dobe, da ne govorimo o srednjeveškem, v katerem sta med drugim nastala oba devinska gradova. Ravnateljica spomeniškega varstva je na predavanju poudarila tudi strateško lego tega kraja, iz katerega so se med drugim iztekali pomembni rimski cesti proti Istri na eni strani in proti Vipavski dolini na drugi. Pri Timavi je med drugim stalo v rimskem obdobju veliko gostinsko poslopje (latinsko *mansio*), v katerem so najbrž prenočevali rimski veljaki in državni funkcionarji. Druga izkopavanja so odkrila pomembne verske zgradbe pri Timavi. Med temi so zlasti mitrej, votlina posvečena Saturnu in starokrščanska cerkev sv. Janeza Krstnika.

Ciklus predavanj CAI o gozdu njegovih značilnostih in funkcijah

Komisija za zaščito goratega okolja tržaške podružnice italijanskega planinskega društva CAI XXX Ottobre bo priredila niz predavanj o gozdnem ekosistemu. Gre za tematiko, ki postaja vse bolj aktualna, in to na najrazličnejših področjih. Tako je npr. les postal znova zelo pomemben gradbeni material, vse bolj pa ga uporabljajo tudi v izdelavi pohištva. Po drugi strani je gozd vse bolj zanimiv tudi za turizem in prosti čas.

Združenje XXX ottobre namerava z nizom predavanj prikazati širšemu občinstvu različne funkcije, ki jih opravlja gozd, njegove značilnosti in ljudi, ki v njem oziroma z njim živijo.

Predavanj bo skupno devet, odvijala pa se bodo deloma na zaprtem, deloma na odprtem. Prvo predavanje bo v ponedeljek, 15. oktobra, ob 20. uri. Diego Masiello in Silvio Pitacco bosta govorila o »gozdu in njegovih funkcijah«. Niz se bo zaključil 11. novembra. Dodatne informacije nudi združenje CAI XXX ottobre, Ul. Battisti 22, tel. 730000.

Verjetno jo bodo izročili v pokrajinsko oskrbo

Maria Rosaria se lepo razvija

Maria Rosaria, deklica, ki so jo nekaj ur po porodu v nedeljo odložili pred vrata zavoda sester Ancelle di Gesù Bambino v Ulici Besenghi 27, bo ostala v bolnišnici Burlo Garofolo še približno teden dni. Nadaljnja usoda novorojenčka je še neznana: zaenkrat namreč še niso našli ne matere ne odkrili kraja, kjer naj bi prišlo do poroda. Zdravstveno stanje male Marie Rosarie, kot jo je poimenovala predstojnica zavoda redovnic Luciana Delle Vedove, je dobro, bodočnost deteta pa je vezano na dejstvo, če bodo našli njene starši oziroma, če jo bodo ti priznali, drugače pa bodo novorojenčka zaupali pokrajinskim skrbstvenim uradom.

Podrobnejši pregledi, katerim so v bolnišnici Burlo Garofolo podvrgli novorojenčka, so dokazali, da se je Maria Rosaria rodila v rednem roku, se pravi devet mesecev po zanositvi in da nima nikakršnih zdravstvenih problemov. Zdravniki so med drugim ugotovili, da se mala Maria Rosario zelo verjetno ni rodila v bolnišnici ali kakšni zdravstveni strukturi, temveč doma. Iz tega gre sklepati, da se nosečnica ni hotela ali mogla zateči v bolnišnico, ker je hotela prikriti porod.

Vsekakor se niti včeraj ni nihče oglasil v bolnišnici Burlo Garofolo, da bi prepoznal novorojenčka. Nadaljevale so se tudi preiskave, ki jih je uvedla tržaška kvestura, vendar pa niso agenti odkrili nič novega. Skušali so namreč ugotoviti, če se je porodnica zatekla v kakšno manjšo zdravstve-

no strukturo ali pa vsaj poklicala na pomoč kakšnega zdravnika ali babico.

V bolnišnici Burlo Garofolo med drugim sklepajo, da so dete prinesli pred vrata zavoda sester Ancelle di Gesù Bambino že uro po rojstvo, tako da je bila možnost morebitnih posledic resnično minimalna. Iz vsega je mogoče sklepati, je nekakšna splošna sodba, da mati deteta ni mogla obdržati pri sebi. Vsekakor, če je v roku enega tedna ne najdejo, bodo Mario Rosario izročili v oskrbo pristojnim pokrajinskim uradom.

Na pobudo API in SIMA v kratkem prvo deželno zasedanje o varnosti

V kongresni palači Pomorske postaje bo 16. oktobra prvo deželno srečanje o varnosti. Pozornost predavateljev in udeležencev bo osredotočena na temo onesnaževanja z vtekočinim plinom (GPL)in s strupenimi odpadki.

Onesnaževanju se lahko izognemo s primernim skladiščenjem plina, odplake lahko iz industrijskih obratov odajamo tudi »prečiščene«, paziti pa bi morali tudi na prevažanje strupenih sestavin.

O tem, kako naj bi se zavarovali pred morebitnimi nesrečami, bo tekla beseda na zasedanju, ki sta ga podprla Združenje malih in srednjih podjetij ter družba SIMA, simpozij pa bo vodil deželni odbornik Carbone.

GLASBENA
MATICA
TRST

KONCERTNI ABONMA 1990/91
v Kulturnem domu v Trstu

SPORED

16. oktober 1990
SLOVENSKI OKTET
Umetniški vodja Anton Nanut

24. oktober 1990 *
SIMFONIČNI ORKESTER
KONSERVATORIJA
iz Kromeriza

AKADEMSKI PEVSKI ZBOR in
MEŠANI PEVSKI ZBOR ŽEROTIN
iz Olomuca

Dirigent Stojan Kuret
Zborovodja Jiri Klimeš
Igor Kuret - violina, Richard Novak
- bas, Milan Voldřich - tenor, Jitka
Zerhavova - mezzosopran, Zdenka
Mollikova - sopran

8. november 1990 **
HUBERT BERGANT, orgle

27. november 1990
GODALNI KVARTET »KLIMA«
iz Zagreba

Umetniški vodja Josip Klima

20. december 1990
DUBRAVKA TOMŠIČ, klavir

1. februar 1991
KOMORNI ORKESTER
»SLOVENICUM«
Dirigent Uroš Lajovic

21. februar 1991
KOMORNA SKUPINA
»CAPPELLA CIVICA«
Dirigent Marco Sofianopulo

7. marec 1991
SIMFONIČNI ORKESTER
SLOVENSKE FILHARMONIJE
Dirigent Marko Munih
Solista Črtomir Šiškovič, violina
Eva Novsak - Houska, mezzosopran

* Koncert v cerkvi sv. Antona no-
vega v Trstu

** Koncert v stolnici sv. Justa v
Trstu

Vpisovanje abonmajev v pisarni
Glasbene matice, Ul. R. Manna 29,
tel. 418605, od 10. do 12. ure.

gledališča

ROSSETTI
Gledališka sezona 1990/91 - Začetek
sezone bo 6. novembra s Pirandellovim
HENRIKOM IV. v interpretaciji G. Bo-
settija.

VERDI
Operna sezona 1990/91 - Pri blagajni
gledališča Verdi je v teku vpisovanje no-
vih abonmajev in potrditev starih. Urnik:
od 9. do 13. in od 16. do 19. ure. Ob
ponedeljkih zaprto.

V gledališču Verdi so v teku priprave
na otvoritev letošnje sezone, ki bo 16. t.
m. z Mozartovo opero DON JUAN.

Danes, 10. t. m., ob 11.30 bo v mali
dvorani gledališča Verdi predstavitev
simfonične sezone 1990/91. Pričela se bo
25. oktobra in zaključila 1. junija 1991.

LA CONTRADA
Gledališče Cristallo
Pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži
Protti so v teku vpisovanja novih abon-
majev.

Nocoj ob 20.30 je na odru komedija
Francesca Macedonia in Nini Perne
»Quela sera de febraio...«, igrajo Ariella
Reggio, Mimmo Lo Vecchio, Gianfranco
Saletta in Orazio Bobbio.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni
UTAT v Pasaži Protti.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Vljudno Vas vabimo, da ostanete ali
postanete abonent našega gledališča.
Vpis abonmajev je vsak dan, razen nede-
lje, od 10. do 14. in od 17. do 19. ure, ob
sobotah pa od 10. do 14. ure pri blagajni
Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, ali po
telefonu na št. 734265.

Jutri, 11. t. m., ob 18. uri v Hotelu Ex-
celsior Palace, bo SSG predstavilo svoj
repertoar italijanskemu tisku. Srečanje
bo obogatila predstavitev nove medna-
rodne gledališke revije EUROMASKE.

kino

ARISTON - 16.45, 22.00 *Quei bravi ra-
gazzi*, r. Martin Scorsese, i. Robert De
Niro, □

EXCELSIOR - 17.45, 22.15 *Pretty Wo-
man*, r. Garry Marshall.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.45, 22.00
Henry e June, i. Uma Thurman, □□

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 *Riposede-
ta*, kom., i. L. Blair.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 *Ti amerò
fino ad ammazarti*, kom., i. Kevin
Kline, Tracey Ullman.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 *Ragazzi
fuori*, r. Marco Risi, □

NAZIONALE IV - 17.30, 22.15 *Le mon-
tagne della luna*, pust.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 *Ritorno al
futuro parte III*, r. R. Zemeckis, i. M. J.
Fox.

MIGNON - 16.00, 22.15 *Fantasia*, prod.
Walt Disney.

EDEN - 15.30, 22.00 *Oriental Baby Sit-
ter*, porn., □□

CAPITOL - 17.00, 22.00 *Ancora 48 ore*, i.
E. Murphy, N. Nolte.

LUMIERE - 16.30, 22.15 *L'Irlandese*, r.
Robert Knights, i. Jean Simmons.

ALCIONE - 20.00, 22.00 V sodelovanju s
Cappello Underground: *revija Film
Finlandia '80*.

RADIO - 15.30, 21.30 *Caldi piaceri a do-
micilio*, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □
- 18. letom □□

SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE

Otvoritvena predstava
sezone 1990-91

IVAN CANKAR

Hlapci

Režija: Boris Kobal

PREMIERA
v petek, 12. t. m., ob 20.30 v
Kulturnem domu v Trstu -
Abonma RED A.

PONOVITVE
v soboto, 13. t. m., ob 20.30 -
Abonma RED B
v nedeljo, 14. t. m., ob 16. uri -
Abonma RED C
v sredo, 17. t. m., ob 20.30 -
Abonma RED D

Vpisovanje abonentov vsak
dan, razen nedelje, od 10. do 14.
ure in od 17. do 19. ure pri blagaj-
ni Kulturnega doma, Ul. Petronio
4, tel. 734265.

razstave

V TK Galeriji je na ogled 100. razsta-
va TKG. Tihomir Pinter razstavlja fotog-
rafske portrete umetnikov v ateljeju.
Razstava bo trajala do 12. t. m.

V Trstu je na ogled vrsta razstav, ki
spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem -
aktualnost in zgodovina Trsta« in ki
bodo na ogled do konca decembra.

V Vili Sartorio je na ogled razstava
»Neoklasicizem - umetnost, arhitektura
in kultura v Trstu«, v Muzeju Revoltella
»Aktualnosti neoklasicizma«, urnik: vsak
dan 10.00-13.00, ob četrkih in petkih
10.00-22.00, ob nedeljah 10.00-13.00 in
17.00-20.00, v bivšem anglikanskem
templju pa je na ogled razstava »Potova-
nje, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak
dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V občinski razstavnici dvorani na Trgu
Unità je na ogled razstava »Načrti za ce-
sarja«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in
17.00-19.00.

V galeriji Cartesius bo do 24. t. m.
odprta retrospektivna razstava LINA BI-
ANCHIJA BARRIVIERE. Urnik: 11.00-
12.30 in 16.30-19.30; ob nedeljah in praz-
nikih 11.00-13.00; ob ponedeljkih zaprto.

V pritličnih prostorih TKB v Ul. F.
Filzi 10 je na ogled razstava akvarelov
JOŽETA ŠAJNA.

V galeriji Rettori Tribbio 2 bo do 12.
oktobra na ogled retrospektivna razstava
slikarja DYALMA STULTUSA.

Grad sv. Justa (Bastione fiorito) - Na
gradu bo do 14. oktobra na ogled anto-
loška razstava del slikarja SANTA TO-
MAINA po rodu iz Kalabrije. Na ogled
je tudi skupinska razstava slikarjev in
kiparjev E. Cafiera, F. Ferzinija, G. Gra-
nerisa in R. Tigellija. Urnik vsak dan od
10. do 13. in od 15. do 18. ure.

Na letoviščarskem sedežu v Miljah
bo do 15. t. m. odprta razstava risb slikar-
ske šole prof. Luciane Tiepolo. Urnik: ob
delavnikih od 9. do 13. ure, ob nedeljah
in praznikih zaprto.

V Miramarskem parku (Konjušnica)
je odprta razstava risb na platnu slikarke
MIELE REINA. Slike se nanašajo na ob-
dobje 1956 - 1961, v galeriji Torbandena
pa razstava risb na papirju iz istega ob-
dobja. Razstavi bosta na ogled do konca
oktobra po sledečem urniku: v Miramar-
skem parku vsak dan od 10. do 18. ure; v
galeriji Torbandena vsak dan od 10. do
13. ter od 16. do 20. ure, ob praznikih
samo zjutraj.

SKD TAVOR Opčine - Prosvetni dom.
Do 15. t. m. je na ogled razstava JOŽETA
PTERNELJA-MAUSARJA in VINKA
PODOBNIKA. Urnik: ob delavnikih od
16. do 20. ure. Vabljeni!

V galeriji Nadie Bassanese - Trg Gi-
otti 8 - bo do 24. novembra odprta razsta-
va s naslovom "Leo Castelli post pop ar-
tists". Na ogled so risbe in grafike od
šestdesetih let do danes, razstavljajo pa
Richard Artschwager, Ed Rosch, Ell-
sworth Kelly, Robert Morris, Bruce Nau-
man, Richard Serra in Keith Sonnier. Ur-
nik: ob delavnikih od 17. do 20. ure.

koncerti

Glasbeni september
V ponedeljek, 15. t. m., ob 20.30 bo
na sporedu zaključni koncert, na kate-
rem bodo z ljubljanskim komornim or-
kestrom Slovenicum nastopili zbori Cap-
pella Civica, Savorgnano iz S. Vita al
Tagliamento in Milan Pertot iz Barko-
velj. Koncert bo vodil Marco Sofianopu-
lo, obsegal pa bo simfonično-zborovske
skladbe Haydna in Cherubinja.

Novi urnik

sprejemanja raznih objav, osmrtnic, sožalij,
čestitk, malih oglasov, športnih obvestil, šol-
skih vesti itd. od ponedeljka do petka: 8.30 -
12.30 - popoldne samo osmrtnice in sožalja
13.30 - 17.00. Ob sobotah: 8.30 - 12.30.

PUBLIEST srl.

Ul. Montecchi 6, III. nadstr., tel. 7796-611

Uredništvo PRIMORSKEGA DNEVNIKA, tel. 7796-600, sprejema samo
osmrtnice in sožalja od 17.00 do 21.00, ob sobotah od 13.30 do 21.00.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 10. oktobra 1990
HUGO

Sonce vzide ob 6.14 in zatone ob 17.29
- Dolžina dneva 11.15 - Luna vzide ob
21.58 in zatone ob 13.23.

Jutri, ČETRTEK, 11. oktobra 1990
EMIL

PLIMOVANJE DANES: ob 1.46 najviš-
ja 12 cm, ob 5.59 najnižja 2 cm, ob 11.53
najvišja 25 cm, ob 19.57 najnižja -33 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka
17,2 stopinje, zračni tlak 1026,6 mb, na-
rašča, veter 14 km/h, severozahodnik,
burja s sunki do 26 km na uro, vlaga
34-odstotna, nebo jasno, morje razgibano,
temperatura morja 19,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Angela Pizzonia, Fran-
cesca Bieker, Joy Pecchiar, Niki Pecchi-
ar, Claudia Selvaggio, Debora Bratina,
Valentina Cagnazzo, Giulia Benetti, Eli-
as Turco, Ivonne Radin.

UMRLI SO: 90-letna Antonia Lathstat-
ter, 75-letni Mario Derin, 79-letna Paola
Spetti vd. Vergaglia, 63-letni Angelo Za-
nin, 92-letna Santa Facchina, 75-letna
Vittoria Udina, 70-letna Nerina Viezzoli
vd. Guercini, 78-letna Maria Bosich.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 8.,
do sobote, 13. oktobra 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi
Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv.
Ivan).

ZGONIK (tel. 229373), MILJE, Mazzini-
jev dvoredov 1 (tel. 271124) - samo po
telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Gi-
ulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan),
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

ZGONIK (tel. 229373), MILJE, Mazzini-
jev dvoredov 1 (tel. 271124) - samo po
telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

ZGONIK (tel. 229373), MILJE, Mazzini-
jev dvoredov 1 (tel. 271124) - samo po
telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761,
predpraznična od 14. do 20. ure in praz-
nična od 8. do 20. ure.

čestitke

Danes slavita ALOJZ in ZORKA 25
let skupnega življenja. Še na mnoga
zdrava in srečna leta jima želijo brat-
ranca Giorgio in Marčelo z družinama
ter teta Slava.

Pri Magdaleni ZORKA in LOJZE ži-
vita in srebrno poroko slavita. Vse naj,
naj, naj jima želi Jušto Kariš.

šolske vesti

Glasbena matica obvešča, da je prva
vaja otroškega pevskega zbora danes, 10.
t. m., ob 17.30 na Glasbeni matici v Ul. R.
Manna 29.

Slovenski visokošolski sklad "Sergij
Tončič" v Trstu razpisuje v akadem-
skem letu 1990/91 štipendije oz. podpore,
namenjene rednemu študiju ali izredni
raziskavi ali izrednemu študijskemu po-
tovanju v tujini. Pogoji so naslednji: 1.
prosilci so lahko visokošolski študenti
slovenske narodnosti s stalim bivališčem
v deželi Furlaniji-Juljski krajini; 2. imeti
morajo dober šolski uspeh: vsaj 42/60 kot
oceno zrelostnega izpita ali vsaj dve tret-
jini opravljenih izpitov s srednjo oceno
24/30, ako so univerzitetni študenti ter 3.
pripadati družini s skromnimi finančnimi
dohodki. Lastnoročne prošnje s kratnim
curriculum, opremljene z družinskim li-
stom prosilca in kopijo zadnje družinske
davčne prijave, nasloviti do 31. oktobra
1990 na: Visokošolski sklad "S. Tončič",
pisarna Boris Kuret, Ul. Genova 13, Trst.
Informacije na tel. št. 742405 ali 365260.

razne prireditve

SKD Slavec Ricmanje-Log priredi s
sodelovanjem ansambla Miramar in pod
pokroviteljstvom Občine Dolina KON-
CERT JAPONSKEGA HARMONIKAR-
JA YASUMIRA KOBAYASHIJA ter AN-
SAMBLA ENSEMBLE MODERN jutri,
11. t. m., ob 20.30 v občinskem gledališču
F. Prešeren v Boljuncu.

V petek, 12. oktobra, ob 19. uri bo v
prostorih šolske knjižnice na novogoriški
Gimnaziji KULTURNA PRIREDITEV.
Gostje večera bodo Zvest Apolonio, ki
bo razstavljal slike in grafike, ter literata
Miran Košuta in Darko Komac. Predsta-
vili jih bodo Nives Marvin, Bojan Brati-
na in Maria Mercina, odlomke iz raznih
del in pesmi pa člani gimnazijske gleda-
liške skupine. Prireditelja večera sta
Gimnazija in Literarni klub iz Nove Go-
rice.

**ZIMOVANJE IN
SMUČANJE NA ROGLI**
od 29. decembra 90 do 5. januarja 91
za mlade od 12. do 17. leta starosti

Vpisovanje do 12. ure v soboto,
13. oktobra, na SKGZ, tel. 368094, in
v Dijaškem domu Srečko Kosovel,
tel. 573141.

izleti

Liga za okolje prireja v nedeljo, 14. t.
m., vodeno ekskurzijo v park Doline
Glinščice. Zbirališče ob 9. uri na trgu v
Boljuncu. Vpisovanje in informacije na
tel. št. 364746.

Devinsko-nabrežinska sekcija Slo-
venske skupnosti organizira 3. in 4. no-
vembra avtobusni izlet po Štajerski vin-
ski cesti. Vpisujejo: Mario Kralj, Martin
Brecelj in Antek Terčon.

razna obvestila

ŠD Polet organizira od 15. oktobra da-
lje tečaj modernih in standardnih plesov
v ogreti telovadnici ŠD Polet na Pikelcu.
Vpisovanje na kotalkališču v Repentab-
ski ulici vsak dan od 15.30 do 20. ure, tel.
211758.

Plesna šola KD F. Prešeren iz Boljunc-
a obvešča, da bo še danes, 10. oktobra,
potekalo vpisovanje na začetni in nada-
ljevalni tečaj standardnih in latinskoam-
eriških plesov za otroke in mladino.
Zglasite se lahko v gledališču F. Preše-
ren od 17. do 19. ure.

Letniki 1920 s Proseka, Kontovela, iz
Gabrovca in Briščikov vabijo, da bi se
zbrali. Tel. na št. 225006.

Struktura italijanskih sporedov De-
želnega sedeža RAI je za to sezono uvr-
stila v svoj radijski spored italijansko
verzijo niza o zgodovini, kulturi in glasbi
raznih manjšin v Italiji, ki ga je lani od-
dajal Radio Trst A pod naslovom Ko zgo-
dovina zavzveni. Novo verzijo niza, ki bo
imel naslov Suoni della storia pripravlja
ta Lilla Cepak in Lida Turk na osnovi
raziskav in tekstov Pavla Stranja, ki je
bil tudi avtor slovenske serije. Prva od-
daja, ki je posvečena Okcitanecm, bo na
sporedu danes, 10. t. m., ob 15.30 in jo
podajajo Lidija Koslovich, Claudio Lutti-
ni in Marco Puntin.

KRUT obvešča udeležence plavalnih
ur v Strunjanu, da je odhod avtobusa jut-
ri, 11. t. m., ob 14.30 s Trga Perugino.

Slovenska prosveta v Trstu sporoča,
da bodo v okviru 4. koroških dnevoj na
Primorskem štiri otroške predstave pri-
povedke JURI MURI V AFRIKI v izvedbi
Gabriela Lipuša in Poljeta Bibiča.
Predstave bodo v petek, 12. t. m., ob 16.
uri v Finžgarjevem domu na Opčinah in
ob 18. uri v Slomškovem domu v Bazovi-
ci, v soboto, 13. t. m., ob 9. uri na o. š. F.
S. Finžgar v Barkovljah in ob 11. uri na
o. š. O. Župančič pri Sv. Ivanu.

Pevski zbor Lipa Bazovića vabi pevce
na prvo pevsko vajo, ki bo v sredo, 17. t.
m., ob 20.30 v Bazovskem domu.

prispevki

Ob 9. obletnici smrti Josipa Grgiča da-
ruje žena Ida 50.000 lir za KD Lipa.

Namesto cvetja na grob Danice Cos-
sutta vd. Bogatec daruje Gabrijela Sed-
mak 25.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na teto Dragico Malalan da-
rujejo pranečaki iz Devina 100.000 lir za
Sklad Mitja Čuk.

V spomin na Karla Žetka daruje druž-
ina Cvelbar 15.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Ob prvi obletnici smrti dragega Karla
Rudeža daruje Andrej Baldisin in druž-
ina 20.000 lir za KD Skala.

V spomin na Igorja Jankoviča daruje
Jelka Cvelbar 15.000 lir za Sklad Mitja
Čuk.

V spomin na Tončka Kolerič daruje
Silvana Malalan 20.000 lir za Zadržni
center za socialno dejavnost.

V spomin na Tanjo Skrinjar darujeta
Aleksija in Primož Možina 30.000 lir za
Dijaški dom.

V spomin na Teofila Emilija daruje
žena Antonija 30.000 lir za ŠD Primorje,
30.000 lir za Prosvetni dom Prosek-Kon-
tovel in 30.000 lir za Godbeno društvo
Prosek.

V spomin na Antonijo Kolerič daruje
Mariucci Lapanja in družina 30.000 lir za
Dijaško matico.

V spomin na nečaka Andra Čoka daru-
je teta Karla 30.000 lir za Sklad Mitja
Čuk.

Namesto cvetja na grob Tonke Kolerič
darujeta Elči in Gigi Abram 100.000 lir
za SPDT.

Namesto cvetja na grob Alenkinega
očeta Romana Košutnika darujeta Slavija
in Silvij 30.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Lidijine mame
Urše Hrvatčič darujeta Slavica in Silvij
30.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

**Darujte v sklad
Mitje Čuka**

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1146,450	1120.—
Nemška marka	749,900	740.—
Francoski frank	223,950	220.—
Holandski florint	665,360	655.—
Belgijski frank	36,455	35.—
Funt šterling	2259,200	2200.—
Irski šterling	2011,900	1970.—
Danska krona	196,600	191.—
Grška drachma	7,504	7.—
Kanadski dolar	999,450	960.—

mali oglasi

PRODAM fiat ibiza, letnik '86, v dobrem
stanju. Tel. na št. 208271.

FIAT UNO 4SSL, leto 87, v odličnem sta-
nju, po ugodni ceni, prodam. Tel.
200912 v večernih urah.

PRIVATNIK prodaja golf GTD, turbo di-
zel, letnik '85, za približno 7.000.000 lir.
Tel. 578193.

MLADA DRUŽINA išče trisobno stano-
vanje na Opčinah, Proseku, Furlanski
cesti, v Barkovljah ali na Greti. Tel.
572126 v večernih urah.

PRIZNANI žamejski ansambel išče ba-
sista (bas kitara) s poznanjem sloven-
ske narodnozabavne glasbe. Pismene
ponudbe poslati na Publiest S.r.l., Ul.
Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro »Bas
- kitara«.

PRI ČOČEVIH osmice so odprli. Vino na
pipco dali in tudi za domač prigrizek
poskrbeli, zato korajžno v Doberdob,
da poide ne dobrot!

PEPI SANCIN - ŠARNEK ima odprto
osmice v Dolini. Toči belo in črno sta-
ro vino.

KUPIM stanovanje na Opčinah ali v sre-
dišču mesta. Tel. na št. 213267 od 13.
do 14. ure - Marko Sošič.

SVETOVNO znana firma nudi osebam,
bivajočim v Jugoslaviji, možnost veli-
kega zaslužka, tudi part time. Zainte-
resirani naj telefonirajo na št. (040)
327281 od 19. do 21. ure.

PODJETJE import/export zaposli izku-
šenega knjigovodjo/kinjo z dolgoletno
prakso pri vodenju vseh administrativ-
nih in operativnih funkcij, tudi na
področju davčnih obveznosti. Potrebno
znanje personal kompjuterja. Pismene
ponudbe poslati na: Publiest S.r.l., Ul.
Montecchi 6, 34137 Trst, pod geslo
"Knjigovodja".

FIRMA IMPORT/EXPORT išče uradni-
ka/co za operativne naloge pri uvoz-
no/izvoznem poslovanju, z večletno
prakso na tem področju. Pismene po-
nudbe poslati na: Publiest S.r.l., Ul.
Montecchi 6, 34137 Trst, pod geslo
"Operativci".

OSEBNI REČUNALNIK machintosh SE,
s spominom 2 mega in trdim diskom
40 mega, tudi ločeno prodam, še v ga-
ranciji. Tel. 302748.

PO ZELO UGODNI CENI prodam na
Pokritem trgu v Trstu prostor za pro-
dajo cvetlic - rastlin. Tel. v večernih
urah na št. 381006.

PRODAM FIAT UNO 45 FIRE, letnik 89.
Tel. 213782.

UGODNO PRODAM APE, letnik 88, in
motor BMW, letnik 80. Telefonirati v
večernih urah na tel. št. 910150.

PODJETJE, ki se ukvarja z elektronomi-
ko, išče fanta za pomoč part-time. Pismene
ponudbe poslati na Publiest, Ul. Mon-
tecchi 6, 34137 Trst, pod šifro »C.S.«.

PRODAM RAČUNALNIK COMMODO-
RE 64 in tiskalnik MPS 1200 po ugodni
ceni. Telefonirati na št. 212293.

25-LETNA uradnica s štiriletno prakso
na področju import/export in znanjem
angleščine ter srbohrvaščine išče pri-
merno zaposlitev. Cenjene ponudbe
poslati na Publiest, Ul. Montecchi 6,
34137 Trst, pod šifro »Uradnica
imp/exp«.

prispevki

V spomin na Tanjo Skrinjar daruje
Mila Jogan 20.000 lir za Dijaški dom.

Ob 23. obletnici smrti Franja Lukše
darujejo žena Tončka in hčerki Miljeva
in Maja 30.000 lir za spomenik na Prose-
ku in 20.000 lir za Kulturni dom na Pro-
seku.

V spomin na Ljubota Černeta in Igorja
Jankoviča daruje Odinea in družina
50.000 lir za komunistično glasilo DELO.

V spomin na Marka Tenceja daruje
družina Race 100.000 lir za nakup kombi-
ja za slovensko šolo v Špetru.

Namesto cvetja na grob pok. Karla
Žetka daruje Danilo Starec z družino
50.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na Igorja Jankoviča darujeta
Ladi in Joška 100.000 lir za TPK Sirena.

V spomin na dragega Igorja Jankoviča
darujeta Franca in Marija Gembrini
40.000 lir, Stojan Pertot z družino 30.000
lir ter Magda in Bogdan Stanič 30.000 lir
za MPZ Milan Pertot.

V spomin na pok. Danico Košuta por.
Bogatec darujeta Kristina in Maja Ten-
ce 20.000 lir in Ida Bukavec-Cotič 25.000
lir za vzdrževanje spomenika v Križu.

Ob prvi obletnici smrti Alojza Sedma-
ka darujejo žena in otroci 50.000 lir za
vzdrževanje spomenika v Križu.

V spomin na Hermana Klanjščka daru-
je Marija Klanjšček 50.000 lir za zbor
Fantje izpod Grmade.

V spomin na Igorja Jankoviča daruje
Zlata Ferfolja 30.000 lir za Glasbeno ma-
tico.

**Darujte v sklad
Mitje Čuka**

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	8,772	8,300
Švicarski frank	896,200	885.—
Avstrijski šiling	106,639	104,50

Tudi predsednik Cossiga gost nedeljskega varieteja

Po vsej verjetnosti bo prvi častni gost letošnjega nedeljskega varietejskega niza z naslovom *Domenica in...* prav predsednik republike Francesco Cossiga. Sicer posredno je to vest potrdil tudi Gianni Boncompagni, avtor letošnje izvedbe in morda tudi priložnostni voditelj, ki je na vprašanje tiskovne agencije ADN Kronos odgovoril, češ da še ni prišlo do dokončnega dogovora s Kvirinalom, »prav gotovo pa bi nam bilo v veliko čast sprejeti državnega predsednika kot gosta prve oddaje«.

Letošnji niz nedeljskega varieteja prve televizijske mreže RAI se bo začel že prihodnjo nedeljo, 14. oktobra. Govor, s katerim naj bi se Cossiga predstavil TV občinstvu, pa bi v duhu letošnje izvedbe zaobjemal mladinsko problematiko. Predsednik republike bi torej spregovoril predvsem italijanski mladini, kar je v skladu z Boncompagnijevo zamisljivo nedeljske oddaje. Tudi letos bo namreč *Domenica in...* mladostni in veselo »šolski« variete, v katerem bo med drugim dovolj prostora za polresna »predavanja« ugle-

nih osebnosti iz sveta kulture, umetnosti in spektakla sploh.

Prav tako kot v prejšnjih letih bodo avtorji in voditelji tudi tokrat posvetili posebno pozornost ustvarjanju pravega vzdušja popoldanskega varieteja. »Kar bi radi posredovali gledalcem, je sproščeno in veselo vzdušje, v katerem bi pozabili vse tedenske skrbi,« poudarja Boncompagni, ki bo baje le občasno prisoten kot voditelj ob strani Maria Marenca, Carmen Russo in pevskega tria Ricchi e poveri. »Če bo vzdušje dovolj prijetno,« nadaljuje starosta nedeljskega varieteja, »se bom na ekranu pogosteje prikazal. Rajši se bom namreč izogibal takih nastopov, če bom slabe volje.«

Kljub temu da se Boncompagni že četrtri preizkuša s tem nedeljsko-popoldanskim nizom, ga pred krstno oddajo še muči strah. »Kot po navadi je še veliko stvari nejasnih, letos pa je pred nami še poizkus oddaje brez tako imenovanega stalnega voditelja. Vsekakor smo pripravili vrsto presenečenj in novih iger, imeli smo tudi dovolj poguma, da smo odpravili običajno TV križanko. Jasno pa si bomo oddahnili le po prvi nedeljski oddaji!«

Grob napad na ekipo TV snemalcev

Včeraj zjutraj je pred vhodom enega najznamenitejših spomenikov grške antične zgodovine prišlo do kar se da neljubega in doslej še ne pojasnjenega dogodka: čuvaji atenske Akropole so namreč brez vsakršnega razumljivega razloga ali utemeljitve nasilno preprečili vstop snemalni ekipi zasebne televizijske postaje TeleMontecarlo, ki pripravlja nedeljski informativno-dokumentarni tednik z naslovom Appunti disordinati di viaggio. Skupino, med katerimi je bil tudi voditelj oddaje Andrea Gris, so atenski čuvaji tudi dejansko napadli. Na mestu samem so »krivcem« zaplenili vse že posneto gradivo in snemalne naprave. Trenutno pa so člani televizijske ekipe in voditelj oddaje TMC priprti v neki vojašnici grškega glavnega mesta.

Do zaskrbljujočega dogodka je prišlo prav med snemanjem ob vhodu na Akropolo. Čuvaji so se temu uprli, ne da bi svojega ravnanja opravičili ali obrazložili, in s silo udarili najprej voditelja Andrea Grisa, ki je skušal razumeti razloge te nepričakovane prepovedi. Ob reakciji ostalih članov TV ekipe je v dogajanje posegla še policija, ki je odredila zaplembo gradiva in opreme ter začasni pripor za člane skupine.

Trenutno še ni znano, zakaj in kako je lahko do takega grobega napada sploh prišlo, predvsem s strani čuvajev, ki so - tako kaže - dogodek brez vsakega razloga sprožili. Vsekakor se za reševanje problema sedaj potegujeta grška turistična ustanova in italijansko veleposlaništvo v Atenah.

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Začela izhajati zgodovina žensk

»Ženske: hladen element nepremičnega sveta, ženska je kalna voda, medtem ko moški žari in deluje.« Tako so menili v antiki in to definicijo s številnimi drugimi povzemata zgodovinarja Georges Duby in Michelle Perrot v uvodu obsežne »Zgodovine žensk na Zahodu«. Pred kratkim sta namreč pri založbi Laterza izšli prvi dve knjigi zanimivega in zaenkrat povsem neobičajnega založniškega projekta, ki skupno predvideva pet knjig. Izdajanje knjig sledi kronološkemu zaporedju obravnavanih zgodovinskih obdobij: tako se prva knjiga nanaša na antiko, druga pa na srednji vek. Že ob najavi je založniški projekt, za katerega imata največ zaslug Vito in Giuseppe Laterza, izzval veliko zanimanje zaradi izbrane teme in tudi zaradi obsega celotnega dela. Že takoj pa je bilo slišati tudi kritične glasove, ki so v prvi vrsti leteli na dejstvo, da gre izključno za zgodovino belih zahodnih

žensk. Po drugi strani pa je tudi ta zbirka, ki jo je konkretno napisalo več strokovnjakinj kot kolegov moškega spola, nastala pretežno na osnovi »moškega zgodovinskega spomina«.

Drugače tudi ne more biti, pravijo vsi, ki so sodelovali pri ambicioznem projektu, saj je neposrednih ženskih virov, še zlasti iz prvega obravnavanega obdobja, bore malo ali nič. Dejstvo, da gre izključno za zgodovino belk, prebivalk tako imenovanega zahodnega sveta, se pravi pretežno Evrope in deloma najsevernejšega dela Amerike, pa so izpostavili že ob snovanju opusa rekoč, da je treba takšno odločitev brati kot odraz korektnosti. Belci in torej tudi belke bi prav gotovo zgodovino Afrike ali pa Daljnega vzhoda interpretirali iz svojega zornega kota.

Na drugo kritično pripombo so kot prve opominjale že zgodovinarke, ki so sodelovale pri sestavi te prve »žen-

ske zgodovine«. Vendar pa drugače ni mogoče pisati nikakršne zgodovine, ker so bile ženske dolga stoletja pravzaprav neme. Istočasno pa so opozorile na drugo hibo tega dela, na klasično porazdelitev na zgodovinska obdobja, ki pa z ženskega vidika ni pomenljiva. Zaenkrat pa bi bilo težko se izogniti tem ustaljenim kategorijam.

Sicer pa »Zgodovina žensk na Zahodu« ni »ženska zgodovina« v klasičnem pomenu besed, kot sta poudarila urednika G. Duby in M. Perrot, temveč je predvsem grajena na obravnavi odnosov med spoloma v prepričanju, da na tem sloni človeška družba. Istočasno pa ne gre za običajno sestavljeno zgodovinsko knjigo, saj so posamezni strokovnjaki prispevali študije o določenih vprašanjih (npr. o poroki), ki so bistvenega pomena za ženske.

Na slikah naslovnih strani prvih dveh knjig.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 6.55 Aktualno: Uno mattina 10.15 Nad.: Santa Barbara 11.00 Jutranji dnevnik 11.05 Film: Un americano in vacanza (kom., r. Luigi Zampa) 11.55 Vreme in vesti 12.05 Film (2. del) 13.00 Variete: Fantastico bis 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Dokumentarna oddaja: Kvarkov svet 15.00 Izobr. oddaji: Odprta šola, 15.30 Novcento - It. literatura po l. 45 16.00 Mladinska oddaja: Aspettando Big! 17.55 Iz parlamenta in vesti 18.05 Nanizanka: Cose dell'altro mondo 18.45 Nad.: Santa Barbara 19.40 Almanah in dnevnik 20.40 TV film: Il ritorno di Geremia (fant., ZDA 1987, r. Stuart Gillard, i. Gary Cröger, Todd Waring) 22.10 Šport v sredo: nogometna tekma Norveška-Madžarska 23.00 Dnevnik (v odmoru) 24.00 Dnevnik in vreme 0.30 Rubrika: Mezzanotte e dintorni	RAI 2 7.00 Nan.: Lassie in risanke 8.40 Nad.: Clayhanger 9.30 Dok.: Crescere 10.00 Film: Il lupo della Sila (dram., It. 1949, r. Duilio Coletti) 11.30 Nanizanka: Il brivido dell'imprevisto 11.55 Nadaljevanka: Capitol 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Rubrika o gospodarstvu 13.45 Nadaljevanka: Beautiful 14.30 Nan.: Saranno famosi 15.15 Variete: Ghibli 16.40 Vesti in Iz parlamenta 16.50 Film: La legge del castro (vestern, ZDA 1956, r. Robert Wise, i. James Cagney) 18.30 Večerne športne vesti 18.45 Nanizanka: Un giustiziere a New York 19.45 Dnevnik in šport 20.25 Nogomet: Sampdoria-Milan 22.15 Večerni dnevnik 22.30 Film: I nuovi centurioni (dram., ZDA 1972, r. Richard Fleischer, i. George Scott) 0.10 Dnevnik in horoskop 0.25 Film: Pagati per morire (pust., Fr. 1967, r. J. Besnard, i. F. Stafford)	RAI 3 12.00 Dok. oddaja: Meridiana - Tavolozza italiana, Človek in okolje 14.00 Deželne vesti 14.30 Izobraž. oddaji: Odprta šola, 15.00 Multimedialna enciklopedija filozofije znanosti 15.30 Kolesarstvo: pokal Sabatini 16.00 Hokej na travi in na ledu 17.00 Nan.: Vita col nonno 17.50 Znanstvena oddaja: Živi planet - Veliki gozdovi na severu 18.45 Športna rubrika: Derby (vodi Aldo Biscardi) 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 BlobCartoon 20.00 Variete: Blob. Di tutto di più, Una cartolina spedita da Andrea Barbato 20.30 Film: Da qui all'eternità (dram., r. Fred Zinneman) 22.30 Večerni dnevnik 22.40 Film: A sangue freddo (krim., ZDA 1947, r. Robert Rossen, i. Dick Powell, Evelyn Keyes) 0.15 Nočni dnevnik	TV Ljubljana 1 8.50 Video strani 9.00 Spored za otroke in mlade: Živ zav 9.50 TV drama: Stare meje očetovega imetja 10.45 Nadaljevanka: Nesporodno vedenje (1. del) 11.35 Video strani 14.40 Video strani 14.50 Žarišče (pon.) 15.20 Sova (pon.) 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.05 Mozaik. Dokumentarni oddaji: Popotovanje ob reki Zali, 17.55 Po sledeh napredka 18.25 Spored za otroke in mlade: ZBIS - Pestrna (France Bevk) 19.00 Risanka in TV okno 19.30 Dnevnik 19.55 Vremenska napoved 20.05 Film tedna: Pod vulkanom (dram., ZDA 1984, r. John Huston, i. Albert Finney, Jacqueline Bisset) 22.00 Dnevnik in vreme 22.25 Rock kompas 23.10 Nočni program Sova, vmes nanizanki Alf in Pulaski ter dok. oddaja Zgodba o Hollywoodu	TV Koper 12.30 Rubrika o boksu: Bordo Ring 13.30 Oddaja o nogometu: Settimana Gol 15.15 Prvenstvo Major League v bežbolu 16.15 Wrestling Spotlight 17.00 Nogomet - angleško prvenstvo 18.30 Odprta meja 19.00 TVD Novice 19.30 Otroška oddaja 20.00 Dok.: Uomini e nazioni 20.30 Nan.: Squadra speciale 21.00 Šport v ZDA: USA Sport 22.15 TVD Novice 22.30 Nogomet - pokal Libertadores 0.30 Šport v ZDA: USA Sport (ponovitev)	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev; 8.40 Soft music; 9.20 Variete: Ulica Castaldi (pon.); 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Veliki uspehi Beatlesov; 12.00 Glej, kaj še; 12.20 Orkestralna glasba; 12.40 Cecilijanka 1989; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 Poslušali boste; 13.30 Na goriškem valu; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.00 Rock zvezde; 15.30 Znani ansambli; 16.00 Mi in glasba: Milko Bizjak igra na orgle; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Literarne podobe; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek.	RADIO SLOVENIJA 5.00, 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 8.05 Za knjižne mojlje; 8.30 Instrumenti; 9.05 Glasba; 10.00 Gospodarstvo; 11.05 S poti po domovini; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.38 Do 14.00; 14.05 Mehurčki; 14.20 Iz dela Glasbene mladine; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Jazz; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Koncert za besedo: Trgatev; 20.25 Naši interpreti; 21.05 Knjižni trg; 21.30 Opere; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nokturno, nato Nočna glasba.	RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Na valu radia Koper; 13.15 Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbene aktualnosti; 18.35 Pop-evke po telefonu; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.	RADIO KOPER (italijanski program) 7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Na valu radia Koper; 13.15 Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbene aktualnosti; 18.35 Pop-evke po telefonu; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.	TELEFRIULI 16.00 Otroška oddaja 18.00 Nad.: Vite rubate 19.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 19.30 Dnevnik 20.00 Nanizanka: Julia 20.30 Film: Tobruk (vojni, ZDA 1967, i. Rock Hudson, George Peppard) 22.00 Nanizanka: Julia 22.30 Nočne vesti 23.00 Furlanska noč 24.00 Kronika iz parlamenta 0.30 Nočne vesti	TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi
---	--	---	---	--	--	--	--	--	--	--

Odbornik Zibera v rajonskem svetu v Štandrežu

Občina bo popravila telovadnico ki ji sicer preteči nevarnost zaprtja

Nujna popravila in v nekaterih primerih celo popolna obnova številnih javnih poslopij bo ena od prvih nalog, ki jih bo morala že kratkoročno reševati goriška občinska uprava. Stanje nekaterih kulturnih dvoran (avditorij, Verdijevo gledališče) in športnih objektov (telovadnice v Štandrežu, na Rojcah in v dolini Korna) je namreč tako, da so močno ogrožene ali celo že nemogoče kulturne in športne dejavnosti v njih. Specifično o problemih v zvezi s štandreško telovadnico je bil govor predstojnik na seji štandreškega rajonskega sveta, ki so se je udeležili tudi predstavniki krajevnih društev ter občinski odborniki za kulturo, šport in šolstvo dr. Rodolfo Zibera.

Predsednik Valter Ressi je uvodoma spregovoril o pestri kulturni in športni dejavnosti v Štandrežu in dejal, da bi morala občinska uprava posvečati primerno pozornost potrebam društev. Najbolj pereč je seveda problem telovadnice, objekta, ki sicer še ni star, vendar je zaradi napak pri načrtovanju že potreben celovite obnove. Predstavniki OK Val je nato še podrobneje razčlenili probleme tega objekta, kjer je streha že tako slaba, da dežuje na igrišče, treba bi bilo zamenjati šipe, urediti pod in še marsikaj. Posegli so še predstavniki drugih društev (Juventina, balinarki klub Mak, Velox, PD Štandrež, KD Oton Župančič, predstavnik skavtov) in navedli težave, ki jih tudi sami imajo s

prostori za športne in kulturne dejavnosti ter želeli, da bi občinska uprava v večji meri upoštevala njihove potrebe in podpirala te dejavnosti.

Zibera je glede telovadnice dejal, da bo Občina skušala enkrat za vselej rešiti probleme s celovito obnovo, za katero pa danes ni denarja. Ta poseg naj bi torej vključili v večletni program za obnovo premnogi objektov, ki jih bo treba obnoviti. Kratkoročno bodo skušali preprečiti nevarnost zaprtja telovadnice z zasilnim posegom, tako da bodo vsaj za silo "zakrpali" streho in rešili druge najnujnejše probleme. Sicer pa si bodo morali tudi denar za ta nujni poseg še na kak način zagotoviti, je dejal, ker je odborništvo za kulturo in šport že porabilo vsa sredstva iz letošnjega proračuna. Odbornik je tudi povedal, da bodo skušali urediti balinišče kluba Mak, ki združuje več kot 60 članov, a se mora kljub temu seliti na Vrh. Predstavniki kom kulturnih društev je odgovoril, da občinska uprava ne namerava več deliti prispevkov društvom, pač pa bo z raznimi oblikami pomoči podpirala posamezne manifestacije, tako da bi nagradili predvsem kvaliteto in delavnost.

V uvodnem delu se je bil govor tudi o problemu obvoznice ob Soči. Predsednik Ressi je poročal o tem vprašanju in o odgovorih župana, ki je dejal, da občinska uprava sedaj pred-

laga nekatere popravke k prvotnemu načrtu predvsem glede odprave cestnega vozlišča v industrijski coni in ohranitve povezave s Sovodnjami na Ul. Gregorčič. O problemu obvoznice bo rajonski svet podrobneje razpravljal na prihodnji seji, ki bo predvidoma že v ponedeljek.

S tem v zvezi gre omeniti tudi dopis načelnika goriškega Inšpektorata za gozdove. Dr. Giancarlo Bertoldo je avgusta (kopijo je sedaj občinska uprava posredovala rajonskemu svetu za mnenje) priporočil naj občinska uprava zapre vozilom sedanjo cestico vzdolž Soče. Gre prav za poljsko cestico, po kateri je predvidena gradnja obvoznice. Neznanci namreč še vedno puščajo vsakovrstne odpadke na območju nekdanjega odlagališča. Zaprtje ceste bi preprečilo nadaljnje onesnaževanje kraja, ki sodi med ekološko zaščitena območja in bi moral v bodoče biti sestavni del soškega parka, ugotavlja inšpektorat in priporoča občinski upravi bonifikacijo onesnaženega predela in morebitno posaditev dreves, ki bi tudi preprečila nevarnost, da bi izpodjedanje levega brega Soče spet odkrilo nevarno odlagališče. Predlog Inšpektorata se povsem ujema s sklepom, ki ga je štandreški rajonski svet osvojil pred nekaj meseci v zvezi s pobudo zelenih za posaditev vsaj sto novih dreves v vsakem rajonu, ki naj bi jih v Štandrežu posadili prav nad bregom Soče.

Protestno pismo bivših borcev in antifašistov

Proti odstranitvi Tita iz republiške skupščine

Člani slovenskih sekcij VZPI-ANPI, Združenja aktivistov osvobodilnega gibanja in interniranci, so te dni pisno izrazili svoj protest zaradi odstranitve kipa Josipa Broza Tita iz slovenske skupščine. Pismo, naslovljeno predsedniku skupščine in predsedniku slovenske vlade so nam poslali v objavo:

"Predsedniku slovenske skupščine gospodu dr. Francetu Bučarju

Predsedniku vlade Slovenije gospodu dr. Lojzetu Peterletu.

Slovenske sekcije borčevskih organizacij NOV na Goriškem

Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Goriškem

Slovenski interniranci II. svetovne vojne na Goriškem

Slovenski antifašisti goriške pokrajine

vlagamo pri slovenski skupščini in vladi Slovenije

protest

radi odstranitve kipa maršala Tita iz slovenske skupščine. Ugotavljamo, da je to enostranska ocena njegovega velikega dela. Želimo, da bi se kip maršala Tita vrnil na svoje mesto. Država naj ne išče pravih poti, ampak naj vsaj počaka, da nas, borcev, ne bo več med živimi. Maršal Tito ni bil

samo naš voditelj ampak vrhovni poveljnik in strateg partizanskih enot oziroma oboroženih sil Jugoslavije v sklopu zaveznikov Anglije, Amerike, Francije in Rusije v II. svetovni vojni ter izšel iz nje kot zmagovalec. Po njegovi zaslugi si je republika Jugoslavije pridobila ugled v svetu. Bil je humanist in voditelj protiblokovske politike. Predvsem pa je bil naš voditelj: in naša preteklost, ki je krojila sedanost, je zapisana s krvjo padlih in vsega naroda, ki je bil s Titom. Brez NOB ne bi danes obstajala svobodna, demokratična in suverena slovenska država, ampak podaljšek Hitlerjeve Nemčije, ter bi v skupščini na mestu maršala Tita visela zastava s kljukastim križem.

Vljudo pozdravljamo borci in aktivisti NOV in NOB."

Pismo podobne vsebine so naslovili tudi predsedniku predsedstva Republike Slovenije, Milanu Kučanu.

■ Občni zbor združenja Pro Senecute bo danes ob 15.30 v konferenčni dvorani na razstavišču Espomego. Na zborovanju bodo med drugim predstavili publikacijo o 10-letnem plodnem delovanju združenja in podelili častno izkaznico predsedniku Goriške hranilnice Antoniu Tripaniju.

Marti in Davidu se je pridružil prorojenček

JACOPO

Srečni družini čestita OK VAL iz Štandreža

čestitke

Ob rojstvu Jacopa prisrčno čestitajo Marti in Davidu Martina, Flavija, Milojka, Valter, Michela in Daniele.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Ritorno al futuro III«.

VERDI 17.30-22.00 »Pretty woman«.

VITTORIA 17.30-22.00 »La scuola dei paceri proibiti«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 18.00-22.00 »Calde golce di rugiada«. Prep. ml. pod 18. letom.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Provvidenti, Travnik 34, tel. 531972.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Občinska 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Emil Mucic iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Štandrežu, ob 11. uri Giuliano Traversa iz splošne bolnišnice v kapucinsko cerkev in na glavno pokopališče, ob 14.30 Ugo Davide Silvestri iz bolnišnice Janeza od Boga v Gradišče.

† Za vedno nas je zapustil naš dragi mož, oče, nono in pranono

Emil Mučič

Pogreb bo danes ob 9.30 iz mrliške veže splošne bolnišnice v štandreško cerkev in na pokopališče.

Žalostno vest sporočajo žena Sava, hči Stana, zet Sergio, vnuki Marjan z družino, Nevio in Katja.

Štandrež, 10. oktobra 1990

OK Val iz Štandreža izreka ženi in sorodnikom iskreno sožalje ob izgubi "nonota"

EMILA MUČIČA

Ob prerani in tragični smrti dijača CRISTIANA DONDE izrekajo najgloblje izraze sočutja staršem in vsem sorodnikom ravateljstvo, sošolci, učno in neučno osebje zavoda Ivan Cankar.

Ob izgubi dragega KRISTJANA DONDE izrekajo sožalje staršem, sestri in sorodnikom prijatelji iz Dola-Jamelj.

Razstava »Ciklus življenja« do 4. novembra

Pokrajinsko odborništvo za kulturo je sklenilo podaljšati razstavo "Ciklus življenja", ki je na ogled v prenovljenih prostorih pokrajinskega muzeja na gradu. Prireditelji so namreč menili, da si bodo na ta način lahko v naslednjih tednih ogledali razstavo tudi dijaki, saj gre za poučno predstavitev najznačilnejših krajevnih demografskih utrinkov v teku zgodovine. Danes ob 17.30 bo v muzeju o zbirki spregovorila ravnateljica deželne nadzornišstva za arhive dr. Maria Laura Iona, nakar bo sledil voden ogled razstave.

Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 19. ure z izjemo ponedeljka do vključno 4. novembra.

Referendumi

Danes se zaključí akcija za zbiranje podpisov za sklic šestih deželnih referendumov o vprašanjih okolja. Goriški občani lahko podpišejo od 9. do 12. ure na županstvu, od 16. do 19. ure pa bodo Zeleni golobice še zadnjič zbirali podpise pred ljudskim vrtom na Verdijevem korzu (v primeru dežja v pasaji nasproti Stande).

Jutri obravnava po prijavi, ki jo je vložil zeleni Fiorelli Sodišče bo odločalo o izvolitvi dveh občinskih svetovalcev KD

Na goriškem civilnem sodišču bo jutri ob 10.15 javna obravnava o legitimnosti izvolitve dveh občinskih svetovalcev KD v Gorici. Priziv zoper izvolitev in potrditev dveh občinskih svetovalcev je vložil predstavnik Zelenih golobice Renato Fiorelli. Slednji je že na prvi seji ugovarjal veljavnosti izvolitve Giuliana Damiana, ker je bil slednji član upravnega odbora Občinskega podjetja za lekarno in naj bi ne odstopil s tega mesta pred izvolitvijo v občinski svet. Funkciji sta seveda po zakonu nezdružljivi. Fiorelli je naknadno vložil na sodišču še prijavo, po kateri naj bi bil nelegitimno izvoljen tudi general Nicola Apa, do pred kratkim predsednik in pravni zastopnik družbe Nova Salus, zasebne zdravstvene ustanove, ki je pogodbeno povezana z goriško KZE. Fiorelli se sklicuje na zakon, ki izrecno prepoveduje pravnim zastopnikom družb izvolitev v svet občine na ozemlju KZE, s katero ima dotična družba pogodbo.

■ Včeraj okrog 11. ure so gasilci morali v Ulico 24. Maggio, kjer je gorel avto karabinerjev. Vzrok požara gre pripisati kratkemu stiku. Ogenj je poškodoval le motor. Promet je bil oviran nekaj časa zaradi posega številnih reševalcev.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Otvoritvena predstava sezone 1990-91

IVAN CANKAR

Hlapci

Režija Boris Kobal

V KULTURNEM DOMU V GORICI

V PONEDELJEK, 15. OKTOBRA, OB 20.30 - abonma red A

V TOREK, 16. OKTOBRA, OB 20.30 - abonma red B

Vpisovanje abonmentov ob delavnikih od 11. do 13. ure in od 17. do 19. ure, ob sobotah pa od 10. do 12. ure v uradu Kulturnega doma v Gorici, Ul. Brass 20, telefon 33288.

Mladi goriški gledališki ljubitelji se izpopolnjujejo na seminarju ZSKD

V Kulturnem domu v Gorici se te dni odvija intenzivni petdnevni gledališki seminar na temo Nevtralna maska. Seminar je pripravila Zveza slovenskih kulturnih društev ob finančni podpori Kmečke banke in je odprtega značaja: vabilu organizatorjev se je odzvala skupina mladih, ki se aktivno udeležujejo v raznih amaterskih gledaliških skupinah oz. se zanimajo za aktivno gledališko nastopanje.

Seminar se je začel v ponedeljek zvečer in se nadaljuje vsak večer do petka. Vodi ga Sandra Mladenovič, mentorica na pariški Mednarodni šoli za gledališče, gib in mim "Jacques Lecoq", ki že nekaj let posreduje svoje bogato znanje na republiških seminarjih v Sloveniji oziroma na gledališki šoli v Zagrebu, od koder je doma. Mladenovičeva, ki se ob gledališču ukvarja tudi z režijo in je že vodila številne gledališke seminarje šir po Evropi, bo na letošnjem seminarju v Gorici (lani je že vodila podoben seminar v Trstu) obravnavala, v teoriji in praksi, psihološki teater in osnove gledališke umetnosti. Predavateljica skuša namreč razvijati občutek in smisel za telesno čutenje in iz-

ražanje, prostorsko govorico in tiste osnove gledališke igre, ki sintetično upoštevajo vse fizične in psihološke elemente prisotnosti na odr.

Seminar se torej ponuja kot dragocena priložnost za izpopolnjevanje in poglobljanje poznavanja gledališke

izraznosti pri mladih, ki se navdušujejo za to dejavnost in bo, tako je upati, prispeval h kakovostni rasti gledališkega poudarjanja na Goriškem.

Na sliki (foto Marinčič) udeleženci seminarja z mentorico Sandro Mladenovič.

Kristjan Donda iz Dola žrtev tragične nesreče

Doljane in vse, ki so ga poznali, je včeraj presunila vest o tragični nesreči, ki je v ponedeljek popoldne prerano pretrgala življenje komaj 16-letnega Kristjana Donde s Palkišča 24.

Srhljiva nesreča se je pripetila predvčerajšnjim okrog 15.30 v Osoppu, kamor se je Kristjan odpeljal skupaj z očetom Valneom Dondo. Oče je avtoprevoznik, član zadruga Cita s sedežem v Tržiču, in se je odpeljal v Furlanijo, da bi v podjetju Fantoni v industrijski coni pri Osoppu naložil tovor lesenih panojev. Potem ko so naložili panoje, je oče prosil Kristjana, naj mu pomaga pri vzvratnem manevru. Sin se je postavil za tovornjak in začel dajati očetu navodila, kako naj obrača težko vozilo. Tedaj se je pripetila tragedija, katere točni vzroki še niso povsem jasni. Po skopih in neuradnih vesteh, s katerimi razpolagamo, naj bi namreč tovornjak sunkovito odskočil par metrov nazaj in stisnil Kristjana Dondo ob grmado panojev na dvorišču tovarne.

Sinu je takoj priskočil na pomoč oče, delavci podjetja Fantoni pa so takoj poklicali rešilno vozilo za prevoz v bolnišnico. Za nesrečnega Kristjana pa je bila žal vsaka pomoč zaman. V nesreči mu je namreč stisnilo prsni koš. Reševalci so morali v bolnišnico v Huminu pospremiti očeta, ki ga je po tragični nesreči obšla slabost.

Kot rečeno so vzroki tragedije še nejasni. Karabinjerji iz Osoppa so na kraju nesreče opravili vse izvide, podatke pa posredovali državnemu pravdnistvu v Tolmeču.

Kristjan Donda je do konca lanskega šolskega leta obiskoval slovenski trgovski zavod Ivan Cankar v Gorici, nakar se je odločil, da ne bo nadaljeval s študijem in je pomagal očetu pri njegovem delu. Poleg očeta zapušča mamo Veroniko Perini in sestro Barbaro, ki obiskuje 2. razred srednje šole v Doberdolu.

Dneva in ure pogreba še niso dokončno določili, predvidoma pa bodo Kristjana Dondo pospremili k zadnjemu počitku jutri popoldne.

Antologija verzov slovenskih pesnikov Poezija iz Avstralije

Porajajoče se literarne ambicije pišočih ljudi, ki v svoji matični domovini zaradi različnih razlogov niso videli nobene perspektive, niso aktualne samo pri nas. Tako se tudi v Avstraliji zadnja leta vse bolj ukvarjajo s pisci, ki niso bili rojeni na »sedmem kontinentu«. Literarno ustvarjanje Slovencev v Avstraliji ima korenine v prvi polovici 50. let; tedaj je tam namreč začel izhajati slovenski tisk. Že leta 1952 je v Sydneyu izšel verski mesečnik Misl; nekoliko kasneje, leta 1955 mu je sledil Vestnik, glasilo Slovenskega društva Melbourne. Prva izvirna literarna dela, objavljena v Misl, ki so prišla izpod peres duhovnikov, so bila napisana po zgledu mohorjank. Poleg tega velja omeniti kratke pripovedi, potopise, feljton in celo poskus romana. V Vestniku pa so prevladovali črtice z ljubezensko vsebino.

Vendar je poezija do leta 1962, ko je v Melbourneu izšla prva slovenska knjiga — Bronasti tolkač, pesniški prvenec Berta Pribaca, ostajala v skromnih okvirih ljubiteljskega pesništva. Šele leta 1979, z začetkom izhajanja Avstralskega Slovenca, se je razvila besedna umetnost Slovencev v Avstraliji, ki po mnenju dr. Mirka Juraka vsebuje tri komponente, ki opredeljujejo umetniško delo: njegova tematska (problemska) vrednost, njegova estetska upodobitev in komunikativnost. Posameznim ustvarjalcem so se v tistih letih zapisale tudi besede in fraze, ki so v Sloveniji postale že nenavadne oziroma zastarele (arhaizmi), pogosta je bila klišejska uporaba podob, pa tudi predimenzionirana sentimentalnost ali patetičnost, vendar se je to stanje v novejšem času bistveno spremenilo in je današnja izrazna podoba v najnovejšem izboru predstavljanih pesnikov bistveno višja in umetniško bolj kvalitetna.

Pričujoči izbor poezije (knjiga je izšla pri Izseljeniški matici) predstavlja skrbno izbrani leploslovni cvetober, ki se pričinja s pesmimi Berta Pribaca. Pribevo poezijo poznamo in cenimo že dalj časa tudi v Sloveniji, saj so bile njegove pesmi že objavljene v revijah: Dialogi, Sodobnost, Primorska srečanja, Oko in srce, Fontana. Zato tudi ne preseneča, da sta Tine Debeljak in France Papež tega pesnika uvrstila v Antologijo slovenske zdomske lirike (SKA, Buenos Aires, 1980). Njegovi verzi ponazarjajo hladno nečlovečnost vlemest in občutke tujstva ter po drugi strani njegovo navezanost na rodno Istro, ki mu je v tujini postala simbol vsega lepega in dobrega. Verzi Petra Košaka so izraz igrive, a le na videz lahkotne ironične drže, predvsem pa niso obremenjeni s težo patetičnih podob iz do-

movine in v določeni meri stremijo k svetovljanstvu (svet je zanj univerzum brez geografskih omejitev). Pretresljiva občutja tujosti in bolešno doživljanje slovesa od domače pokrajine se stopnjujejo s spoznanjem o neskončni samoti človekovega bivanja, kar lahko podoživljamo v verzih Jožeta Žoharja, pesnika, ki je s svojim pesniškim prvcem (Aurora Australia, Ljubljana 1990) "prebil led" v matični domovini in tako postal prvi avstralski Slovenec, ki je doživel natis svojega dela doma. Ljubezen je najbolj pomembna silnica v verzih Danijele Hliš-Thirion, ki brez zakrite simbolike razgalja večplastnost svojega doživljanja sveta in erotike. Poleg Pribaca se je Danijela izmed vseh slovenskih piscev najbolj uveljavila v avstralskem literarnem življenju; med drugim so njeno pesem uvrstili v antologijo avstralske ženske poezije 80. let (Up from Bellow, Broadway 1987, NSW).

Pesmi Cilke Žagar so nežno, lično obarvane. Zaradi svoje tematike izstopa le objavljena pesem Rožnata ruta, ki predstavlja eno izmed redkih izpovedi, ki oživljajo spomin na povojne dogodke v Rogu. Pavla Gruden ima za seboj bogato bero literarnega ustvarjanja kot publicistka in pesnica. Njena poezija, ki je nastajala tri desetletja, je sicer doživljala razne spremembe, toda tematika njenih pesmi je ostala ista. Značilnosti njenega ustvarjanja - bivanjska lirika, ljubezenske pesmi polne hrepenenja, družbeno angažirane pesmi, vse to izraža avtoričino radost bivanja in željo znova in znova doživljati svet. Pesmi Michele Leber, pesnice, katere verzi sklepajo ta izbor, so izbrane iz njenega prvenca Fistfull of Fever (Melbourne, 1986). Njena poezija je velikokrat prepojena z občutji tesnobe in nevrotičnosti sodobnega urbanega sveta, medtem ko je njena erotična lirika v znaku spontane in živahne pesniške govorice.

Dejstvo, da poezija ne pozna meja, potrjuje tudi pričujoči izbor poezije ter nam dokazuje, da se je med Slovenci v Avstraliji razmahnila živa pesniška ustvarjalnost, ki sicer še vedno v določeni meri išče korenine v matični domovini, hkrati pa postaja vse bolj svetovljanska in lahko pritrdimo uredniku in enemu izmed prevajalcev Ivanu Cimermannu, ko pravi: »V naših garaških, vztrajnih, iznajdljivih ljudeh se praviloma na tujem prebujajo ustvarjalne sile, ki bi zamorjene in zagrnjene za vedno zaspale, če bi ostali doma.«

SLAVKO GABERC

V petek začetek sezone SSG

Pričakovanje pred premiero Cankarjeve drame »Hlapci«

V petek se bo prvič v letošnji sezoni dvignil zastor Slovenskega stalnega gledališča. Na sporedu je eno najuspešnejših dramskih del slovenske književnosti - »Hlapci« Ivana Cankarja. Člani SSG od te predstave veliko pričakujejo, prvič zato, ker je tekst že sam po sebi izredno zanimiv in danes še posebno aktualen, drugič pa zato, ker so ustvarjalci te igre dali res vse od sebe, da bi ta uprizoritev uspela. Na tržaških odrskih deskah se bosta tokrat pojavila dva nova obraza. Gre za igralca ljubljanske Drame: Roman Končar igra v vlogi glavnega junaka, učitelja Jermana, Ivo Ban pa je prevzel vlogo kovača Kalandra, predstavnik proletariata. V igri nastopajo domala vsi igralci Slovenskega stalnega

Roman Končar v vlogi Jermana

gledališča: Vladimir Jurc, Stane Starešinič, Tone Gogala, Anton Petje, Lučka Počkaj, Miranda Caharija, Maja Blagovič, Stojan Colja, Adrijan Rustja, Alojz Milič, Alda Sosič, Bogdana Braut, Franko Korošec, Livij Bogatec, Drago Gorjup, Silvij Kobal in Mira Sardoč. Režiser dela je Boris Kobal.

»Od postavitve Cankarjevih Hlapcev pričakujemo veliko,« pravi predsednik SSG Jože Pirjevec, »posebno zato, ker prihaja v prehodnem političnem trenutku, ki je v določenem pogledu zelo podoben tistemu času, ko je Cankarjevo delo nastalo. To je zelo dražljivo in zanima me, kako bodo znali režiser in igralci v tej igri, ki ima svoje aktualne in politične dimenzije, odgovoriti na ta izziv.«

Ravnatelj in umetniški vodja slovenskega gledališča Miroslav Košuta pa je poudaril, da »s Hlapci SSG že šesto leto nadaljuje Cankarjev cikel. Glede na velike uspehe, ki smo jih dosegli z dosedanjimi uprizoritvami, je moje pričakovanje torej zelo veliko. To upanje gotovo ni neutemeljeno glede na inventivnost in vitalnost ter krepko zakoreninjenost režiserja Borisa Kobala v slovenski problematiki tako na eni kot na drugi strani meje. Glede na to, da je slehera postavitev Hlapcev še vedno izzvala veliko polemik, mislim, da se bodo tudi to pot zaiskrila različna stališča. Vendar pa upam, da na primerni kulturni ravni in ob demokratičnem soočanju. Prepričan sem, da bo to primeren in spodbuden začetek nove sezone.«

Roman Končar, ki bo v tej drami nastopal v vlogi preroditelja Jermana, je član ljubljanske Drame od leta 1985. Posnel je tudi nekaj filmov in televizijskih nadaljevanj. »Vloga učitelja Jermana je izredno kompleksna,« pravi Končar. »To je ena tistih vlog, ki ti spremenijo življenje. Zahtevna je po vseh parametrih gledališkega ustvarjanja - psihičnega, fizičnega, memorativnega, zaradi istovetenja s tem kompleksnim likom.« Končar je sicer že gostoval na tržaškem odru, prvič pa igra v zasedbi SSG. »Zgolj tehnični ambient zame ni bistveno nov,« pravi. »Tudi igralce sem poznal že od prej. Le širše okolje je bilo zame nekaj novega. Po nekaj tednih, kar sem tu, pa se že počutim kot v Ljubljani. Kolektiv je naravnost krasen - moram reči, da takšne pristrčnosti nisem pričakoval.«

Drugi gost iz Ljubljane, Ivo Ban, že dolga leta igra pri Drami v slovenski prestolnici. Za svoje umetniško delo je prejel veliko pomembnih priznanj in nagrad, posnel pa je tudi številne filme. »V tej drami nastopam v vlogi kovača Kalandra, Jermanovega prijatelja, ki je intelektualna komponenta v tem zapletenem preobratu, do katerega pride znotraj družbe. Kalandar ni pripravljen na manipulacije, na noben kompromis, pač pa sledi svoji ideji z vsem srcem in energijo,« meni Ban o tem liku. »V svoji igralski karieri sem igral že toliko težkih vlog, da mi ta ne povzroča nobenih težav. Z ljubljansko Dramo sem prav v Cankarjevih Hlapcih imel vlogo župnika.« O svojem nastopu z igralci SSG pa pravi Ban sledeče: »Na tržaškem odru sem že večkrat igral kot gost. To gledališče mi torej ni tuje, poleg tega pa sem z nekaterimi člani tudi prijateljsko povezan. V SSG se torej počutim kot doma. Nasproh pa mislim, da se pravi igralec počuti doma prav v vsakem gledališču. Moj angažma je "visel" v zraku že nekaj let. To nalogo pa sem sprejel le pod pogojem, da sem resnično potreben, ne pa samo zato, da bi nastopil v tujini, torej iz finančnih razlogov. Osebnost bi se želel tržaški publiki predstaviti s kako zahtevnejšo vlogo, da bi tudi to občinstvo spoznalo, kakšen je moj diapazon. Vloga Kalandra mi to le delno omogoča.«

Pomembno vlogo v tej Cankarjevi drami ima tudi župnik, ki ga bo poosebljal Vladimir Jurc. Ta igralec je po rodu iz Maribora, že sedem let pa nastopa v zasedbi SSG. »Moram reči, da sem si prav želel nastopiti kot župnik v Cankarjevih Hlapcih. Ta vloga je izrazito karakterna. Že iz preteklosti vemo, da so župnika vedno igrali na poseben, opazen način,« pravi Jurc. »Prav zaradi tega sem si želel te vloge, saj nudi dovolj gradiva za zanimivo igralsko kreacijo. Posebej privlačno razmišljanje o tej vlogi se odpira v današnjem času, ko je pri nas Slovincih prišlo do tako korenitih sprememb.«

Boris Kobal se je kot režiser prvič "srečal" s Cankarjem. Hlapce je SSG nameravalo uprizoriti že pred deseti leti, prav taktar pa sta v Sloveniji potekali kar dve uprizoritvi te drame, ena v režiji Jovanoviča, druga pa Koruna. Nesmiselno bi bilo torej, če bi bili Hlapce uprizorili še v Trstu, je povedal Kobal. »Letos me je doletela podobna usoda, saj vzporedno z našo uprizoritvijo potekajo Hlapci tudi v Celju.« Režiser je prepričan v uspeh te igre, saj je »delovno vzdušje izredno dobro. Če pa je v neko delo vložena toliko truda, potem mora nujno uspeti!« (hj)

Bilo je v začetku meseca v Murski Soboti

Zborovanje slovenskih zgodovinarjev

Od 1. do 3. oktobra 1990 je bilo v Murski Soboti že XXV. zborovanje slovenskih zgodovinarjev, ki ga je organizirala Zveza zgodovinskih društev Slovenije s pomočjo Zgodovinskega društva za Pomurje. Zborovanje so omogočili in finančno podprli Republiški komite za kulturo, Republiški komite za raziskovalno dejavnost in tehnologijo, Skupščina občine Murska Sobota. Vsako zborovanje je osredotočeno na eno glavno temo, poleg tega pa je še poudarek na krajevni tematiki. Osrednja glavna tema letošnjega zborovanja so bile migracije na Slovenskem.

V ponedeljek, 1. oktobra, se je na omenjeno temo zvrstilo 12 referentov, ki so podali izseke iz te tako obsežne in pomembne tematike. Uvodno razmišljanje je podal akademik Bogo Grafenauer z dvojnimi referatom »Opredelitev pojma migracije v zgodovini« in »Srednjeveške migracije na Slovenskem«. Nato so se v dopoldanskem in popoldanskem zasedanju zvrstili še Ignacij Voje (Preseljevanje in njegov vpliv na spremembo našega etničnega prostora v turškem obdobju), Marjan Drnovšek (Izseljevanje Slovencev v tujino do druge svetovne vojne v luči dosedanjih raziskav), Matjaž Klementič (Slovenski izseljenci v Združenih državah Amerike), Jasna Fischer (Notranje migracije v slovenskih deželah od srede 19. stoletja do prve svetovne vojne), Jenő Racskay (Migracije prebivalstva Železne županije v obdobju dualizma 1867-1914), France Kresal (Koncentracija delavstva v revirjih in industrijskih centrih v Sloveniji med obema vojnama), Janez Malačič (Zunanje migracije Slovenije po 2. svetovni vojni), Zdenko Čepić (Notranje migracije po letu 1945), Ludvik Olas (Izseljevanje iz Prekmurja), Andrej Vovko (Izseljevanje iz Primorske med obema vojnoma), Majda Kodrič in Aleksej Kalc (Izseljevanje iz Beneške Slovenije). V nakazanem širokem sklopu je bila

predstavljena naša tematika z dvema referatoma. Prvega je podal Andrej Vovko, vodja Inštituta za slovensko izseljenstvo pri ZRC SAZU, s prikazom izseljevanja med obema vojnoma od leta 1918 do 1940, ki je močno prizadelo Primorsko v tistih letih. Drugi referat sta imela Majda Kodrič in Aleksej Kalc, ki sta prikazala pojav izseljevanja iz Benečije in Režije v luči prostora in časa z analizo vzrokov in posledic ne le s podajanjem golih podatkov. Tako je bilo ovenoteno raziskovalno delo, ki poteka na temo izseljenstva v sklopu Odseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu.

Dopoldanski del drugega dne zasedanja je bil posvečen Prekmurju in Pomurju. Zvrstili so se posegi naslednjih strokovnjakov: Jožef Smej (Pregled srednjeveške zgodovine Murske Sobot), Irena Šavel (najstarejša poselitev Prekmurja), Endre Gyimesi (Madžarski viri o zgodovini Prekmurja), Janez Balažič (Prekmurje kot ozemlje umetnostnih importov), Ivan Rihtarič (Prebivalstvo Okrajnega glavarstva Ljutomer v letih 1880-1910), Albina Lük-Necak (Manjšinsko vprašanje na območju Prekmurja, Porabja in avstrijske Štajerske), Franc Kuzmič (Stranke v Prekmurju med vojnoma), Metka Fujs (Značilnosti madžarske vojaške in civilne uprave v Prekmurju v drugi svetovni vojni). Navedeni referati so osvetlili marsikateri del preteklosti tega manj poznanege in obrobnege ozemlja slovenskega etničnega prostora. Vendar ima tudi Prekmurje pestro preteklost, zanimivo sedanost ter obetavno prihodnost. Vse to smo si lahko ogledali tretji dan zborovanja, ko je bila ekskurzija od Sobote do Lendave preko Martjancev, Bogojine in Sela. Tako so nam prikazali lepo staro cerkev sv. Martina v Martjancih, izredno zanimivo predelavo cerkve v Bogojini po načrtih arhitekta

Plečnika, staro židovsko pokopališče v Dolgi vasi pri Lendavi, graščino v Lendavi (kjer je danes muzej z galerijo), obrtno delavnico KEMAL v Lendavi, srednjeveško cerkveno rotundo v vasi Selo s čudovitimi freskami.

V sklopu zborovanja je bil še redni občni zbor Zveze zgodovinskih društev Slovenije, ki je izvolil vodstvo v sestavi: predsednica Darja Mihelič, podpredsednik Vasilij Melik, tajnik Janez Marlot, blagajničarka Daniela Juričič ter člana Majda Čuden in Marjan Drnovšek. Poleg tega so člani vodstva vsi predsedniki vseh osmih področnih društev ter uredniki Zgodovinskega časopisa in Kronike, ki ju izdaja Zveza zgodovinskih društev. Bili so tudi sestanki zgodovinskih sekcij znotraj same zveze (sodobna zgodovina, krajevna zgodovina, gospodarska zgodovina). Prireditelji so poskrbeli tudi za družabni del zborovanja. Tako je bilo prvi večer srečanje z glasbeno skupino Kociper-Baranja, ki izvaja izvirno prekmursko ljudsko glasbo; drugi večer pa je bil namenjen degustaciji vin v kletah v Ljutomeru in Radgoni, saj je bilo zborovanje prav sredi znanega vinorodnega okoliša.

Na koncu bi rad podčrtal, da je potekalo zborovanje v pristrnem vzdušju, a je obenem pomenilo in potrdilo vitalnost slovenskega zgodovinopisja. Na aktualnost sedanjega trenutka v Sloveniji je opozorila še okrogla miza, ki je bila posvečena problematiki pouka zgodovine na osnovnih in srednjih šolah. Zborovanja se namreč udeležujejo zgodovinarji, raziskovalci, profesorji predmeta zgodovine na vseh stopnjah šol ter ljubitelji zgodovine. Samo srečanje slovenskih zgodovinarjev je vse to potrdilo, saj se je XXV. zborovanja udeležilo več kot 300 članov Zveze zgodovinskih društev.

MILAN PAHOR

Zanimiva razstava poparta z deli ameriških umetnikov

V umetnostni galeriji Bassanese so 6. oktobra odprli razstavo (trajala bo do 24. novembra) »Leo Castelli post pop art«. Gre za približno štirideset fotografskih in grafičnih del, ki prikazujejo obdobje 60. let v New Yorku in svetu, kakor so ga s svojim umetniškim talentom zabeležili Richard Artschwager, Ed Ruscha, Ellsworth Kelly, Robert Morris, Bruce Nauman, Richard Serra in Keith Sonnier

Že več vplivnih kandidatur za nagrade Nobelovega sklada

Švedska kraljeva akademija se še ni mogla zediniti za ozek krog imen, iz katerega naj bi potem izšel letošnji Nobelov nagrajenec za literaturo. Osemnajst članov Akademije imajo še močno deljena mnenja glede kriterijev in besednega ustvarjalca, ki naj bi prejel prestižno nagrado. Po drugi strani je tudi res, da veliko število kandidatur, ki prihajajo z vseh koncev sveta, močno otežkoča delo izvedencev pri selekciji. Sicer pa zelo dobro obveščeni in zanesljivi viri pravijo, da so člani Akademije vzeli v pretres z vsi resnostjo nekaj imen, med katerimi bi lahko izbrali morebitnega zmagovalca. To so Octavio Paz in Carlos Fuentes (Mehika), Kenzaburo Oe, Kobo Abe in Jasuji Inoue (Japonska), Nadine Gordimer (Južna Afrika), Gunther Grass (Nemčija), Max Frisch (Švica), Mario Vargas Llosa (Peru), Graham Green (Anglija), Norman Mailer (Združene države Amerike), Milan Kundera (Českoslovaška) in Michel Tournier (Francija).

Medtem pa se širi tako imenovani »škandal« glede imena kandidata italijanske književnosti za Nobelovo nagrado. Italijanski kulturni inštitut v Stockholmu, ki je neposredno odvi-

sen od veleposlaništva, že nekaj let posreduje svojega uradnega kandidata: narečnega pesnika Albina Pierra. Pierre piše v turiztanskem dialektu, jeziku Turzov v Lukaniji (Bazilikata). Italijanski kulturni inštitut je v prvi osebi sodeloval pri objavi treh Pierrovih zbirk v švedščini, ki so izšle z odločilnimi subvencijami italijanskega zunanega ministrstva. Poleg Pierrove kandidature pa Italijani predlagajo še Luzija (florentinski pesnik je bil že lani med glavnimi kandidati za dobitnika nagrade), Natalio Ginzburg, Zanzotta, Bassanija, Bevilacqua, Eca, Nieva, Dacio Maraini in Mario Luiso Spaziani.

Glede drugih Nobelovih nagrad pa je največ pričakovanj za tisto, ki jo bodo dodelili za mir. V prvi vrsti so imena Mihaila Gorbačova, Nelsona Mandele, Chai Linga (liderja kitajskega demokratičnega gibanja) in Václava Havla. Nagrado bodo podelili v Oslu 15. oktobra, ime zmagovalca pa bodo sporočili par dni prej. Dan pozneje (16. oktobra) bodo podelili Nobelovo nagrado za ekonomijo, 17. oktobra pa nagrado za fiziko in kemijo. Datuma podelitve nagrade za književnost pa niso še sporočili. (mč)

Predsednik SPDT Lojze Abram o velikem podvigu odprave Alpe Adria Sagarmatha 90

»Presrečni smo in ponosni!«

Naši odpravi je uspelo! Dosegla je vrh Everesta! Ob tem uspehu se seveda veseli vsa naša skupnost. In seveda smo ponosni, da je eden glavnih pobudnikov in organizatorjev eno izmed naših najmočnejših društev, Slovensko planinsko društvo Trst.

In prav do predsednika SPDT Lojzeta Abrama smo se obrnili ob tem velikem dosežku.

● **S kakšnimi občutki ste sprejeli vest o velikem podvigu »naše odprave« na Everest?**

»Z izrednim veseljem in z velikim zadoščenjem sem sprejel to vest in seveda tudi s ponosom, da je SPDT, kot organizator te pobude, sposobno tudi takih velikih podvigov. Moram reči, da so vsi odborniki SPDT pričakovali to vest in nepopisno je bilo veselje vseh, da je odprava dosegla zastavljeni cilj in upam, da bodo prvi navezi, če bo vreme naklonjeno, sledili še drugi naši alpinisti. Osebnost sem bil seveda izredno vesel, ko sem dobil sporočilo, da so Marija in Andrej Štremfelj ter Janez Jeglič dosegli vrh Everesta. To mi je tudi v veliko zadoščenje, ker smo se vsi v SPDT potegovali in trudili tako moralno kot finančno, da bi dejansko ta odprava tudi uspela.«

● **Kdaj pa ste dobili sporočilo?**

»Navsezgodaj mi je doma brnel telefon in član našega odbora mi je sporočil, da je slišal vest po Radiu Slovenija. Takoj zatem me je klical še vodja odprave Tomaž Jamnik in mi potrdil veselo novice. Naj omenim, da bo Jamnik po jutrišnjem ponovno odpotoval v Nepal. Vest o osvojitvi vrha pa je neposredno sporočil nepalski minister za turizem preko vodje

agencije, ki nam je v Nepal poskrbela vse potrebno za izvedbo odprave in nje-nega vodjo Deepak Lamo.«

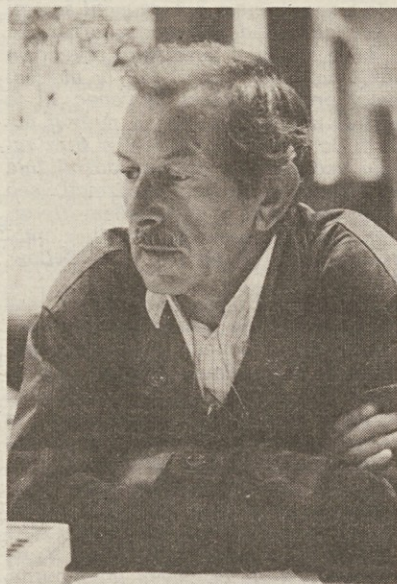
● **Ste kdaj podvomili, da bi našim alpinistom ne uspelo doseči vrha?**

»Ko smo zbirali člane odprave, smo poiskali take, ki so nam dajali določena jamstva, da bo odprava uspešna. Moram reči, da so se vsi alpinisti, ki sodelujejo v odpravi, odzvali na naše vabilo in se tudi vključili v to heterogeno odpravo, ki gre pod imenom Alpe Adria Sagarmatha 90. Spočetka sta svoje sodelovanje zagotovila tudi Južna Tirolca Kammerlander in Muschlechner, ki pa sta kasneje odpovedala sodelovanje. V odpravi pa so bili tako slavna imena v slovenskem in svetovnem alpinizmu, ki so nam zagotavljala uspeh, poleg seveda naših alpinistov. Nedvomno je najvažnejšo vlogo odigralo ugodno vreme v Himalaji, ki lahko zavrne še tako izkušene in prekaljene alpiniste. Naša odprava je imela tudi določene težave po prihodu v Katmandu, saj so morali alpinisti peš od kraja Jiri do baznega tabora, vendar so kasneje nadknadili izgubljeni čas in prišli v bazni tabor popolnoma aklimatizirani. To jim je tudi omogočilo, da so kmalu po prihodu v bazni tabor na višini 5350 metrov začeli postavljati višinske tabor.«

● **Kdaj pa ste si obetali, da bo naša odprava osvojila vrh Everesta?**

»Po načrtih naj bi odprava vrh Everesta osvojila okrog 15. do 20. tega meseca. Alpinisti pa so bili celo bolj pridni, izkoristili so ugodne vremenske razmere in dosegli vrh po normalni poti, pa čeprav je bil predviden vzpon po ameriški poti. Obilica snega na tibetanski strani pa jih je delno ovirala, zato so ubrali normalno pot in cilj je bil dosežen.«

● **Kako je ves ta čas italijanska javnost spremljala potek odprave?**

Predsednik SPDT Lojze Abram (levo) in del članov odprave AA Sagarmatha 90 pred odhodom v Bazovici: z leve proti Lenart Vidali, Marco Sterni, Lorenzo Mazzoleni, Davor Župančič, Mauro Petronio in Dušan Jelinčič.

»Mislim, da je bila italijanska javnost zelo pozorna tako na priprave kot na potek same odprave, če izvzamemo tržaške kroge. Menim pa tudi, da je osvojitve Everesta s strani te odprave, ki gre pod imenom Alpe Adria Sagarmatha 90 in ki jo je organiziralo SPDT v sodelovanju s komisijo za Odprave v tuja gorstva pri Planinski zvezi Slovenije, velik dosežek tudi za tržaški alpinizem. To je namreč prva odprava, ki odpotuje iz Trsta in ki je dosegla tak cilj. Moram tudi povedati, da so bili ostali alpinistični krogi v deželi in tudi v državi, da ne govorimo o Sloveniji, kjer je alpinizem doživel čase na vrhuncu, zelo pozorni na samo odpra-

vo in so prav tako kot SPDT, organizator odprave, srčno želeli te uspehe.«

● **Kaj bi še dodali ob tem velikem dosežku?**

»Predvsem se moram pri tem zahvaliti in čestitati vsem članom odprave, ki so še enkrat dokazali vso svojo pripravljenost in privrženost alpinistični stvari, posebno zahvala pa gre predsedniku dežel-nega odbora Adrianu Biasuttiju, odborniku za skupnost Alpe Adria Gianfrancu Carboneju in odborniku za finance Dariu Rinaldiju, ki so osvojili naš predlog in našo prošnjo ter z izdatnimi finančnimi sredstvi podprli to odpravo, nad katero je prevzelo pokroviteljstvo Dežela Furlanija-Juljska krajina.« (bl)

SKGZ od srca čestita SPDT ob izjemnem uspehu alpinistične odprave Alpe Adria Sagarmatha 90 na Everest, h kateri je SPDT prispevalo pomemben delež. Vsa slovenska narodnostna skupnost je na ta uspeh še posebno ponosna, ker ji vlija samozavest in utrjuje zavest, da ni noben cilj nedosegljiv.

ZSŠDI čestita alpinistični odpravi Alpe Adria Sagarmatha 90 za izjemen uspeh, ki ga je dosegla z osvojitvijo najvišjega vrha sveta in svoji članici SPDT za izreden organizacijski napor.

Za evropski superpokal Nocoj v Genovi Samp-Milan

GENOVA — Evropski nogometni superpokal ni tako privlačen kot »navadni« mednarodni pokali ali prvenstvo, toda nanj se Milan (dobitnik pokala prvakov) in Sampdoria (pokal pokalnih zmagovalcev) pripravljata nadvse resno. Prva tekma bo že nocoj ob 20.30 v Genovi, a povratna šele 27. novembra v Milanu, ker je pač mednarodni spored tako natrpan, da ni bilo zgodnejših prostih sred.

Sampdoria ima pred drevišnjo tekmo veliko težav s poškodbami. Že nekaj časa manjkata Vialli in Vierchowod, Cerezo še ni okrevan, Bonetti je diskvalificiran, povrh pa si je še pretegnil mišico, vse kaže, da bo odsoten tudi Srečko Katanec, čeprav je slovenski nogometaš znan po tem, da hitro okrevaja. Boškov je z ekipo že po nedeljski tekmi s Parmo odpotoval na priprave v Salsomaggiore, na voljo pa ima le 11 povsem zdravih igralcev.

Pri Milanu bo odsoten le reprezentant Maldini, ki pa tudi pred poškodbami ni bil kaj prida v formi. Nadomestil ga bo mladi Costacurta.

Tekmo bo sodil Portugalec Rosa Dos Santos.

Afera o dopingu Carnevaleja in Peruzzija buri duhove Je Roma res nedolžna?

MILAN — O usodi nogometašev Carnevaleja in Peruzzija ter o društvu Romi bodo odločali na procesu po hitrem postopku, ki bo že v soboto jutraj na sedežu združenja društev v Milanu.

Predsednik disciplinske komisije FIGC Francesco D'Alessio je oba nogometaša obtožil kršenja 32. člena pravilnika zaradi nedovoljenega jemanja fetermine pred tekmo 23. septembra Roma - Bari, društvo Roma pa je na zatožni klopi zaradi indirektnih odgovornosti. Do petka lahko obtoženci posredujejo komisiji svoje obrambne teze.

Carnevale in Peruzzi tvegata diskvalifikacijo od štirih kol do največ enega leta, ker zanje še ne velja pravilnik MOK (italijanska nogometna zveza ga je sprejela šele 5. oktobra letos), ki za podobne prekrške predvideva še višje kazni: od šest mesecev do dveh let, če se ugotovi namernost in večkratno kršitev pa celo doživiljenjsko kazen. Toda težko je pričakovati, da bo športno sodišče milo, kajti afera predstavlja za nogometni svet nevaren precedens in podobne pojave je treba takoj zatreti.

Okrog te zadeve vlada med vpletenimi neprediren molk zaradi preiskovalne

tajnosti. Izrekel pa se je predsednik CONI-ja Gattai, ki je obžaloval dogodek in dejal, da ne verjame v namernost dejanja, ki škodi ne le nogometašema, ampak tudi društvu. Prav okrog položaja Rome se vije največ polemik, kajti nekateri menijo, da je praktično nemogoče, da bi društvo o zadevi ne vedelo ničesar, ker podobnih poživil ni mogoče brez recepta dobiti v lekarni, profesionalni nogometaši pa so v družtvih podvrženi vse-mogočim pregledom.

Madžarska za EP na Norveškem

Pred tekmo 17. t. m. z Italijo se bodo Madžari v okviru kvalifikacij za nastop na nogometnem EP danes (v gosteh) pomerili najprej z Norveško. Norvežani so v zadnjih 23 mednarodnih nastopih dosegli samo pet zmag, toda kljub temu bi se madžarski trener Meszoly zadovoljil tudi z delitvijo točk. Treba je upoštevati, da za Madžarsko ne bo igral as Bologne detari, ki je poškodovan. Vsa upanja Norvežanov pa slonijo na igri napadalca Fjörtofta in vratarja Thorstveda, ki igra v Angliji s Tottenhamom in je v devetih prvenstvenih tekmah prejel le tri gole.

Mesec dni po senzacionalni zmagi proti Avstriji bo moštvo Färöerskih otokov igralo na Danskem. Gre za pravi derbi, kajti Färöerski otoki so avtonomna dežela Danske.

V okviru kvalifikacij za EP bo drevi na sporedu še tekma Španija - Islandija.

Danes nogometni praznik v Biljah

Danes ob 17.30 bo v Biljah pri Novi Gorici pravi nogometni praznik. Po nekaj letih bodo tamkajšnje igrišče osvetlili reflektorji. Ob tej priložnosti se bosta v prijateljski tekmi pomerili ekipi republiškega drugoligaša Bilj in amaterske reprezentance Slovenije, ki jo sestavljajo igralci iz klubov medrepubliške in republiške lige. Reflektorje v Biljah bo otvoril predsednik Nogometne zveze Slovenije Rudi Zavrl. Tako bodo ljubitelji nogometa na tem področju imeli priložnost videti vse najboljše slovenske nogometaše, razen igralcev Olimpije. Bilje pa tako postajajo vse močnejši nogometni in sploh športni center na Goriškem. (E. Č.)

31. oktobra v Milanu Pelè bo igral vsaj polčas

MILAN — »Želim igrati za vse tiste, ki me niso nikoli videli igrati«. Tako je Edson Arantes do Nascimento, sloviti Pelè, komentiral sklep, da nastopi na tekmi ob proslavljanju njegove 50. obletnice. Srečanje med Brazilijo in mednarodno selekcijo bo 31. oktobra v Milanu, Pelè pa bo v vrstah Brazilije odigral najmanj en polčas. »Italijo sem izbral, ker je to zdaj najboljši »oder« svetovnega nogometa«, je na predstavitvi tekme še dejal Pelè.

Kasparov in Karpov sta se za uvod razšla z remijem Miren začetek dvoboja

NEW YORK — Prva partija dvoboja za naslov svetovnega šahovskega prvaka med Garijem Kasparovom in Anatolijem Karpovom se je končala z remijem po 30 potezah. Bele figure je imel Karpov, na vrsti pa je bila indijska obramba. Drugi dvoboj bo danes.

Začetek dvoboja je bil torej zelo miren. Prireditelji so se bali, da bo zanimanje za nastop šahistov skromno, nasprotno pa je bilo vseh 700 sedežev v dvorani hotela Waldorf Astoria zasedenih. Najprej je na oder stopil Karpov, ki so ga pričakali z aplavzom, a Kasparov je bil le malo zatem deležen pravih ovacij. Kot je poudaril eden od organizatorjev sta se nasprotnika rokovala toplo, kot še nikoli doslej, če vemo, da se Karpov in Kasparov nimata ravno najbolj rada. Glavni sodnik je moral počakati nekaj minut, preden se je ozračje v dvorani poleglo in je lahko Karpov povlekel prvo potezo. Ko se je izzivalec opredelil za Semišev varianto kraljeve indijke, je kazalo, da bo dvoboj dokaj oster. Beli je zavzel center in pripravil napad, vendar je Kasparov vse to zlahka nevtraliziral. Po mnenju strokovnjakov, ki so analizirali partijo, je Karpov zgrešil, ko je privolil v zamenjavo kraljic, a Kasparov je prednost kmalu izgubil, tako da

je bil Karpov spet na boljšem. Toda svetovni prvak je z odlično koordinacijo lovca izločil iz igre belo trdnjavo. Karpov je brez obotavljanja privolil v remi, ki ga je ponudil Kasparov.

Organizatorji so Kasparovu dovolili, da nastopa pod rusko zastavo, medtem

ko je imel Karpov sovjetsko. Formalnosti so zadostili tako, da so bile na vidnem mestu razobešene zastave Sovjetske zveze in gostiteljcev dvoboja ZDA in Francije.

Na sliki AP: Karpov (levo) in Kasparov se rokujeta pred dvobojem

V italijanskem košarkarskem pokalu Il Messaggero out

BOLOGNA — Sestava parov četrtfinala tekmovanja za italijanski košarkarski pokal, je po sinočnih povratnih tekmah osmine finale sledeč: Libertas Livorno - Scavolini, Glaxo - Knorr, Philips - Clear, Benetton - Sidis. Tekme bodo 6. in 13. novembra.

Sinočni izidi osmine finala: Scavolini Pesaro - Filanto Forlì 117:87 (61:52), 1. tekma 120:114. Auxilium Torino - Libertas Livorno 110:92 (49:39), 1. tekma 73:99. Knorr Bologna - Fabriano 100:81 (48:43), 1. tekma 65:76. Phonola Caserta - Glaxo Verona 78:99 (38:48), 1. tekma 79:78. Clear Cantù - Pall. Firenze 103:100 (54:56), 1. tekma 107:97. Philips Milan - Emmezeta Videm 79:74 (34:42), 1. tekma 98:93. Il Messaggero Rim - Sidis Reggio Emilia 90:85 (44:42), 1. tekma 93:102. Ranger Varese - Benetton Treviso 87:87 (43:49), 1. tekma 76:116.

Enzo Ferrari pri Palermu

PALERMO — Enzo Ferrari je novi trener Palerma v C-1 ligi. Nadomestil je kolego Giovannija Ferraro, ki so ga odslovili po neodločenem izidu v tekmi s Torresom. Ferrara, ki je v svoji karieri treniral Udineseja, Zaragozo, Triestino in Padova, je v Palermu nekaj let igral.

Berlin kandidira

BERLIN — Berlin bo kandidiral za izvedbo olimpijskih iger leta 2000. Deželni glavar Walter Momper je izjavil, da je Berlin simbol miroljubne združitve in nenasilnega premagovanja globalnih konfliktov. Ocenjujejo, da bi igre stale okrog 3,2 milijard nemških mark.

Primex 3. uspešen

Namiznoteniške igralke Primex Vrtojebe so dosegle še tretjo zmago v letošnjem prvoligaškem prvenstvu. Zanesljivo in tudi po pričakovanju so odpravile mlade igralke Kemičarja iz Hrastnika s 5:1. Po dve partiji sta dobili Branka Batinčič in Polona Čehovin, prvo prvoligaško zmago pa je dosegla tudi Mateja Faganel.

S prvenstvom pa so začele tudi novogoriške odbojkarice v 2. zvezni odbojkar-ski ligi. V prvem kolu so gostovale v Tuzli pri lanskoletnih prvoligašicah in po pričakovanju izgubile z 0:3 (8:15, 5:15 in 13:15). Potem pa so v Sarajevu odigrale še vnaprej tekmo 3. kola proti Igmanu in jo dobile s 3:1 (14:16, 15:8, 15:13, 15:11). (Ervin Čurlić)

Začela so se namiznoteniška prvenstva B in C lige

Prepričljiva zmaga Krasa v B 2 ligi

ŽENSKA B LIGA

Slovenski derbi prvega kola med ekipama Kras Corium in Borom je odpadel, ker je Bor tik pred pričetkom odstopil iz prvenstva v ženski B ligi zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Novico so krasovke sprejele z obžalovanjem, kajti igralka se medsebojno dobro poznajo. Prijateljice na pripravah, skupno organiziranih treningih in potovanjih na tekme ter razumljivo, nasprotnice za zeleno mizo, se letos ne bodo mogle srečati na ekipnem prvenstvu. Odstop slovenskega društva iz vsedrjavne B lige predstavlja nepopravljivo škodo za celoten zamejski šport.

Ostali izidi 1. kola skupine A: Cannottieri Lecco - Recoaro (BZ) ni rezultata; Carneit (BZ) - Ora Auer (BZ) 0:5.

MOŠKA B 2 LIGA

Krasovci so zares dobro štartali v novo sezono. Na prvi prvenstveni tekmi so kot novinci v moški B-2 ligi z visokim rezultatom 5:1 odpravili gostujoči Duomo Folgore iz Trevisa. Igor Milič je pokazal pestro igro s hitrimi udarci. Bil je pobudnik v akcijah, znal je pravilno menjati ritem igre in je pokazal širok repertoar udarcev. S tako pametno igro je nadigral najprej na-

sprotnika Visentina (-8, -9), kasneje pa še Balduina, ki je proti ekspanzivni igri Miliča ostal popolnoma nemočen (-3, -13). Cristian Mersi je suvereno odpravil z obema nasprotnikoma: v drugi tekmi večera najprej Balduina in v zadnji Gavio, ki je spričo izida (4:1 za domačine), predvsem pa zaradi nenadkriljivosti Mersijeve igre, vrigel puško v koruzo. Dlan občinstva so se razvnele ob igri najmlajšega člana ekipe, Marjana Miliča, v tretji tekmi srečanja proti najboljšemu nasprotnikovemu igralcu Gavi. Neverjetno učinkovita zmaga v prvem setu (21:6) je bila očitno prelahka, zato je Marjanu pošla koncentracija. Zato pa je bil kasneje uspešen proti Visentiniju. Prvi set ga je stal zmago, ker je hotel preveč hitro zaključevati, vendar je v drugih dveh napako popravil in spravil nasprotnika v koš. Zaslužno osvojeni točki Igorja Miliča in Mersija ter točka Marjana, ki je najbolj razveselila celo ekipo in krasov tabor, je Krasu prinesla prvi par prvenstvenih točk. Ker pa je bila to šele prva prvenstvena tekma in so ostale ekipe še neznanka, bodo morali krasovci še počakati na nekaj kol, da bodo zanesljivo vedeli v kakšnih vodah plujejo.

Kras - Duomo Folgore Treviso 5:1
I. Milič - Visentin 2:0 (21:8, 21:9); Mersi - Balduin 2:0 (21:15, 21:10); M. Milič - Gava 1:2 (21:6, 14:21, 16:21); I. Milič - Balduin 2:0 (21:3, 21:13); M. Milič - Visentin 2:1 (14:21, 21:12, 21:16); Mersi - Gava 2:0 (21:12, 21:9).

Ostali izidi prvega kola skupine C
BF Lanterna Bleu - Cassa Rurale Villazzano 5:2; Alto Adige Bocen - Lega Nazionale Gorica 5:1; Pol. Volta Bresciana - Azzurra Gorica 5:0.

Lestvica
Pol. Volta Bresciana BF, Kras, Alto Adige BZ, Lanterna Bleu 2; Villazzano, Duomo Folgore, Lega Nazionale, Azzurra 0.

ŽENSKA C LIGA

Zelo mlada ekipa Kras Activa je svoj krstni nastop opravila v gosteh z izkušenimi igralkami Azzurre, ki so lani tekmovala v B ligi, in izgubile z izidom 0:5. Poraz je bil evidenten proti kakovostnejšim nasprotnicam, škoda le, da ni bilo boljše razlike v končnem izidu. Debel zalogaj je morala pogoltniti najprej Katja Milič, mlajša pionirka, ko se je v odprti tekmi srečala z drugokategornico Musinovo, vendar ni igrala podrejene vloge, kakor bi po kakovostni in starostni razli-

ki bilo pričakovati, ampak je pogumno napadala. Krasova branilka Elena Colja je bila v začetku enakovredna nasprotnici Paganelli in s tesnim izidom izgubila prvi set, v drugem pa ji je zmanjkalo moči. Sledila je igra parov v postavi Milič-J. Simoneta - Paganelli-Fabbro, v kateri so naše, po pričakovanju, gladko izgubile. S tem so že izgubile tekmo, po pravilniku pa se nadaljuje do pet točk. Tako je spet Miličeva nastopila proti Paganelli, ki je s hitro igro in učinkovitimi servisi nadigrala mlado krasovko. V zadnji tekmi srečanja je Elena Colja odlično igrala proti najboljši Azzurrini igralci Musinijevi in iztržila set.

Po prvem porazu krasovke niso izgubile poguma in so mnenja, da izgubljena bitka še ne pomeni tudi izgubljene vojne.

Azzurra Gorica - Kras Activa 5:0

Musina - K. Milič 2:0 (21:11, 21:16); Paganelli - Colja 2:0 (21:19, 21:11); Paganelli-Fabbro - Milič-J. Simoneta 2:0 (21:7, 21:7); Paganelli - K. Milič 2:0 (21:11, 21:7); Musina - Colja 2:1 (21:12, 16:21, 21:7).

Ostali izidi 1. kola skupine C

Recoaro Bocen - Monte Baldo (VR) ni izida; Chiadino TS - Zinella (BO) 1:4.

LESTVICA

Azzurra, Zinella 2, Kras Activa, Chiadino 0.

J. J.

obvestila

TPK SIRENA

ŠPORTNI RIBOLOV

obvešča člane, da bo 13. t. m., od 15. do 16.30, tekma 1. pokal zlata ribica, za kat. od 3. do 18. leta. Za informacije in pojasnila tel. na št. 412951 po 19.30.

Odsek za športni ribolov hkrati obvešča člane, da bo vsakoletna tekma dvojic Amo d' Oro - Zlati trnek v Rovinju s tradicionalnim družinskim izletom za štiri dni, od 31. oktobra do 4. novembra. Vpisovanje zapade 13. t. m. Informacije dobite na tel. št. 412951.

PLAVALNI TEČAJ V LIPICI

ZŠSDI - Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767304 obvešča, da se nadaljuje sprejemanje prijav za plavalni tečaj za otroke, ki poteka v hotelu Maestoso v Lipici v treh izmenah: od 15. do 16. ure, od 16. do 17. ure in od 17. do 18. ure.

ŠPORTNO ZDRUŽENJE BOR

sklicuje v ponedeljek, 15. t. m., svoj redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. otvoritev, 2. izvolitev delovnega predsedstva, 3. izvolitev volilne komisije, 4. predsedniško poročilo, 5. razprava o poročilu in pozdravi gostov, 6. razrešnica staremu odboru, 7. volitve novega odbora, 8. razno. Začetek v prvem sklicu ob 20. uri in v drugem ob 20.30.

SZ BOR

sporoča, da se prične rekreacijska telovadba za upokojenke danes, 10. t. m., ob 9.30.

SZ BOR

sporoča, da se prične ženska rekreacijska telovadba danes, 10. t. m., ob 10.30.

Naše ekipe v nogometnih mladinskih prvenstvih na Tržaškem in Goriškem

Borovci v dveh tekmah dosegli kar 15 golov

NA TRŽAŠKEM
UNDER 18

BREG - EDILE ADRIATICA 1:0 (0:0)

STRELEC: Kozina.

BREG: Giglifanò, Azzano, Štefančič, Ota, Zupin, Luisa, Buzzi, Rocchetti, Bandi, Sancin, Kozina.

Z zadetkom prav v zadnji minuti igre so domačini uspeli premagati močno ekipo Edile Adriatica. Tekma je bila izenačena brez večjih nevarnosti za obe moštvi, tako da sta bila oba vratarja brez dela. Ko je že kazalo, da se bo tekma končala z neodločenim izidom pa so Brežani realizirali. Buzzi si je pridobil žogo ob robu nasprotnikovega kazenskega prostora in podal na desno Kozini, ki je sam pred vratarjem uspešno zaključil. Pohvalo zasluži celotna ekipa, ki se je požrtvovalno borila prav do poslednje minute. (E. B.)

MUGGESANA - PRIMORJE 3:0

OSTALI IZIDI: S. Andrea - Domio 2:3, Opicina - Costalunga 1:0, S. Nazario Supercaffè - Fortitudo 2:3, Campanelle - Montebello 2:0, Olimpia - Chiabola odl. Azzurra je bila prosta.

LESTVICA: Muggesana in Fortitudo 4 točke, BREG 3, Domio, Opicina, Campanelle, Olimpia in Chiabola 2, S. Nazario Supercaffè, Montebello in PRIMORJE 1, Costalunga in Azzurra 0.

PRIHODNJE KOLO: Chiabola - Azzurra, Montebello - Olimpia, Fortitudo - Campanelle, Costalunga - S. Nazario Supercaffè, PRIMORJE - Opicina, Edile Adriatica - Muggesana, Domio - BREG. S. Andrea je prost.

NARAŠČAJNIKI

ZARJA - OLIMPIA 1:1 (0:0)

STRELEC: Passanisi v 17. min. d. p. ZARJA: Beoni, Savron, Doz, Martignanno, Castellano, Rencelj, Passanisi (d. p. Carli), Vremec, Moren, Dilica, Zanis, (Plehan, Nacson, Kariš, Sai).

Proti ekipi, ki je v letošnji sezoni štartala kot favorit za končno zmago, se se Bazovci zelo dobro borili skozi vso tekmo in takoj na začetku imeli tudi lepo priložnost iz prostega strela, ki jo je vratar Olimpia za las ubranil. Tekma je bila zelo živčna, saj je sodnik pokazal domačemu moštvu kar šest kartonov in tekmo so končali v desetihi zaradi izključitve Martignanna. V prvem polčasu se je igra odvijala na sredini in ekipi nista imeli večjih priložnosti. Igra se je v drugem polčasu povsem spremenila. Gostje so povedli s pomočjo sodnika, ki je lahko miselno dosodil 11-metrovko. Po dobljenem голу so Bazovci dobro reagirali in po napaki obrambe gostov izenačili rezultat s Passanisijem, ki je odbito žogo lepo poslal vratarju za hrbet. Če bodo naši še naprej tako igrali, se bodo lahko borili za prva mesta na kočni lestvici. (rest)

PRIMORJE - BREG odl.

OSTALI IZIDI: Don Bosco - Domio odl., Costalunga - Fortitudo 1:1, Opicina - Portuale 2:2, Zaule - Sant'Andrea 0:0, Chiabola - S. Luigi Vivai Busà 2:2, Campanelle - CGS 2:2.

LESTVICA: S. Luigi Vivai Busà in ZARJA 5 točk, Chiabola, Costalunga in CGS 4, Olimpia, Sant'Andrea in Fortitudo 3, Domio, Zaule in Opicina 2, BREG, Portuale in Campanelle 1, PRIMORJE in Don Bosco 0. Primorje je odigralo dve tekmi manj, Breg pa eno.

PRIHODNJE KOLO: BREG - Olimpia, CGS - PRIMORJE, S. Luigi Vivai

Busà - Campanelle, Sant'Andrea - Chiabola, Portuale - Zaule, Fortitudo - Opicina, Domio - Costalunga, Don Bosco - ZARJA.

NAJMLAJŠI
Skupina A

PRIMORJE — FORTITUDO 4:0 (1:0)

STRELCI: Husu (11-m), Paselli, Pahor in Guštin

PRIMORJE: Emili, Rebyla, Husu, Nadlišek, Guštin, Paselli, Širca (Lukša), Ostrouška (Turk), Kuk (Velikonja), Pahor.

Prosečani so z dobro igro osvojili prvi par točk in premagali Miljčane Fortitudo. Visoka razlika priča o premoči rdeče-rumenih skozi vso tekmo in še predvsem v drugem polčasu. Po dobrem začetku so torej kmalu povedli, ko je sodnik po prekršku nad Paselijem v kazenskem prostoru dosodil 11-metrovko, ki jo je uspešno izvedel Husu s strelom tik pod prečko. Po zadetku so domačini popustili in igra se je odvijala predvsem na sredini igrišča.

V drugem delu so Prosečani spet zaigrali kot znajo in popolnoma nadigrali Miljčane. Drugi zadetek je dosegel Paselli, ko je po osebni akciji na krilu prodril v kazenski prostor in sta mu vratar in nato vratnika zaustavila strela, a v tretjič je le šlo. Kmalu sta dosegla zadetek tudi Pahor s strelom v kazenskem prostoru in Guštin, ki je zelo lepo izvedel prosti strel iz kakih 25 metrov. Gostje so poskusili izvesti nekaj akcij v protinapadu, a Emili je imel tokrat res malo dela. (Š. M.)

OSTALI IZIDI: Servola - Costalunga 1:2, Triestina - Montebello 10:0, S. Giovanni - Domio 5:0.

LESTVICA: Triestina, S. Giovanni in Costalunga 6 točk, Domio, Servola in PRIMORJE 2, Montebello in Fortitudo 0.

PRIHODNJE KOLO: Domio - PRIMORJE, Montebello - S. Giovanni, Costalunga - Triestina, Fortitudo - Servola.

Skupina C

CGS - ZARJA 4:2

OSTALI IZIDI: Opicina - S. Nazario Supercaffè 1:0, Esperia - Don Bosco 0:1. Campanelle so bile proste.

LESTVICA: ZARJA in CGS 4 točke, Campanelle, S. Nazario Supercaffè, Don Bosco in Opicina 2, Esperia 0.

PRIHODNJE KOLO: ZARJA - Campanelle, Don Bosco - CGS, S. Nazario Supercaffè - Esperia. Opicina je prosta.

ZAČETNIKI
Skupina A

ZARJA - S. ANDREA 1:4

RIMORJE - FANI OLIMPIA odl.

OSTALI IZIDI: S. Sergio - Fortitudo A 0:3, Portuale - Esperia 8:0, Altura - Soncini A 0:8, Muggesana - Opicina B 0:3, Chiabola - Ponziana A 0:1. Domio je počival.

LESTVICA: Portuale, Soncini A in Fortitudo A 4 točke, Opicina B, Ponziana A, S. Sergio, Domio, Altura in S. Andrea 2, Chiabola, ZARJA, Esperia, PRIMORJE, Fani Olimpia in Muggesana 0. Primorje je odigralo tekmo manj.

PRIHODNJE KOLO: Ponziana A - Domio, Opicina B - Chiabola, Soncini A - Muggesana, Fani Olimpia - Altura, Esperia - PRIMORJE, Fortitudo - Portuale, S. Andrea - S. Sergio. ZARJA je prosta.

Borov mlajši ciciban Peter Primožič (v belem dresu z žogo) je na tekmi proti Opicini B dosegel kar 7 golov

CICIBANI
Skupina B

BOR - PORTUALE 7:1 (2:1)

BOR: Jaš Gregori, Babuder, Jan Gregori, Križmančič, Zornada, Kariš, Manzin, Sossi, Damjan Gregori, Ugričič, Vatovani.

Nasprotnik je povedel že v prvi minuti in s tem presenetil Borovo obrambo. Toda to je bilo praktično vse, kar je pokazal. Naši cicibani so kmalu izenačili in nato še povedli z 2:1. Pri borovcih je bilo opaziti malo treme in negotovosti, ki pa je izginila v drugem polčasu, saj so Kariš, Manzin in Gregori neustavljivo zatresli še petkrat nasprotnikova vrata. S prikazano igro smo lahko zadovoljni in prepričani smo, da bodo Verdenekovi varovanci v nadaljevanju prvenstva še izboljšali svojo tehnično in taktično znanje, tako da jim bo verjetno le malokdo kos.

ROIANESE - PORTUALE 2:0

OSTALI IZIDI: S. Vito - Don Bosco 3:1, S. Andrea - S. Luigi Vivai Busà 1:3, Olimpia - Esperia 7:1.

LESTVICA: BOR, S. Vito, S. Luigi Vivai Busà, Olimpia in Roianese 2 točki, PRIMORJE, Don Bosco, S. Andrea, Portuale in Esperia 0.

PRIHODNJE KOLO: Portuale - Roianese, Esperia - BOR, S. Luigi Vivai Busà - Olimpia, Don Bosco - S. Andrea, PRIMORJE - S. Vito.

MLAJŠI CICIBANI
Skupina B

BOR - OPICINA B 8:0

BOR: Žagar, Berce, Longo, Kaponi, Feruglio, Primožič, Štokelj.

Kljub blatnemu igrišču so naši malčki v prvi prvenstveni tekmi prikazali še kar lepo igro in popolnoma zmedli in nadigrali nasprotnika. Že po prvem polčasu so — zlasti po zaslugi Primožiča — vodili s kar 4:0. V drugem polčasu so nadaljevali borbeno in z lepimi akcijami zaokrožili na končni rezultat 8:0. Primožič je dal kar sedem golov, enega je dosegel Štokelj, pohvaliti pa je treba vso ekipo. (Krapež)

OSTALI IZIDI: Fortitudo - Zaule 9:2, S. Giovanni - Ponziana 0:7, S. Luigi Vivai Busà - Esperia 0:10, Altura - Costalunga 4:0.

LESTVICA: Esperia, BOR, Fortitudo, Ponziana in Altura 2 točki, Zaule,

S. Giovanni, S. Luigi Vivai Busà, Opicina B in Costalunga 0.

PRIHODNJE KOLO: Opicina B - Altura, Esperia - BOR, Ponziana - S. Luigi Vivai Busà, Zaule - S. Giovanni, Costalunga - Fortitudo.

NA GORIŠKEM
NARAŠČAJNIKI

STARANZANO - JUVENTINA 1:0 (0:0)

JUVENTINA: Peric, Marko Peteani, Bais (Ferfolja), Zanier, Peršolja, Marvin, Marino Peteani, Marušič, Gergolet, Kobal, Dario (Florenin); (Scimone, Paoletti, Todde).

Juventina tokrat res ni imela sreče, saj je poraz prehuda kazen za to, kar so na igrišču pokazali naši igralci. Staranzano je namreč z edinim strelom v vrata proti koncu tekme dosegel zmagoviti zadetek. V uvodnem delu srečanja so naši igrali napadalno in za las zamudili nekaj ugodnih priložnosti. Premoči Juventine je bila očitna tudi v drugem delu srečanja, a tik pred koncem srečanja so domačini spretno izkoristili nesporazum naše obrambe in dosegli zmagoviti zadetek. Juventina bo prihodnjo tekmo igrala 14. oktobra na igrišču Baiamonti proti Cornu. (A. F.)

IZIDI 2. KOLA: San Sergio - Muggesana 1:1, San Michele - Corno 2:1, JUVENTINA - Azzurra 1:0, Natisone - Aris. S. Polo 1:7, Gradese - Romana odl., Pro Gorizia - Cormonese 1:0, počival je Supercaffè.

LESTVICA: Aris S. Polo 4, Staranzano, Gradese, S. Nazario, San Sergio, JUVENTINA, San Michele in Pro Gorizia 2, Lucinico, Muggesana, Corno in Azzurra 1, Cormonese in Natisone 0.

NAJMLAJŠI

JUVENTINA - PRO ROMANS 1:1 (1:0)

STRELEC ZA JUVENTINO: Paoletti.

JUVENTINA: Pavio, Mažgon, Scimone, Ambrosi, Zanier, Trampuš, Gallo, P. in A. Gergolet, Černigoj, Paoletti, Farra, Lavrenčič, Lorenzut, Rassu, Pisk.

Tekma se je začela še precej lepo. Juventina je hitro napadala. Obe ekipi sta imeli v prvem polčasu nekaj priložnosti, a najzrelejši sta bili priložnosti Juventine, ki so obrodile gol. V drugem polčasu je tekma postala še

bolj živahna. Igralci Pro Romansa so odločneje napadali in z veliko zagnanostjo izenačili. Po tem голу ni bilo več lepe igre, sicer sta ekipi popustili. Prihodnja tekma Juventine bo v soboto, 13. t. m., na igrišču Baiamonti proti Sanroccheseju. (A. G.)

IZIDI 2. KOLA: Mossa - Pro Farra (odl.), Natisone - I. S. Marco B (odl.), Lucinico - JUVENTINA 0:5, Pro Romans - Isontina 2:1, Sanrocchese - Corno 1:1, počivala je Azzurra.

LESTVICA: JUVENTINA in Pro Romans 4, Sanrocchese 2, I. S. Marco B, Mossa, Isontina, Corno, Lucinico in Azzurra 1, Natisone in Pro Farra 0.

ZAČETNIKI

AZZURRA - SOVODNJE 1:1 (1:0)

STRELEC ZA SOVODNJE: Florenin.

SOVODNJE: Pelegrin, Ožbot, Peric, E. in V. Petejan, Gorjan, Devetak, Morro, Princič, Tartaglia, Florenin, Zanfagnin, Mažgon, Černic.

Na gostovanju pri goriški Azzurri je mlado moštvo Sovodenj kljub razmočenemu in težkemu igrišču odigralo eno svojih najboljših tekem in popolnoma zaslužno odneslo točko. Ob vsem tem je še najbolj pomembno to, da so mladi Sovodenjci prišli do gola, prvega v tem prvenstvu. Zato je upati, da se jim je končno odprlo, in da bo v nadaljevanju prvenstva napad bolj učinkovit kot doslej. (I. P.)

IZIDI 2. KOLA: Cormonese A - I. S. Marco B 3:0, Mossa - Pro Romans 1:1, Lucinico - Natisone 1:0, Sagrado - Corno 0:6, SOVODNJE - Cormonese B 0:0, počivala je Itala S. Marco A.

LESTVICA: Cormonese A 4, Corno in Lucinico 3, Azzurra, I. S. Marco A, Sanrocchese in Natisone 2, Medea, Isontina, Cormonese B, Mossa, SOVODNJE in Pro Romans 1, I. S. Marco B in Sagrado 0.

CICIBANI

STARANZANO - MLADOST 0:3 (0:1)

STRELCI: Matej Ferletič 2, Boris Jelen.

MLADOST: Devetak, Sergio, Jarc, Jelen, D. in M. Ferletič, Zanier, Frandolčić, Perna.

Cicibani Mladosti so zaslužno premagali močno ekipo iz Starancana. Dobro so igrali predvsem v drugem polčasu. Izkazala sta se zlasti Matej Ferletič in napadu in Boris Jelen v obrambi. S to zaslužno zmago so si priborili nov par točk na tujem igrišču in če bodo tako naprej igrali si bodo gotovo priborili položaj pri vrhu lestvice. (D. F.)

SOVODNJE - ITALA S. MARCO B9:0 (5:0)

STRELCI: Florenin 3, Devetak, Princič, Pavšič, K. Cotič in dva avtogola.

SOVODNJE: Radinja, Florenin (Devetaki), Devetak, Pavšič (K. Cotič), B. Cotič (Figelj), Princič (Faganel), Boškin (Mauri).

Cicibani Sovodenj so tokrat naleteli na lažjega nasprotnika kot v prvem kolu, poleg tega pa so igrali tudi bolj borbeno in kombinatno. Dosegli so prepričljivo zmago in če bi bili pred vrati gostov bolj iznajdljivi in odločni, bi lahko še kdaj zatresli mrežo nasprotnika. (E. Č.)

IZIDI 1. KOLA: Isontina B - SOVODNJE 5:3, I. S. Marco B - Azzurra 1:14, Lucinico - Pro Gorizia 4:0, Cormonese A - Borgo S. Anna 4:1, Audax - Sanrocchese 0:2.

LESTVICA: Azzurra, Lucinico, Cormonese A, Sanrocchese in Isontina B 2, Borgo S. Anna, Audax, SOVODNJE, Pro Gorizia in I. S. Marco B 0.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

sreda, 10. oktobra 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Vrhovni sovjet sprejel zakon o uvajanju večstrankarskega sistema Sovjetska zveza se odpoveduje monopolu in nadvladi partije

MOSKVA — Komunistična partija Sovjetske zveze se bo morala odpovedati svojemu političnemu monopolu v sovjetski družbi. Včeraj je namreč vrhovni sovjet izglasoval zakon, ki uvaja večstrankarski sistem. Odslej bodo vse stranke imele iste možnosti uveljavljanja v javnosti. Odprto pa ostaja vprašanje, ki zadeva politično angažiranost vojakov in sodnikov.

Novi zakon je rezultat odprave 6. člena sovjetske ustave, ki je komunistični partiji zagotavljal vodilno vlogo v Sovjetski zvezi. Z odpravo tega člena pa so se odprla vrata večstrankarskemu sistemu oziroma začela se je parlamentarna razprava okoli tega vprašanja. Odprto seveda ostaja vprašanje politične aktivnosti predstavnikov vojske in sodstva, ki naj bi morali biti nadstrankarski zaradi njihove ključne vloge v družbi.

V sami razpravi so nekateri poudarjali, da gre za »kazenski postopek« do komunistične partije, saj je znano, da je velika večina vojaške garniture kakor tudi sodstva vključenih v KPSZ. Na drugi strani pa je bilo poudarjeno, da je taka orientacija zakona edino pravilna, če hoče država ohraniti avtonomijo vojske in sodstva.

Vrhovni sovjet je končno sprejel kompromisno rešitev, ki jo je predlagal poslanec iz Leningrada Anatolij Denisov. V njej je rečeno, da morata biti vojska in sodišče podrejeni

le obstoječim zakonom, ne pa strankarskim interesom. Očitno gre za rešitev, ki zadovoljuje vse in nobenega. Sicer so si bili v vrhovnem sovjetu edini, da novi zakon predstavlja le prvi korak k popolni uresničitvi večstrankarskega sistema.

Na zasedanju so vzeli v pretres tudi novi zakon o bančništvu, ki je osnovni pogoj za prehod v tržno gospodarstvo. S tem v zvezi so se dogovorili tudi o konvertibilnosti rublja, ki bi morala stopiti v veljavo s prvim januarjem prihodnjega leta.

Na plenarnem zasedanju CK KPSZ pa so razpravljali o tržnem gospodarstvu ter o dogovoru glede suverenosti posameznih republik. Na zasedanju, ki je potekalo za zaprtimi vrati, je eden od sekretarjev partije Vladimir Ivaško podčrtal, da uvedba tržnega gospodarstva zahteva prizadevanje vseh gospodarskih in političnih sil v državi. Le tako je ugotovil Ivaško, bo premieru Gorbačovu uspelo v 500 dnevih uresničiti program, ki si ga je zastavil. Kar zadeva razpravo o suverenosti posameznih republik pa je bilo na plenumu CK KPSZ rečeno, da je od same partije v dobru meri odvisno, če se ne bo dogovor o avtonomiji sprevrgel v nacionalistične in separatistične izpade. V tem primeru pa grozi komunistični partiji pravi politični konec.

Moderni robot ne »poslušá« astronavtov na Discoveryju

Ob zadnji misli vesoljske ladje Discovery (na sliki AP notranjost plovila) bi moral poseben robot skrbeti tudi za delovanje televizijskih kamer. Gre za izredno moderno napravo, ki bi morala »ubogati« na zvočne ukaze in pred poletom so v robotov spomin vtisnili glasove astronavtov Williama Shepherd in Brucea Melnicka. Toda vse kaže, da v pogojih breztežnosti vse ne deluje, kot bi moralo in robot nikakor noče »poslušati« ukazov, stanja pa ni izboljšalo niti reprogramiranje na Discoveryju.

V hudi prometni nesreči na avtocesti pri Firencah ob življenje štiri osebe

FIRENCE — Za zdaj še ni povsem pojasnjen potek hude prometne nesreče, ki se je pripetila v ponedeljek pozno ponoči na Avtocesti sonca v bližini servisne postaje v Chiantiju (Firence), kjer so v ritmu zgorele štiri osebe, potem ko se je v osebnih avtomobil zaletel tovornjak s prikolico. Življenje so tako izgubili sedem oziroma devetletni Antonio in Gaetano Gervasio, njuna 40-letna mati Vincenza Ponticello in 36-letna teta obeh otrok Olimpia Gervasio. Očeta in moža Domenica Gervasia je pri silovitem trčenju vrglo iz avtomobila in je bil v nesreči le lažje poškodovan. Odpeljali so ga v bližnjo bolnišnico, vendar se je že približno po eni uri vrnil na prizorišče tragedije. Tovornjak, ki je trčil v ritmo je bil iz Rima, vozil pa ga je 31-letni Maurizio Aramini iz Pomezia, ki je bil v nesreči nepoškodovan, pod šokom pa se je takoj tudi oddaljil od mesta nesreče. Policijski agenti so ga našli šele dve uri kasneje približno 500 metrov od mesta nesreče na servisni postaji v Chiantiju.

Preiskava, ki jo vodi sodnica Riccuccijska, za zdaj še ni pojasnila točnega poteka nesreče. Ugotovljeno je bilo le, da je tovornjak s prikolico z vso silo od zadaj trčil v ritmo, ki je nato treščil se v zaščitno ograjo. Pri tem se je avto tudi vžgal, zaradi česar so tudi umrli štirje potniki v osebnem avtomobilu. Gasilci, ki so prišli iz približno deset kilometrov oddaljenih Firenc, so potrebovali eno uro, da so požar pogasili, promet na avtocesti pa se je normaliziral šele po štirih urah.

Na Kosovo ne bodo več mogle Srbom nenaklonjene delegacije

PRIŠTINA — V srbskih in črnogorskih okoljih se povečuje kampanja proti obisku delegacije zvezne vlade. Ta je dva dni preučevala odnose in položaj v pokrajini ter na mnogih razgovorih poskušala ugotoviti, kaj je treba storiti, da bi sedanji represivni sistem oblasti in upravljanja, ki jih izvaja Srbija, zamenjali s političnim pluralizmom, večstrankarskim sistemom, spoštovanjem človekovih pravic in sploh z demokracijo, ob hkratnemu upoštevanju pravic in vloge Albancev, ki tvorijo že nad 92 odstotkov prebivalstva.

Ogorčenost uradne politike, oblasti in javnih občin v srbskohrvaškem jeziku, tako prištinskega radia v srbskohrvaškem jeziku ter časnika Jedinstvo, je tolikšna, da podpredsednika zveznega izvršnega sveta Živka Pregla, ki je vodil delegacijo na Kosovo, in zveznega sekretarja za pravosodje in upravo Vlada Kambovskega obtožujejo, da sta se povezala z albansko politično alternativo, ter da sta sploh opravljala enako sovražno in protisrbsko vlogo, kot jo domnevno na Kosovu izvajajo razne tuje delegacije, denimo tiste ameriškega Kongresa. Člani srbske socialistične stranke v Prizrenu in v Peči, so zahtevali, da Srbija v prihodnje prepove obiske politično neprimernih, oziroma spornih delegacij ali posameznih tujih osebnosti. To se bo

najbrž tudi zgodilo. Zato je negotovo, kakšen bo lahko uspeh delegacije strokovnjakov odvetniške zbornice iz New Yorka v Združenih državah Amerike, ki je namenjena na Kosovo, kjer bi se rada seznanila s stanjem človekovih pravic. Značilno je že to, da je delegacijo hotel najprej sprejeti srbski notranji minister Radmilo Bogdanović, ki je članom seveda hotel vsiliti srbski pogled na Kosovo.

V vzdušju političnih strasti in evforije, kakršno je tukaj, je ostal osamljen in brez večjega odmeva komentar objavljen v včerajšnji Borbi, ki opozarja, da je na Kosovu sporen podpredsednik srbske vlade Momčilo Trajković.

Medtem se nasilje oblasti in policije nadaljuje. Albanske delavce še naprej množično odpustajo, v podjetjih in infrastrukturnih dejavnostih pa izvajajo prisilne ukrepe. Včeraj so nasilno odstranili z delovnega mesta direktorja hotela Božur v Prištini. To je bil Hamdi Ibrahim, ki ni hotel sprejeti opozoril srbske politike. Odstranjen je bil s policijo. Na njegovo mesto so pripeljali nekdanjega novinarja beogradskega časnika Politika Florja Bručija, ki je eden od redkih tako imenovanih »poštenih« Albancev. Gre, kot znano, za tiste redke Albance, ki so lojalni do Srbije.

MARJAN DROBEŽ

Stalno naraščanje števila hudih nesreč na cestah v SFRJ

BEOGRAD — Na jugoslovanskih cestah letno umre 4.500 ljudi, v 45 tisoč prometnih nesrečah pa več kot 60 tisoč ljudi postane trajnih ali začasnih invalidov. Ob teh nesrečah z mrtvimi in ranjenimi se zgodi še približno 120 tisoč prometnih nesreč, kjer pride le do materialne škode, ki pa jo ocenjujejo na 2 do 3 odstotke narodnega dohodka v Jugoslaviji.

Po podatkih Avtomoto zveze Jugoslavije se število nesreč iz leta v leto povečuje, le v prvih šestih mesecih letošnjega leta pa se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem število nesreč s smrtnimi žrtvami povečalo za sedem odstotkov. Poprečno vsak jugoslovanski voznik letno stori en za beleženi prometni prekršek, kar 20 tisoč pa jih kazensko odgovarja zaradi ogrožanja varnosti v prometu. Med vzroki za tako veliko število nesreč je na prvem mestu človek, potem pa pride na vrsto kvaliteta cest in tehnično stanje vozil.

Belgijski in francoski padalci ščitijo svoje državljane v Ruandi

Ruandska otroka si v Kigaliju z radovednostjo ogledujeta vojaka padalskih enot, ki sta jih Francija in Belgija poslali v Ruando. Padalca pa nista v Ruandi za obrambo tamkajšnjih otrok, pač pa za zaščito belcev, ki še vedno živijo v bivši belgijski koloniji. Ruando so pred kratkim napadle namreč uporne enote, ki želijo odstraniti predsednika Habyarimana. (Telefot AP)

Naravovarstveniki Greenpeaca bodo prekršek slano plačali

MOSKVA — Naravovarstveniki organizacije Greenpeace, ki so jih obalne enote KGB »aretirale« v ponedeljek blizu Novaje zemlje, bodo morali plačati zelo slano globo. To je edino, kar je bilo včeraj mogoče izvedeti o njihovi usodi. Sovjetske oblasti včeraj namreč sploh niso hotele sporočiti, kje se naravovarstveniki nahajajo. Možno pa je, da so »zeleno« ladjo odvedli v

Murmansk na polotoku Koli. Predstavniki Greenpeaca pa so zaskrbljeni predvsem zaradi usode štirih sodelavcev, ki so se izkrcali pred napadom agentov KGB. Četverica se je namreč odpravila na otok, da bi merila stopnjo radioaktivnega sevanja.

Greenpeace pa je včeraj najavila, da ne bo popustila in da se bo še naprej borila proti jedrskim poizkusom.

Charles ne bo kraljeval!

LONDON — Angleške bralce je v teh dneh pretresla nepričakovana novica: prestolonaslednik Charles ne bo nikoli zasedel britanskega prestola, ker bo umrl še pred kraljico Elizabeto. Združenemu kraljestvu naj bi kraljeval njegov sinček William. Dokler ne bo William dopolnil 18. leta starosti pa bosta za regenta princ Andrew in njegova žena Sarah, medtem ko se bo Diana poročila.

Vse to je Angležem razkrila nova knjižna uspešnica »Diana's Diary« izpod peresa dvornega kronista Andrewa Mortona, ki je bralcem razkril tudi Dianino ljubezen za prerokovanja. Prezgodnjo Charlesovo smrt naj bi ji namreč razkril prav neki jasnovidec. Po tej novici pa je neutolažljiva Diana skušala najti drugega, ki naj bi jasneje videl bodočnost in ji rešil moža (ter kraljestvo).

Škofovska konferenca za celibat in trdnejšo duhovno podlago

VATIKAN — Na včerajšnji tiskovni konferenci v Vatikanu je kardinal Antonio Innocenti naredil majhen obračun prvega tedna razprave škofovske konference. Največ odobravanja je požela doslej zahteva po solidni duhovni izobrazbi, ki naj bi duhovnikom omogočila, da postanejo trdni ljudje in dobri kristjani, ki so sposobni vzpostaviti dialog z različnimi kulturami. Po tej splošni zahtevi so škofje podprli še več dopolnilnih predlogov. Tako so odobrili predlog, da bi v semeniščih prirejali stalne tečaje tudi za odrasle duhovnike, ki naj bi imeli tako možnost, da prebolijo svojo osamljenost in da se istočasno soočijo s svetom. Govor je bil tudi o odpiranju do drugih izvenevropskih ver in kultur, o potrebi po večji prisotnosti žensk v semeniščih, ki pa naj bi opravljale samo vzgojno in izobraževalno delo. Veliko novost te sinode pa predstavlja predlog, da bi uvedli »preizkusno leto« za mlade duhovnike, ki naj bi tako imeli možnost, da preverijo, ali res želijo opravljati ta poklic. Nazadnje pa sta planila v ospredje tudi potreba po boljših in kvalitetnejših duhovnih vzgojiteljih ter »problem« cvetenja duhovniškega poklica v Vzhodni Evropi, kjer ni vedno mogoče ugotoviti, ali se mladi iskreno odločijo za duhovniški poklic ali je to odraz odpora do komunizma.

Sinoda pa je zavrnila predlog, da bi posvečali poročene moške ali da bi duhovniki imeli pravico, da se poročijo. Tudi žensk pa, kot rečeno, še ne bodo sprejemali med duhovnike.

Z gesli in opozorili proti prekomernemu pitju in nepredvidni vožnji Kampanja proti vročici sobotne noči

RIM — Številne prometne nesreče, ki ob sobotah ponoči požanjejo na desetine mladih življenj, so prisilile vlado, da priredi kampanjo proti prekomernemu pitju alkohola v diskotekah in proti nepredvidni vožnji, ki sta glavni vzrok za nesreče. Skoraj istočasno pa bo začel veljati zakon proti vinjenosti voznikov. Podtajniki pri predsedstvu vlade Nino Cristofori je včeraj orisal to kampanjo, ki bo potekala v glavnem preko časopisov, čez kak mesec pa tudi po radiu in televiziji. V kampanji bodo sodelovali razni popevkarji, ki so med mladino najbolj priljubljeni.

Kampanja proti pitju alkohola in nepredvidni vožnji se popolnoma razlikuje od kampanje proti mamilom, ki jo je vlada začela sredi septembra, trajala pa bo približno tri mesece. Cristofori je pojasnil, da se problema ne loteva s pedagoškimi prijemli, pač pa se pojavlja kot učinkovito opozorilo. Eno od gesel namreč pravi: »Imej se rad!«, kar med vrsticami pomeni, naj mladina ohrani pra-

vo mero samoljublja tudi ko zapusti plesišče in hrupno družbo in se vrača proti domu, ali pa »Več prijateljev, manj alkohola«. Opozorila nočejo demonizirati zabave, ki jo mladi potrebujejo, pač pa je njihov glavni namen vzbuditi zavest, da je na primer prehitra vožnja prej nevarnost kot pa dokaz sposobnosti oziroma, da je odvečni kozarec alkohola lahko usoden.

Pri izoblikovanju kampanje je sodeloval tudi sindikat upraviteljev javnih zabavišč, ki je predlagal, da bi video posnetke z opozorili pred nevarnostjo alkohola in proti nepredvidnosti na cesti predvajali v samih disko klubih. Doselej so posnetke razdelili že v štiri tisoč diskotekah. V nekaterih zabaviščih za mlade pa so že namestili tudi naprave za merjenje količine zaužitega alkohola. Pobuda je prostovoljna, lastniki lokalov, ki so se nanjo odzvali pa ugotavljajo, da se mladi, preden sedejo za volan, »preizkušajo« brez vsakega predsodka.